

**INFORMATIE
BULLETIJN**

Driemaandelijks
Tijdschrift

CE. CO. WE.

BIBLIOTHEEK
FAG. BOEK. & SOEKOR
WETENSCHAPPEN
VAN BUNENSTRAAT
LEUVEN

5366

januari 1970 nr. 2

INFORMATIEBULLETIJN

CENTRUM VOOR COMMUNICATIE-WETENSCHAPPEN

Hoofdredacteur

H. Van Pelt

Redactie

G. Fauconnier
P. Marck
W. Van der Biesen
J. Van Heddegem
L. Van Poecke

Secretariaat

Centrum voor Communicatie-Wetenschappen
E. Van Evenstraat 2A
3000 - Leuven
Tel. 016-210.70

Nummer 2 - januari 1970

Ten Geleide

In Memoriam Prof. Em. Dr. E. Dovifat	p. 3
Vijftig jaar Radio-omroep	p. 7
Licentiaatsverhandelingen	p. 12
Stemmen en Feiten	p. 35
Bibliografie	p. 57
Agenda	p.100
Berichten uit het Ce-Co-We	p.101

Gehele of gedeeltelijke over-
name van berichten uit deze
publicatie is toegelaten mits
vermelding van de bron :
Informatiebulletijn Ce.Co.We.

TEN GELEIDE

T e n G e l e i d e

De gunstige ontvangst van het eerste nummer van dit Informatiebulletijn heeft ons veel deugd gedaan. De openhartige reacties en de vele individuele nabestellingen bevestigen de daadwerkelijke sympathie voor onze doelstellingen en ons streven : U ruim te informeren over het onderwijs, de research en de praktijk op het gebied van de massacommunicatie en wel zo dat lezing van het bulletijn de garantie biedt dat men redelijk georiënteerd is en blijft in het wijidse terrein van de evoluerende communicatiewetenschappen en van de massa-media.

U mag er stellig op rekenen dat wij alles in het werk zullen stellen om de gewekte verwachtingen niet te beschamen en om het in ons gestelde vertrouwen waard te tonen. Ook al moeten wij dan voorlopig op zeer bescheiden wijze werken - voortdurend stuit je op een tekort aan juist die mogelijkheden waardoor je je ideale voorstelling van een volkomen àf en een volkomen verantwoord communicatiecahier tot werkelijkheid zou kunnen maken - en zullen in deze periode van "trial and error" vele problemen en moeilijkheden ongetwijfeld op ons afstormen.

Maar ik heb wel het vertrouwen dat de mogelijkheid is gegeven toekomend academiejaar deze publicatie te maken tot een tweemaandelijks communicatiecahier dat voor kleinere of grotere stootjes niet bang hoeft te zijn. Maar om dat te kunnen doen - en blijven doen - hebben wij abonnees nodig. Mensen die onderstaande bon invullen en opsturen.

Intussen bieden wij U een tweede nummer van het Informatiebulletijn aan. Het moge U o.a. de gedachte bijbrengen dat het in de wereld van de massa-media in het algemeen en van het Centrum voor Communicatie-Wetenschappen in het bijzonder geen lakse boel is. Eén gezonde bijenkorf !

Herman VAN PELT,
Hoofdredacteur.

Noteer

naam :

beroep :

straat :

plaats :

0 als abonnee (3 nummers 75 fr.)

0 voor toezending van een gratis proefnummer

Mijn eigen

naam :

beroep :

straat :

plaats :

Deze bon in envelop sturen aan Informatiebulletijn
Ce.Co.We., E. Van Evenstraat 2A, 3000 - Leuven,
België.

Direkt gireren kan ook : Instituut voor Journalistiek,
3000 - Leuven. Postgiro : 1562.95. Op het strookje
vermelden : Informatiebulletijn.

ALGEMEEN

In Memoriam : Prof. Em. Dr. E. DOVIFAT
————— (1890 - 1969) —————
—————

Op 8 oktober j.l. overleed te Berlijn professor emeritus Emil Dovifat, de "Nestor" van de Duitse Publizistikwissenschaftler.

De apothekerszoon Emil Dovifat werd in de nabijheid van de Nederlandse grens geboren in 1890. Bij het begin van deze eeuw studeerde hij wijsbegeerte, germanistiek en staathuishoudkunde aan de Universiteit te München. Hij promoveerde tot doctor bij de beroemde "Zeitungswissenschaftler" Karl Bücher aan de Universiteit te Leipzig.

Daarna was hij een tijdlang als economisch redacteur verbonden aan een dagblad in Pommeren.

In de vroege twintiger jaren verhuisde Dovifat naar Berlijn, in welke stad hij gedurende vrijwel een halve eeuw een grote bedrijvigheid aan de dag zou leggen. Weldra werd hij er assistent van Prof. Martin Mohr, directeur van het inmiddels aan de Berlijnse Universiteit opgerichte "Institut für Zeitungswissenschaft". Aan deze Universiteit behaalde hij in 1928 de "Habilitation" in de Zeitungswissenschaft. Een jaar voordien was Dovifat tevens belast geworden met de leiding van het orgaan der Christelijke vakbond. In het begin van de dertiger jaren volgde hij Prof. Mohr op als titularis van de Leerstoel voor "Zeitungswissenschaft".

Na het einde van de tweede wereldoorlog was Dovifat nauw betrokken bij de oprichting van de C.D.U. Een tijdlang was hij tevens hoofdredacteur van het Oost-Berlijnse centraal orgaan van de C.D.U. "Neue Zeit". Ook speelde hij een belangrijke rol bij de oprichting van de omroep Freies Berlin.

Ondertussen zette hij zijn taak van directeur van het "Institut für Publizistik" van de Freie Universität Berlin met onblusbare ijver voort. Het was ook in deze periode dat hij bevriend werd met de pionier van de Communicatiewetenschappen in Leuven, wijlen Prof. Dr. N. De Volder. De publikaties van het CeCoWe werden door Prof. Dovifat - die een vrij goede passieve kennis had van het Nederlands - steeds met belangstelling gelezen.

Toen hij, in 1959, tot het emeritaat werd verheven, bleef Dovifat nog zeer actief. Hij gaf in Berlijn nog geregeld colleges en wijdde zich overwegend aan de uitgave van een monumentaal driedelig "Handbuch der Publizistik", waarvan hij het eerste deel alleen schreef. Enige dagen voor zijn dood kon hij nog de laatste hand leggen aan de derde, ondertussen verschenen Band van deze trilogie.

x

x

x

Om diverse redenen is het vrij moeilijk met betrekking tot Dovifat's betekenis een algemeen waarde-oordeel te formuleren. Vooreerst betreft een uitzonderlijk lange loopbaan, waarvan niet alle periodes een identiek beeld vertonen. Vervolgens beschikte Dovifat, evenmin als de meeste Duitse wetenschapsbeoefenaren, van 1933 tot 1945 over de nodige vrijheid van publikatie en onderwijs. Ten derde moet zijn na-oorlogse activiteit geplaatst worden tegen de specifieke achtergrond van de Duitse Publizistik-beoefening tot ongeveer 1960. Ten slotte dient men een onderscheid te maken tussen zijn wetenschappelijke en zijn praktijk gerichte bedrijvigheid.

Bij het begin van zijn loopbaan speelde Dovifat een belangrijke rol n.a.v. de wetenschappelijke naamverwisseling van de Duitse massacommunicatiewetenschap. Hij gaf de beslissende stoot waarbij de door Karl Jäger voorgestelde nieuwe benaming "Publizistikwissenschaft" de oudere term "Zeitungswissenschaft" zou vervangen. Een paar jaar later publiceerde hij zijn "Zeitungswissenschaft" (1931), welke een groot aantal herdrukken kende (1937, 1955, 1962, 1967). Deze twee erg op de journalistiek afgestemde boekdeeltjes (1) bevatten veeleer een aardige en verdienstelijke compilatie van allerlei journalistiek-vakkundige wetenswaardigheden dan ze blijk geven van een diepgaande wetenschappelijke bekommernis.

Reeds in deze "Zeitungswissenschaft" klinkt Dovifat's zeer persoonlijke en sterk normatieve opvatting van de "Publizistik" door, welke hij met "fast catonischer Kontinuität" (Prakke) tot het einde van zijn leven zou blijven verdedigen.

(1) DOVIFAT, E., Zeitungswissenschaft, Band I en II, Berlijn, 1967.

Na het einde van W.O. II zou Dovifat nog ruim anderhalf decennium voortgaan met wat men "die berufsethische Missionierung gesinnungsgetreuer Journalisten, sowohl politisch als auch publizistisch" (1) heeft genoemd. Zijn verkrijging van het emeritaat (1959) en opvolging door Prof. F. Eberhard vielen ongeveer samen met de aflossing van Prof. Hagemann door Prof. Prakke te Münster en de benoeming van Prof. E. Noelle-Neumann als titularis van een nieuwe leerstoel te Mainz.

Hierdoor kwamen op slag drie min of meer uitgesproken sociologisch en zelfs experimenteel demoskopisch gerichte persoonlijkheden aan het hoofd te staan van twee aloude en een gloednieuw instituut. De resultaten lieten niet lang op zich wachten. In een ophefmakend artikel pleitte Eberhard, in navolging van Max Weber en de Amerikaanse "communications-research"-traditie, voor een "wertfreie" aanpak van de "Publizistikwissenschaft" (2). Dit leidde weldra tot een soms in vrij heftige bewoordingen gesteld antwoord van zijn voorganger: "Sehr ernst muss Eberhard's Absicht widersprochen werden, die Publizistik zu einer werturteilsfreien Wissenschaft zu machen. ... Sie muss Lüge Lüge und Fälschung Fälschung nennen können und deren Technik studieren und darstellen" (3).

Dovifat's laatste werk (4), dat hij zelf als de bekroning beschouwde van zijn loopbaan, legt andermaal de nadruk op deze "Gesinnungspublizistik". "Unter den ... Grundelementen der Publizistik nimmt die Gesinnung einen sehr bevorzugten Rang ein. Sie tritt in jedem Akt publizistischen Wollens führend auf", schrijft de bijna tachtigjarige (5). Hij beëindigt het kapitel "Gesinnung" met de voor zijn opvattingen zeer representatieve zinnen "Alle Publizistik ist Gesinnungsbestimmt. Je grandioser die publizistischen Mittel sich entfalten, um so grandioser können sie der Wahrheit dienen oder sie aufheben und in ihr Gegenteil kehren. Auf die Gesinnung kommt es an" (6).

-
- (1) Geciteerd bij PRAKKE, H., Communicatiewetenschap in West-Duitsland, in BREYNE, A. e.a., Communicatiewetenschap 1968, Leuven, 1969, blz. 20.
 - (2) Cf. EBERHARD, F., Thesen zur Publizistikwissenschaft, in Publizistik, Jrg. VI, nr. 5-6, Bremen, 1961, blz. 259-266.
 - (3) DOVIFAT, E., Ergebnisse der Publizistikwissenschaft, in Publizistik, Jrg. VII, nr. 2, Bremen, 1962, blz. 80.
 - (4) DOVIFAT, E. (ed.), Handbuch der Publizistik. Teil 1: DOVIFAT, E., Allgemeine Publizistik, Berlijn, 1969.
 - (5) DOVIFAT, E., op.cit., blz. 29.
 - (6) Ibidem, blz. 34.

Deze opvattingen, die de niet-Duitse beoefenaars van de communicatiewetenschap wellicht bevreemdend voorkomen, moeten gezien worden tegen de achtergrond van de ontwikkeling van de Duitse "Zeitungswissenschaft" en "Publizistikwissenschaft". Deze had zeer vlug toegang gekregen tot de geesteswetenschappelijke faculteiten. Deze localisering is waarschijnlijk grotendeels verantwoordelijk voor de vnl. historisch-descriptieve aanpak van Zeitungswissenschaft en Publizistik (1). Daarenboven gingen de meeste van haar beoefenaren na 1945 gebukt onder een dubbel trauma: het onmiddellijke verleden van het "Dritte Reich" met het cynisch (mis)bruik dat van de massamedia was gemaakt, en het ontstaan resp. bestaan, in gewezen Duitse provincies, van een communistisch regime, dat het met een deontologisch-verantwoorde inzet van de massamedia evenmin nauw nam. De gewraakte "publizistische" realiteit van beide regimes heeft op Dovifat, die beide "avonturen" van dichtbij had meegeleefd, kennelijk een onuitwisbare indruk nagelaten. Zijn streven schijnt er dan ook op gericht te zijn geweest, de herhaling van dergelijke praktijken met alle beschikbare krachten te bemoeilijken en te verhinderen. Naar onze mening moet hierin de oorzaak worden gezocht van een uitermate verdienstelijke hoewel wetenschappelijk-theoretisch zeer aanvechtbaar streven naar een normatieve beoefening van de "Publizistikwissenschaft".

De vraag lijkt ons bovendien gewettigd of Dovifat wel zo letterlijk heeft bedoeld wat hij op dit stuk, met de soms gepassioneerde inzet die hem kenmerkt, neerschreef. Zelf heeft hij nooit, althans niet in zijn hier bekende geschriften, een onderscheid gemaakt tussen de waarde vrije wetenschappelijke studie van de communicatieprocessen in de maatschappij en de niet-waarde vrije beoefening van het communicator beroep. Zijn aandacht is steeds veeleer naar het tweede uitgegaan dan naar het eerste. Zijn wetenschappelijke en praktische omgang met de "publizistische" verschijnselen was, met een opmerkelijke constante overtuiging en volledige overgave: "Allen gewidmet denen tätige Mitarbeit im öffentlichen Leben Gewissenspflicht ist" (2). Veeleer dan de hoge wetenschappelijke verdienste die men zijn werk bezwaarlijk kan toekennen, is dit de grote verdienste geweest van de "Grand Old Man" (Prakke) die de Duitse Publizistik ongeveer een halve eeuw heeft beheerst.

L. BOONE

(1) Voor deze ontwikkeling cfr. PRAKKE, H., op.cit. - PRAKKE, H. et alii, Kommunikation des Gesellschaft, Münster, 1968, blz. 50-60. - XX, Einführung, in KOSZYK, K. & PRUYS K.H., dtv-Wörterbuch zur Publizistik, München, 1969, blz. 7-18.

(2) Opdracht van zijn laatste boek.

6.11.1919 - 6.11.1969

Vijftig Jaar Radio-Omroep

Een jubileum kan men elke dag van elk jaar vieren als men maar een gebeurtenis weet op te duikelen, die een of ander mooi rond aantal jaren geleden plaats vond. Maar het najaar 1969 is toch wel voor alle radio-omroepmensen een belangrijk jubileumjaar, omdat het juist 50 jaar geleden is dat op 6 november 1919 de Nederlandse Ingenieur Hanso Hanricus Schotanus à Steringa Idzerda vanuit de Haagse Beukstraat als eerste ter wereld een radio-omroepuitzending verzorgde (niet de eerste radiotransmissie, maar de eerste omroep voor een publiek).

Voor die tijd werd de radio - de overbrenging van berichten langs draadloze weg, d.w.z. zonder dat tussen zend- en ontvangstation een electricch geleide verbinding aanwezig is (mogelijk gemaakt door de experimenten van Marconi die zich steunde op het theoretisch spuurwerk van Faraday en het voorbereidende werk van James Clerck Maxwell, Heinrich R. Hertz, Righi e.a. en waarvan de ontwikkeling mede is versneld door o.a. de uitvinding in 1906 van de electronenbuis) - uitsluitend gebruikt in de scheepvaart voor de communicatie tussen schip en wal en tussen schepen onderling, in het militair verkeer, voor het uitzenden van weerberichten, tijdseninen, effectenkoersen, persberichten, politieberichten, marktberichten in het officiële telegrafie verkeer, bij proeven ten dienste van wetenschap en industrie en daar waar snelle verbindingen noodzaak zijn.

Zodra dit verkeer wat grotere omvang aannam gingen radio-amateurs en knutselaars deze boodschappen en berichten af-luisteren of probeerden met zelfgebouwde zendapparatuur andere amateurs te bereiken.

Nederland stond bij die bestudering en die toepassing van de radio vooraan.

Dit deed bij ir. Idzerda, een Friese dokterszoon (Baardera-deel 26 september 1885) met een grote technische industrie, eigenaar-directeur van een kleine fabriek van radio-ontvangers, de gedachte rijzen aan iets dat uitging boven het geliefhebber dat op een gegeven moment, verzadigd, zou afsterven tenzij er een nieuwe impuls mocht komen.

Wat Idzerda voor de geest stond was niet het uitwisselen van berichten tussen twee stations maar van mededelingen van woord- en tooninhoud van informatieve, ontspannende en leerzame aard via één radiostation voor allen die deze wensen te ontvangen. Hij wenste van het vervelende feit dat radioberichten bestemd voor een bepaalde geadresseerde, ook door derden konden worden opgevangen, bewust gebruik te maken door uitzendingen voor iedereen te bestemmen.

Eind oktober 1919, na talloze proeven en op grond daarvan aangebrachte verbeteringen, was hij zover dat hij het aandurfde te beginnen. Op 5 november 1919 verscheen in de Nieuwe Rotterdamse Courant de bekende advertentie, waarin de Nederlandse Radio Industrie de eerste uitzending, een "Radio Soirée Musicale", aankondigt. "s Anderdaags 's avonds om acht uur begon in Nederland én in de wereld de omroep.

De Nederlandse auteurs van wetenschappelijk formaat en kenners van het omroepwezen geven allen daarvan een overeenkomstige visie (1).

In Engeland en in de Verenigde Staten wordt daar echter anders over gedacht. Daar neemt men aan dat de eer van deze geschiedmaking toekomt aan het Amerikaanse station K D K A van de Westinghouse Electric and Manufacturing Company, dat in 1920 begon met dagelijkse uitzending van muziek en verslagen van belangrijke evenementen. Zo schrijft de Britse omroephistoricus Asa Briggs op bladzijde 20 van zijn standaardwerk "The Birth of Broadcasting" (2): "The first well-known American Broadcasting station, K D K A, Pittsburgh, went on the air with regular broadcasts in 1920 ... During the same year regular concerts began to be broadcast in Europe from the Hague". Op bladzijde 53 van hetzelfde werk blijkt dat Briggs het slachtoffer is van zijn vertrouwen in The Times van 30 juni 1922 volgens welke krant Den Haag voor het eerst in mei 1920 in de ether kwam. En in "Broadcasting and Television since 1900" schrijft M. Gorham hoe in de jaren 1918-1919 "the stage was all sett for broadcasting as we now it" maar "strange as it now seems nobody thought of it ... The conception of broadcasting as a means of entertainment, information and culture was totally obscured" (3).

-
- (1) Zie o.a. de drie Leidse dissertaties :
ENSERINCK, A.A.M., De Nederlandse Radiowetgeving geschiedkundig ontwikkeld, Alphen aan den Rijn, 1933, 248 blz.
DE BOER, J., Omroep en Publiek in Nederland tot 1940, Leiden, 1946, 234 blz.
GRUTZNER, C.C., De Ordening van de Omroep in Europa, Leiden, 1936.
- (2) BRIGGS Asa, History of Broadcasting in the United Kingdom: Vol. I: The Birth of Broadcasting, Oxford University Press, 1961, 425 blz.
- (3) GORHAM, M., Broadcasting and Television since 1900, London, Dakers 1952.

Tegen dit haast onuitroeibaar misverstand in de Angelsaksische literatuur over de geschiedenis van de omroep is de Nederlandse gepensioneerde geschiedschrijver N. Tj. Swierstra bij meer dan één gelegenheid heftig van leer getrokken (1). Want in dezelfde tijd, waarin volgens de genoemde en andere auteurs (Donal McNicol bijvoorbeeld) niemand aan het benutten van de draadloze telefonie voor omroepdoeleinden dacht was Idzerda in Den Haag druk bezig met de realisering ervan. Al heeft hij (begin november 1944 werd Idzerda door de Duitsers omgebracht) zich natuurlijk geen idee kunnen maken van de omvang en de betekenis van de radio-omroep nu.

In fel contrast met wat misschien wel eens in het begin van de jaren vijftig is geopperd tengevolge van de opmars van de televisie, namelijk dat de radio-omroep zo ongeveer de eindstreep zou hebben bereikt, is het beeld dat de tegenwoordige tijd ons vertoont. De radio-omroep is nog immer een boeiend, mobiel en springlevend medium dat het in snelheid gemakkelijk van de televisie blijft winnen. Zelfs bij de laatste Apollo-reportages lag de radio op de televisie voor en de maanwandeling kon nog het best via de radio worden gevolgd. Voorts mag ik U herinneren aan de rol die de radio speelde in de Tsjechoslowaakse zomeroptocht van 1968 en van de perifere radiozenders tijdens de meirevolutie van datzelfde jaar in Parijs (2).

En nog steeds zijn er nog niet aangeboorde mogelijkheden. Terwijl de verdichting van het luisterpubliek nog dagelijks toeneemt. Want de markt voor portable radios - de autoradio en de transistor op strand, hei en plas - is nog niet verzadigd. Bovendien herontdekten vooral studerende en jonge mensen de radio. Ook in ons land. Maar voor die mensen - en zij brengen hun argumenten met enig vuur te berde - zou de hand toch wat meer aan de ploeg mogen !

Wanneer wij inderdaad over organisatie en werking van de radio-omroep bij ons nadenken, is het duidelijk dat de nieuwe aanzienlijke mogelijkheden die de radio-omroep heeft, niet

-
- (1) Van de vele artikelen van N. Tj. SWIERSTRA noem ik o.a. "Ir. H.J.S. à Steringa Idzerda: De Stichter van de eerste radio-omroep ter wereld", in Nieuwe Rotterdamse Courant, wekelijks bijvoegsel, 7 november 1964, nr. 262, blz. 1. "Sensatie op de eerste Nederlandse Radiotentoonstelling (maart 1918)": in Nieuwe Rotterdamse Courant, wekelijks bijvoegsel, zaterdag 16 maart 1968, blz. 3. "Naissance de la radiodiffusion", in Revue de l'UER, Mars 1969, Nr. 114B, blz. 10-25. "Vijftig Jaar Omroep: Nederlander was het buitenland een jaar voor", art. in Nieuwe Rotterdamse Courant, 5 november 1969, blz. 10. "Schoolvoorbeeld van slordige geschiedschrijving", art in Vrij Nederland, 8 november 1969, blz. 20.
- (2) Zie daarover o.a. het verslag van S. TAS, Revolutie in Parijs spannender dan een hoorspel, in het wekelijks Bijvoegsel van "Het Parool", zaterdag 1 juni 1968, nummer 7171, blz. 1.

tot volle ontplooiing worden gebracht. En daarom doen we er goed aan, ons eens te bezinnen op wat er dient te gebeuren opdat deze mogelijkheden waar worden gemaakt. Wanneer ik dat zelf doe, moet ik vijf opmerkingen maken.

1. Mijn eerste overweging heeft betrekking op de logische ordening van de ether. M.a.w. op de mogelijkheid van doorgevoerd zenderkleuring en de daaruit voortvloeiende reële keuzemogelijkheid voor de luisteraar. Onze smaken, interesse, behoeften en stemmingen verschillen te veel, dat miljoenen luisteraars op hetzelfde moment hetzelfde kunnen waarderen. Daarom zou het mij een lief ding waard zijn, indien wij tot de volgende indeling van het radiozenderpark in ons land zouden kunnen komen :

a. een gevarieerde informatie-zender

waarop naast een continue totaalprogramma (nieuws, overzicht van de dagelijkse evenementen, informatie op uiteenlopende gebieden, commentaar, cursiefjes, samenvattingen, reportages etc. afgewisseld met muziek van zeker gehalte) plaats is voor korte hoorspelen, dienstverlenende programma's voor bijvoorbeeld de derde leeftijd, de huisvrouw etc. en magazine uitzendingen in een intelligente popularisering met nieuws en visies op literair, dramatisch en wetenschappelijk gebied.

b. een gezelligheids-zender

met een snelle berichtgeving (continue nieuwsdienst) en vooral achtergrondgeluid (platenuitzending, modern licht amusement) als decor voor andere bezigheden.

c. een culturele zender

met indringende actualiteitenrubrieken, experimentele hoorspelen, radiodebatten en -causerieën over een brede scala van onderwerpen, satirische programma's en regelmatig uitzendingen van oude en nieuwe muziek, van klassieken uit de toneelliteratuur enz. bestemd voor kleinere groepen luisteraars die belangstelling hebben voor zulke uitzendingen en beschikken over de achtergrond van kennis, die dit soort belangstelling stimuleert.

d. een instructieve zender

voor de verzorging van specifiek educatieve of instructieve radiocursussen.

e. een trits van regionale en lokale omroepzenders

die met uitzendingen over alles wat zich in de plaatselijke regio afspeelt (nieuws, sport, weer, bedrijfs-

leven, ontspanning etc.) een positieve rol moeten gaan spelen in het participeren op grote schaal van de individuele burger in het geheel van de lokale en regionale samenleving.

2. De radio zou ten tweede een toegankelijk medium moeten zijn (iets anders dan de mogelijkheid tot het bezichtigen van omroepgebouwen !). Communicatie moet niet uitsluitend in één richting gebeuren. Als de luisteraar iets over de radio hoort moet het mogelijk zijn dat hij onmiddellijk kan reageren, om informatie vraagt of de kans krijgt zelf iets te zeggen.
3. Een serieuze publiekbelangstelling vergt een uitgebreid en systematisch wetenschappelijk onderzoek naar de wensen, verwachtingen en gedragingen van de luisteraars. Aan de eisen van zo een kwalitatief en kwantitatief luisteronderzoek is op dit ogenblik bij ons niet of in onvoldoende mate voldaan.
4. Tot de zaken die van nut zijn voor een radio-omroep "nieuwe stijl" behoort ten vierde ook een hoogstaande omroepkritiek in dag- en weekbladen. Maar omroepkritiek is bij ons nog altijd een ja of een neen waarbij kramp in de onderbuik en het rijzen van de nekharen de betrouwbaarste graadmeters voor kwaliteit zijn of een gemakkelijke klantenservice, ongeveer in de aard van het noemen van de dienstdoende apothekers. Er is behoefte aan een functionele omroepkritiek die, van competente zijde neergeschreven, de omroepproblematiek en -activiteiten wezenlijk begeleidt.
5. Tenslotte heeft de nieuwe radio-omroep een sterk team nodig. En dan niet zozeer sterk wat betreft prachtige outillage, ruimte en dergelijke maar vooral sterk op creatief gebied. Er is een nood aan talentvolle jonge communicatoren die primair behoefte hebben om origineel te zijn, maar bovendien een opgave om origineel te zijn. Er moet in dit vak plaats komen voor mensen die blijven proberen om voor unieke problemen unieke oplossingen te vinden, wars van de voor de hand liggende cliché's en stereotiepen.

Dit zijn slechts enkele opmerkingen, maar de belangen van de radioluisteraars vereisen dat deze kwesties in overweging genomen worden opdat de radio-omroep haar nuttigheid zal kunnen ontplooien.

H. VAN PELT.

LICENTIAATSVERHANDELINGEN

HET LIGT IN DE BEDOELING IN HET
CE.CO.WE. - INFORMATIEBULLETIJN
SCRIPTIES VAN ONZE STUDENTEN
BEKNOPT TE REFEREREN

INTERNE PUBLIC RELATIONS

Ludo DE MEYER (1)

Wanneer we de interne public relations tot onderwerp van onze eindverhandeling kozen, dan was dat vooral omdat we menen dat het grote belang ervan niet steeds voldoende ingezien en onderstreept wordt. Zelfs in de public relations-literatuur worden de interne public relations zeer dikwijls slechts oppervlakkig en stiefmoederlijk behandeld.

In de meeste public relations-handboeken vindt men naast een bevestiging van het feit dat "public relations in eigen huis beginnen", meestal enkel nog een opsomming en bondige bespreking van een aantal concrete interne public relations-middelen. Een interne public relations-bepaling of een duidelijke uiteenzetting van de redenen waarom de interne public relations zo belangrijk zijn, konden we echter nergens ontdekken. Heel wat mensen, zeker buitenstaanders, hebben dan ook een totaal verkeerde voorstelling van het interne public relations-werk.

We hebben daarom in deze eindverhandeling vooral getracht, enerzijds het wezen van de interne public relations te omschrijven en anderzijds van aan te tonen waarom ze in onze huidige samenleving van groot belang, ja zelfs noodzakelijk zijn. Daarnaast hebben we enkele concrete aspecten van hun praktische werking bestudeerd.

Op te merken valt nog, dat we ons hoofdzakelijk hebben moeten beperken tot de interne public relations van industriële of commerciële ondernemingen, omdat in de public relations-literatuur weinig of niet over deze van andere soorten organisaties gesproken wordt. Wel is het zo dat veel van wat we verder zullen zeggen meestal direct of naar analogie daarop kan toegepast worden.

I. In de eerste plaats hebben we dus onderzocht wat de interne public relations in feite zijn.

1. Steunend op de algemene public relations-theorie zijn we tot de volgende interne public-relations-bepaling gekomen: "De interne public relations zijn het systematisch streven om hoofdzakelijk door wederzijdse gedachtenwisseling goede verhoudingen te bevorderen met de interne publieken."

(1) DE MEYER, Ludo, Interne Public Relations, Centrum voor Communicatiewetenschappen, Leuven, september 1969, 124 blz.

2. Daarna hebben we bepaald wat de term "intern publiek" juist inhoudt. Een vergelijkende en kritische studie van de meningen der diverse auteurs leidde ons tot de conclusie dat de interne public relations zich richten tot "groepen van mensen", tot "publieken", dus niet tot individuen, en meer bepaald dat de interne publieken van een industriële of commerciële onderneming de werknemers en de aandeelhouders zijn. Op basis van deze publieken worden de interne public relations soms ingedeeld in: "employee relations" die op de werknemers en "stockholder relations" die op de aandeelhouders gericht zijn.

Wanneer het wel voor iedereen duidelijk zal zijn dat de werknemers een intern publiek vormen, is dit mogelijk niet helemaal zo wat de aandeelhouders betreft. Nochtans, alvorens als producent in de openbaarheid te kunnen optreden, dient de onderneming over een produktie-apparaat te beschikken. Dit ontstaat door de aanschaffing van machinerieën en het aantrekken van werkkrachten. De aanschaffing der machines zal meestal bekostigd worden uit de door de aandeelhouders ter beschikking gestelde bedragen. Het is dus zo dat het personeel door het verschaffen van werkkraft en de aandeelhouders door het verschaffen van kapitaal de onderneming in staat stellen te produceren en daardoor ook van relaties naar buiten aan te knopen. Beide groepen behoren daarom tot de interne publieken van de onderneming, hoe vreemd dit met het oog op de aandeelhouders ook klinkt als men aan internationale concerns denkt, waarvan de niet op naam gestelde aandelen op de beurs verhandeld worden.

Een nadere beschouwing van de publieksgroep "het personeel" maakte ons duidelijk dat het, met het oog op doeltreffender contacten, nodig is in het werknemerspubliek diverse categorieën te onderscheiden (geschoolden, ongeschoolden, mannen, vrouwen, ed.) Dit laat een benadering toe langs de weg die het best aan de respectievelijke interessen, reactiepatronen en voorlichtingsbehoeften van deze mensen is aangepast.

Onze aandacht is verder ook uitgegaan naar enkele speciale werknemerscategorieën: de arbeiders die spoedig zullen afgedankt worden en de nieuwe werknemers, en naar enkele randgevallen ervan, zoals de sollicitanten, de gepensioneerden en de gezinnen en familie van de werknemers. Deze groepen vragen omwille van hun speciaal karakter een bijzondere zorg vanwege de interne public relations-beoefenaars.

3. Tot slot van dit eerste deel hebben we geprobeerd enige klaarheid te scheppen in de verwarring die bestaat omtrent de respectievelijke werkgebieden van en de verhoudingen tussen de verschillende diensten of disciplines in de onderneming die zich met het personeel bezighouden. Na hun respectievelijke werkgebieden afgebakend en onderzocht te hebben, kwamen we tot volgende besluiten :

Om de human relations, d.i. de menselijke betrekkingen zelf in de onderneming te verbeteren heeft de mens bepaalde hulpmiddelen ontwikkeld, waarvan de voornaamste zijn: de employee relations, die zoals we reeds zegden, dat onderdeel van de interne public relations zijn, dat speciaal op de werknemers gericht is; de personnel relations, bij ons meestal het personeelsbeleid genoemd en de industrial of labour relations.

Wanneer goede human relations dus een gemeenschappelijk doel zijn, dan heeft elk van die drie hulpmiddelen een eigen opdracht en een specifiek werkterrein.

De interne public relations (employee relations) onderscheiden zich van de andere doordat ze zich richten tot groepen van mensen en uitdrukkelijk "het bevorderen van goede verhoudingen hoofdzakelijk door wederzijdse gedachtenwisseling" als taak hebben.

De personnel relations moeten zorgen voor voldoende en productieve werkkrachten. Ze staan dan ook in voor de werving, het aannemen, het beheer en het ontslag van het personeel, dit alles in een ruime zin genomen, zodat hun opdracht heel wat verder gaat dan de louter boekhoudkundige kant van het personeelsbeheer.

De personnel relations zullen bij dit alles de werknemers eerder als individuen benaderen, terwijl ze logischerwijze hun werkzaamheden wel binnen de best mogelijke verhoudingen zullen verrichten, zonder dat dit echter hun hoofdbekommernis uitmaakt. Daaruit blijkt een duidelijk tweevoudig verschil met de employee relations.

De industrial of labour relations tenslotte behandelen vooral de verhoudingen tussen de beroepsorganisaties van werkgevers en werknemers.

II. In het tweede deel hebben we vervolgens aangetoond waarom de interne public relations noodzakelijk zijn.

1. In een historische benadering zagen we hoe vanaf de industriële revolutie, met haar diep ingrijpende gevolgen die onze samenleving in een steeds versnellend ritme veranderden, geleidelijk aan de weg naar de interne public relations geëffend werd.

Oorspronkelijk ontbraken zowel bij de ondernemers als bij de arbeiders de levensvormen die pasten bij de veranderde realiteit. Het grote slachtoffer daarvan werd de menselijke persoon die helemaal naar het achterplan gedrongen werd. Pas na een langdurige evolutie kwam de mens opnieuw meer en meer centraal te staan. Talrijke factoren speelden daarbij een rol: de ontwikkeling van de sociale wetenschappen

en de literatuur over sociale politiek en economie, de initiatieven van de utopische socialistten en van het paternalisme, de toenemende macht van de vakbonden, de bemoeiingen van de staat, de sociale leer van de Kerk, de theorieën van het "scientific management", de groei van de "human relations"-gedachte.

Met dit laatste zijn we aan de ommekeer van de "machine age" naar een "human age" toe. Inderdaad, onder druk van al die factoren voltrok zich geleidelijk aan een ganse wijziging zowel in de mentaliteit van de arbeiders als in deze van de ondernemers en ontstond een geheel nieuwe visie op de onderneming en het ondernemerschap. Men gaat opnieuw rekening houden met de mens in de industrie. Dat bracht ook met zich dat er een toenemend belang gaat gehecht worden aan de goede verhoudingen en de communicatie in de onderneming.

2. Een praktische benadering van de concrete situatie van de hedendaagse onderneming maakte ons duidelijk dat de onderneming in een zeer grote mate afhankelijk is van haar interne publieken, omdat die een belangrijke rol spelen bij de opinievorming over het bedrijf van de externe publieken en omdat de werknemers als arbeidsverschaffers en de aandeelhouders als kapitaalaanbrengers voor haar van levensbelang zijn. De nood aan goede verhoudingen en aan communicatie tussen een onderneming en haar interne publieken wordt dan ook steeds dieper aangevoeld.

Het voldoen van die nood wordt echter immer moeilijker omdat het hedendaagse industriële massabedrijf gekenmerkt wordt door automatisering, specialisatie en arbeidsverdeling, door een toenemend aantal "hoger personeel" en "white-collar"-arbeiders, door onbevredigend werk, massavorming en ontpersoonlijking. Deze kenmerken zijn geenszins bevorderlijk voor de goede verhoudingen in de onderneming, omdat zij dikwijls leiden tot onpersoonlijke contacten, het onbegrip in de hand werken, de communicatie bemoeilijken.

Het inzetten van deskundige mensen, van specialisten in communicatie en in goede verhoudingen, van interne public relations-deskundigen dus, is dan ook een werkelijke noodzaak geworden.

3. Een nadere beschouwing van de rol van de communicatie in de onderneming kan dat alleen maar onderstrepen.

In de eerste plaats is communicatie al onvermijdelijk in de dagelijkse werking van een onderneming omdat samenwerking en interactie alleen door wederzijdse gedachtenwisseling mogelijk worden.

Maar verder nog blijkt ook een veel ruimere informatie van en communicatie met het personeel en de aandeelhouders noodzakelijk als men tot werkelijk goede verhoudingen met hen wil komen. Enkel daardoor immers zal men de interne publieken in een positieve zin kunnen stimuleren en zullen veel misverstanden, valse geruchten en verwarring vermeden worden.

III. In het derde deel hebben we de taken van de interne public relations van naderbij beschouwd.

1. De hoofdtaak van de interne public relations bestaat erin - dat volgt uit de bepaling - "hoofdzakelijk door wederzijdse gedachtenwisseling goede verhoudingen te bevorderen met de interne publieken".

De aandacht van de interne public relations zal dus uiteraard vooral moeten uitgaan naar de werknemers en de aandeelhouders. Enerzijds moeten ze daarbij echter steeds rekening houden met het belang van de onderneming. Anderzijds kan het soms nodig zijn dat de activiteiten van het interne public relations departement zich uitstrekken tot op het gebied van andere diensten in het bedrijf om de nodige public relations-adviezen te geven of om in te staan voor de communicaties. Laatstgenoemde kenmerken maken de interne public relations-taak er niet eenvoudiger op.

2. De employee relations functie houdt in, dat met het oog op de goede verhoudingen in de onderneming, gezorgd wordt voor de voldoening van de economische en sociale noden van de werknemers, voor zover dat tenminste met interne public relations-middelen mogelijk is.

Daartoe moet in de onderneming een gunstig, d.i. een menselijk klimaat geschapen worden, moet er ploeggeest, wederzijds begrip en vertrouwen, deelneming voor de werknemers en uiteindelijk ook een constante stroom van wederzijdse communicatie tot stand gebracht worden.

3. Dit alles is in grote lijnen ook op de stockholder relations van toepassing: de interne public relations moeten zich vooral inspannen om hoofdzakelijk door informatie over de onderneming en haar werking het vertrouwen van de aandeelhouders te winnen en te behouden.

4. Bij het einde van dit derde deel hebben we dan het middel van de interne public relations, de communicatie, nader ontleed. Dit leerde ons dat de communicatie met de interne publieken een uiterst moeilijke en complexe opdracht is.

Wanneer we in de public relations-literatuur wel enkele en in grote lijnen met elkaar overeenstemmende opsommingen vonden van ondernemingen tot communicatie met de interne publieken, dan is het uiteindelijk zo dat een regelmatig opinie-onderzoek bij werknemers en aandeelhouders veel problemen in dit verband kan oplossen. Enerzijds zullen ze immers aanwijzen waarover men wenst te communiceren en welke concrete vereisten er i.v.m. het publiek, de vormgeving, de inhoud, de hulpinstrumenten, e.d. bestaan om tot een werkelijk doeltreffende wederzijdse gedachtenwisseling te kunnen komen. Anderzijds kan op die wijze het effect van de reeds gevoerde gepeild worden.

IV. Tenslotte hebben we in het vierde deel enkele speciale aspecten van de interne public relations belicht.

1. In de eerste plaats bestudeerden we de relatie die bestaat tussen de ondernemingsraden en de interne public relations. Uit de wettelijke voorschriften op de ondernemingsraden bleek dat deze in plaats van - zoals sommigen ten onrechte menen - de interne public relations in het gedrang te brengen eerder de noodzaak ervan bevestigen.

We zouden het immers zo kunnen stellen: ook de wetgever is tot het inzicht gekomen van het grote belang van goede verstandhoudingen in de onderneming en van de rol die de communicatie daarbij kan vervullen. Hij gaat daarom de zorg daarvoor - de zorg voor de interne public relations in een zeker opzicht - verplichten voor zover hem dat mogelijk is. Nu kan de wetgever om diverse redenen op dit gebied niet alles regelen, en moet hij beperken tot het verplichten van het strikte minimum. Wanneer de ondernemingsraden dus langs de ene kant het belang van de interne public relations bevestigen, dan blijft er langs de andere kant naast de ondernemingsraden nog een uitgestrekt werkerterrein voor de interne public relations open.

2. We hebben vervolgens ook besproken, dat om tot een werkelijk doeltreffend interne public relations-programma te komen, het ondernemingsbeleid in orde moet zijn, omdat een in de samenleving onaanvaardbaar beleid zelfs met de beste public relations-methoden naast het vertrouwen kan wekken dat nodig is om tot werkelijk goede verhoudingen te komen. Tevens is de steun en de daadwerkelijke medewerking van alle leidinggevende in het bedrijf onontbeerlijk.

3. Om te eindigen hebben we het systematisch aspect van de interne public relations behandeld. De meeste specialisten onderscheiden in een interne public relations-actie: de voorbereiding, de uitvoering en de controle naar de resultaten ervan.

Het grote belang van deze systematiek betekent echter niet dat de interne public relations een technische aangelegenheid zijn. Ze veronderstellen immers evenzeer de geschikte geesteshouding, een werkelijk oprechte bezorgdheid voor de interne publieken en voor het succes van de onderneming.

In een bijlage gaven we dan nog een lijst van concrete interne public relations-middelen of -media, welke we in de literatuur vermeld vonden, welke we systematisch gerangschikt hebben, enerzijds naargelang het publiek waartoe ze zich richten, anderzijds volgens de aard van de media zelf.

DE DAGBLADKONCENTRATIE IN NEDERLAND

Luc VERWERFT

(1)

Inleiding

Het verschijnsel persconcentratie dringt de laatste jaren meer en meer in onze leefwereld door. De publieke opinie wordt er meer en meer door beroerd; dit bewijzen o.a. de rellen rond het Axel Springer concern, hiervan getuigen ook de verschillende kolloquia die rond het probleem van de persconcentratie worden gehouden. Het trammelant, de onrust en het onbehagen rond dit verschijnsel vinden ook een reële uitdrukking in de uitlatingen - soms ook in de beunhazerij - van wetenschapsmensen, industriëlen, perslui en politici. Dit alles bewijst, ons inziens, wel voldoende het belang dat aan dit prangende vraagstuk moet gehecht worden.

In alle bedrijfstakken is de concentratietendens aan de orde van de dag, maar ook op andere terreinen dan het bedrijfsleven doet deze zich gelden: fusies van gemeenten, verenigingen en stichtingen, ook de vorming van de Europese gemeenschappen is als een vorm van samenwerking te zien.

Al zulke concentraties hebben ten doel de schepping van grotere eenheden, die door samenbundeling van belangen en krachten efficiënter kunnen werken en beter in staat zullen zijn hun bestaan voort te zetten.

Ook de dagbladondernemingen worden door dit verschijnsel niet onberoerd gelaten. Het stemt tot nadenken, dat het er op lijkt alsof de voorlichting van zeer velen bij steeds minder organen gekoncentreerd dreigt te worden. Het geeft ook wel eens een gevoel van machteloosheid te bedenken, dat alleen wie over zeer veel geld beschikt zich kan veroorloven nieuwe publiciteitsmedia te stichten en met succes te exploiteren. Ook is het gevaar niet denkbeeldig dat er een verschraling in de pers gaat optreden, d.w.z. dat de diversiteit van geuite meningen en voorgeschotelde voorlichting in belangrijke mate gaat afnemen.

We mogen echter - gemakshalve - al deze concentratiegevallen niet over één kam scheren. Elk samenwerkingsverschijnsel moet naar zijn eigen verdiensten beoordeeld worden en daarom moet

(1) VERWERFT, Luc, De Dagbladconcentratie in Nederland, Centrum voor Communicatiewetenschappen, Leuven, juli 1969, 137 blz.

ook een meer genuanceerde houding aangenomen worden tegenover dit probleem.

Voordelen

Het concentratieverschijnsel heeft zijn gunstige kanten. Als aan zekere voorwaarden wordt voldaan, kan een matige concentratie gunstig zijn, én voor de lezer én voor de journalist.

1. Als twee bladen worden samengevoegd, waardoor er dus één verdwijnt kan dit een verlies van verscheidenheid betekenen. Maar door deze fusie kan het andere blad toch blijven voortbestaan: en dit betekent dan weer een winstpunt. Zonder concentratie zouden misschien de beide bladen zijn verdwenen.

2. Als bij concentratie de nadruk ligt op de technische samenwerking, terwijl journalistieke scheiding wordt aanvaard, is het gevaar van eenvormigheid gering of wellicht helemaal niet aanwezig.

3. Een ander positief element van concentraties kan zijn dat hierdoor een sanering van de dagbladpers optreedt. Er zijn immers nog een massa marginale krantjes die niet over de middelen beschikken om de voorlichting die ze willen brengen een wezenlijke inhoud te geven.

4. Wil de lezer profijt trekken van de verscheidenheid in de dagbladpers, dan moet hij zich abonneren op drie of vijf dagbladen. Waar dit niet gebeurt, komt de verscheidenheid de gemiddelde krantenlezer niet ten goede. Indien een economische concentratie van dagbladen ook zou betekenen een bundeling van journalistieke begaafdheden en bekwaamheden, komt dat ongetwijfeld de lezer - en dus ook de publieke opinie - ten goede. (We denken hier aan de oprichting van één goede krant met een zeer gevarieerde voorlichting op hoog peil.)

5. Ook de journalisten kunnen wél varen bij concentraties. Wanneer die concentraties namelijk gepaard gaan met duidelijke kwaliteitsverbeteringen, zullen de (grotere) dagbladen een groeiende behoefte krijgen aan méér journalisten, en vooral aan specialisten. Het aantal klusjesmannen, zowel onder de verslaggevers als onder bureaudirekteuren, zal verminderen; de kans op meer wereldjournalistiek zal dan veel groter worden.

Bedreiging

Verregaande concentratie echter vormt een bedreiging voor de ontplooiing van een vrije pers en leidt tot gelijkschakeling en vervlakking van de voorlichting.

De gedifferentieerdheid van de geuite meningen wordt als gevolg van fusies e.d. in zeer sterke mate geuniformeerd. Zo wordt er dikwijls een weg gebaad voor hen die denken aan monopolistisch machtsmisbruik. Een gevarieerde meningsuiting is noodzakelijk voor het goed funktionieren van de pers in een democratisch bestel en daarom moet de vrije meningsuiting ten allen prijze gewaarborgd worden. Zonder deze vrijheid van uitdrukking wordt immers gans onze democratische apparatuur in gevaar gebracht. Door concentratie kunnen er steeds minder stemmen aan bod komen en worden aldus fundamentele democratische waarden op het spel gezet, vooral de bescherming van iedere burger op zuivere en volledige informatie.

Oorzaken

Het lijkt ons zinvol het concentratieverschijnsel m.b.t. de oorzaken langs twee kanten te bezien, nl. een makro-ekonomische en een mikro-ekonomische benadering. Van de ene kant zoeken we naar oorzaken die in het algemeen tot concentraties leiden. Van de andere kant trachten we een aantal oorzaken in konkreto vast te stellen, oorzaken afhankelijk van bepaalde omstandigheden en die verschillend kunnen zijn van bedrijf tot bedrijf.

1. Op makro-ekonomisch niveau :

a) Stijging der kosten :

Aan de basis hiervan liggen de zeer snel voortschrijdende ontwikkeling van de techniek van het dagbladbedrijf, de noodzaak van steeds verdergaande specialisatie in de voorlichting, de voortdurende stijging van lonen, de groeiende konkurrentie van andere publiciteitsmedia (vooral de televisie).

b) Laagkonjunktuur :

De dagbladondernemingen behoren door hun sterke afhankelijkheid van de adverteerders tot de meest konjunkturgevoelige bedrijven. Zodra de konjunktuur even aarzelt, is het eerste dat sterk terugloopt de advertenties, te beginnen met de personeelsadvertenties.

c) Moeilijkheden aan inkomstenzijde :

Hier spelen vooral de recessie in de advertentieinkomsten a.g.v. de laagkonjunktuur en de invoering van de T.V.-reklame en ook het prijsbeleid van de overheid, waardoor de abonnementsprijzen opzettelijk laag worden gehouden.

d) Tendens tot ontzuiling :

Deze oorzaak is vooral voor Nederland van belang. De toestand is in Nederland steeds zo geweest dat de dagbladen verdeeld zijn volgens zuilen, groepen die

dragers zijn van éénzelfde image en ideologie. Tot voor kort was het zo, dat het ene verzuilde dagblad geen of weinig concurrentie ondervond van het dagblad van een ander zuil of kwasi-zuil. Nu, vooral langs katholieke zijde, de ontzuilingsmentaliteit in beweging is, worden de concurrentieverhoudingen verlegd. Nu wordt meer de nadruk gelegd op de journalistieke kwaliteiten, zodat bladen die in dit opzicht achter blijven, door verlies van abonnementen en daardoor van advertenties op de tocht komen te staan. Een open concurrentie met de "neutrale" pers is er nooit geweest en nu alle ramen zijn opengegooid is de economische basis van heel wat van deze kranten aanzienlijk verslechterd. Dit verklaart, waarom de concentratietendensen in de katholieke dagbladwereld duidelijker merkbaar zijn dan in andere sectoren.

e) Invoering van T.V.-reklame :

De moeilijkheden waarmee men in Nederland heeft te kampen gehad kunnen een tip van de sluier oplichten voor de problemen die in dit verband in België nog zullen rijzen. We weten allen dat de pers zeer huisverig staat tegenover de invoering van de T.V.-reklame in ons land, maar ook hier zal men - zoals in Nederland - de molen naar de wind moeten keren.

2. Op mikro-ekonomisch niveau :

De aanleidingen tot concentraties zijn hier zeer uiteenlopend en verschillend ngl. omstandigheden en bedrijf.

- Door samenwerking kan het voortbestaan van een kwaliteitsblad mogelijk worden gemaakt.
- Gebrek aan rationeel beleid speelt bij fusie e.d. ook een grote rol.
- Ook personeelsproblemen moeten in aanmerking genomen worden.
- De drang tot samenwerken kan zijn oorzaak ook vinden in een afweerhouding tegenover de audio-visuele publiciteitsmedia, met name radio en T.V.
- Verder speelt ook het winstmotief van familiebedrijven, die sneller dan een bedrijf uitgaande van ideële beschouwingen aan de meestbiedende zal worden verkocht.
- We kunnen nog een rits concentratie-oorzaken vermelden m.n. de vervaging van grenzen tussen diverse maatschappelijke groeperingen, het levensbeschouwelijk karakter van de dagbladen, de ontwikkeling van de functies van de krant, de verandering van de leesgewoonten bij het publiek en de invloed van andere kommunikatieve media.

Houding van de overheid

De laatste jaren heeft zich op het gebied van de persconcentratie in Nederland een enorme evolutie afgespeeld. Door de vorming van Unitel N.V. (Telegraaf-concern en Nederlandse Dagblad Unie) in 1967 hebben de twee grootste samenwerkende groepen 50 % van de dagbladmarkt in handen. De Grote Provinciale Dagbladpers en Unitel N.V. bereiken elk een oplage van ongeveer één miljoen exemplaren.

Een vraag die in dit verband rijst, is of de overheid zich met dit nijpende vraagstuk moet inlaten.

Rechtstreeks ingrijpen wijzen wij formeel van de hand omdat hierdoor de onafhankelijkheid van de pers ten zeerste in het gedrang komt.

Onrechtstreekse tussenkomst daarentegen, door middel van allerhande faciliteiten die de ganse bedrijfstak ten goede komen, moet worden aangemoedigd. Van de andere kant kan men hier de opmerking maken dat zulke faciliteiten enkel de gevestigde - dus konservatieve - orde ten goede komen, waardoor deze haar positie nog kan versterken. Alzo kunnen nieuwe stemmen, die noodzakelijk zijn voor een dynamische maatschappij, zich niet doen gelden.

Toen we deze studie beëindigden was juist een advies van de Persraad ingediend met het doel ook Nederland zijn perswet te geven. We kijken met belangstelling uit naar het totstandkomen van de perswet. Door deze "Wet Voorziening Perswezen" kan op de dagbladconcentratie controle worden uitgeoefend, waardoor dit verschijnsel enigszins in rechte banen kan worden geleid. In dit voorontwerp worden drie onderwerpen behandeld: samenstelling en bevoegdheden van de Persraad, openbaarheid van de onderneming en ten derde, een procedure die door de Persraad wordt aanbevolen om te voorkomen dat concentraties in de pers "zodanige afbreuk" gaan doen "aan de verscheidenheid van het perswezen, dat daardoor de publieke voorlichting in ernstige mate zou worden geschaad."

Oplossing ?

Een grote bedenking die we rond het vraagstuk van de persconcentratie moeten maken, schuilt in de vervlakking van de redactionele inhoud. Samenwerking op commercieel en technisch gebied is te verantwoorden, maar wanneer deze samenwerking zich uitbreidt tot de redactionele kopij is het gevaar van verregaande uniformiteit in zicht. Daarom is het noodzakelijk dat elke redactie zelfstandig kan werken en dat haar onafhankelijkheid tegenover derden wordt gewaarborgd.

Een eerste oplossing hiervoor kan zijn dat aan de journalist en aan de redactie een juridisch statuut zou worden toegekend. De journalisten zouden verder in de krantenonderneming meer zeggenschap moeten krijgen bij de benoeming van de leiding van het blad; hen zou ook een reëler controlemogelijkheid moeten toegekend worden bij de exploitatie van de krant.

Een tweede oplossing zou kunnen gelegen zijn in de oprichting van een gemeenschappelijk produktiecentrum, waardoor het mogelijk zou zijn dat de redactie onafhankelijk van de kapitaalbezitters, zich volledig aan haar objektieve informatieve taak zou kunnen wijden. Tevens ontstaat daardoor de mogelijkheid nieuwe kranten op te richten, wanneer bijvoorbeeld een mening niet meer aan bod komt. Men moet immers niet meer, zoals vroeger, over een enorm kapitaal beschikken; het is enkel vereist dat men aan bepaalde kwaliteitseisen zou voldoen.

BEDRIJFSBEZOEKEN ALS MEDIUM VAN PUBLIC RELATIONS

Filip DEPREZ

(1)

Iedereen doet tegenwoordig zo een beetje aan Public Relations! Wellicht; maar dit betekent geenszins dat het niet nuttig zou zijn het bestaan van de Public Relations-functie op het niveau van het bedrijfsleven te verantwoorden. Dit is o.m. de bedoeling van dit werk.

Een tweede bedoeling is, de opportuniteit van bedrijfsbezoeken te omlijnen in het kader van de geschetste Public Relations functie, en aldus te komen tot een verantwoorde politiek van bedrijfsbezoeken als exponent van het bedrijfsgebeuren, zoals het zich heden aan ons voordoet.

A. Public Relations als element van een bedrijfspolitiek

M.J. Kingma schrijft tot besluit van zijn boek over "reputatiebehartiging" :

"Een verbreding van inzicht in algemeen maatschappelijke verbanden deed de public relations-gedachte groeien tot een sterke boom.

Een verdieping van het inzicht in de motieven van eigen persoonlijk handelen, in het bijzonder in groepsverband, bracht het inzicht met zich, dat de reputatie van een werkgemeenschap een stelselmatige aandacht voor zich opeist. Er is een verheugende weerklank voor deze beginselen, die men in het bijzonder ook de jongeren op de juiste levenshoogte wil trachten bij te brengen. Met deze begripsvorming omtrent de betekenis van de "menselijke en maatschappelijke marge" in de industriële leidende beroepen ontstaat plaats voor zekere irrationele elementen in de samenleving. Men mag ervan uitgaan dat een juiste verhouding van deze laatste tot de rationele beginselen waarop een industriële onderneming wordt opgebouwd (produktie, kwaliteit, winst, kostenbesef, enz.) eerst de vereiste duurzaamheid zal geven aan het bedrijfsbeleid. Dat komt én de gehele bedrijfsgemeenschap, én ieder van de bedrijfsgenoten ten goede. Dit alles is een uitdaging voor de industriële leiders in de nieuwe industriële revolutie van thans. Een voorwaarde om de ware public relations te kunnen verwezenlijken, is waarbij alles immers zozeer van de grondhouding afhankelijk is" (2).

-
- (1) DEPREZ, Filip, Bedrijfsbezoeken als medium van Public Relations, Centrum voor Communicatiewetenschappen, Leuven, februari 1968, 107 blz.
- (2) KINGMA, M.J., Reputatiebehartiging. Caledoscoop van de Public Relations. A'dam, Agon Elsevier, 1965, blz. 179.

Praktische overwegingen, die deze sociaal-ekonomische grondslagen van Public Relations operationeel maken, zijn :

1. de onoverzichtelijkheid van de huidige maatschappij
2. de wil, om zich de noodzakelijke sympathie te verzekeren van zijn omgeving
3. de bedoeling om aan zijn medewerkers vertrouwen te schenken, en aldus soms ongegronde kritiek te voorkomen.

Public Relations is: de politiek, uitgaande van een organisatie, om door de uitbouw van een wederzijdse kommunikatie tussen deze organisatie en haar "publiek", een sfeer van vertrouwen en "goodwill" ten opzichte van haar activiteiten te scheppen, teneinde een harmonieus geheel van sociale relaties rondom de organisatie tot stand te brengen.

Uit deze definitie volgt :

- 1) op het ogenblik dat de bedrijfsleiding beslist, de losse informatie-initiatieven en de verschillende interpretaties van de bedrijfsimage te bundelen tot één informatie-politiek, ontstaat de P.R.-functie als zodanig. Bij het bestaan van een expliciete P.R.-functie is het wenselijk dat er een voortdurende wederzijdse kommunikatie zou bestaan tussen P.R.-afdeling en bedrijfsleiding; tussen P.R.-afdeling en andere afdelingen. Daartoe is het nodig de P.R. te zien als een staffunctie.
- 2) Public Relations verschilt van reclame door de inhoud van de boodschap en door de gerichtheid naar een ruimer publiek.

B. Public Relations en bedrijfsbezoeken

Op basis van de P.R.-problemen - al dan niet door een onderzoek aan het licht gebracht - stippelt de bedrijfsleiding, in samenwerking met de P.R.-afdeling, de P.R.-objektieven uit. Deze P.R.-objektieven zijn gebundeld weer te vinden in de P.R.-boodschap, of nog in de "Corporate image", die door het bedrijf zal worden verspreid.

De planning zal moeten uitwijzen welke media men zal gebruiken en welke publieksgroepen direkt en indirekt zullen worden bereikt.

Hier rijst de vraag of bedrijfsbezoeken als informatiemedium, opportuun zijn, hetzij in se, hetzij uit hoofde van de te bereiken objektieven, of omwille van de te bewerken publieksgroepen.

Wat betreft de opportuniteit van bedrijfsbezoeken in se, dient overwogen te worden, dat :

1. het audio-visuele element in de bedrijfsbezoeken een belangrijk pluspunt kan zijn.
2. Een direkt contact wordt tot stand gebracht tussen onderneming en publieksgroep (wederzijdse kommunikatie).

3. De mogelijkheid bestaat, dit kontakt te onderhouden (permanente wederzijdse kommunikatie)
4. Het bedrijfsbezoek een niet te verwaarlozen psychologisch effect heeft.
5. Goede bedrijfsbezoeken een ruime weerklank kunnen hebben.

Wij onderzochten ook het nut van bedrijfsbezoeken als antwoord op welbepaalde problemen, aan de hand van enkele praktische voorbeelden.

Zo zagen wij dat bedrijfsbezoeken onder meer kunnen aangewend worden :

1. Met het oog op het geven van een indruk van stabiliteit, zelfstandigheid en progressiviteit.
2. Om het publiek bank-minded te maken.
3. Om zich kenbaar te maken als overkoepelend bedrijf met drie afdelingen.
4. Teneinde een indruk van voornaamheid te geven.
5. Om aanvaard te worden als privé-maatschappij, die i.c. op het gebied van de elektriciteitsdistributie, goede service geeft.

Tegenover bepaalde publieksgroepen ook, kan het bedrijfsbezoek als het aangewezen informatiemedium worden beschouwd.

1. Dit is beslist het geval voor de onderwijssector. In een industriële samenleving immers ligt de samenwerking tussen industrie en onderwijs nogal voor de hand.
2. Ook de eigen werknemers mogen wel eens weten wat in de andere afdelingen omgaat.
3. De burens weten ook graag wat achter de muren van de nabijgelegen fabriek schuilgaat.
4. Ook de klanten en potentiële klanten krijgen graag de kans.
5. Aandeelhouders, leveranciers, voortverkopers, detailisten, overheden en financiële kringen stellen een "open-house"-politiek doorgaans zeer op prijs.
6. De pers beoordeelt, zo mogelijk, alleen maar na gezien te hebben.
7. De vrouwen weten graag of het in onze bedrijven hygienisch, veilig en aangenaam werken is.

Tot zover deze planning.

Ook tijdens de P.R.-actie moeten de bedrijfsleiding en de P.R.-afdeling waakzaam blijven. Aanpassingen van het oorspronkelijk doel, wijzigingen in het program, belangrijke voorvallen uit de aktualiteit of uit het bedrijfsgebeuren kunnen immers evenveel argumenten te méér, of evenveel kontra-indikaties uitmaken ten aanzien van het al dan niet voeren van bedrijfsbezoeken.

Tenslotte verdient het aanbeveling een of andere vorm van follow-up na te streven, teneinde te komen tot een wederzijdse kommunikatie tussen bedrijf en bezoekersgroepen (cfr. definitie).

C. Organisatie en uitwerking van bedrijfsbezoeken

Met G. Leroy kunnen wij in de organisatie en de uitwerking van bedrijfsbezoeken vier fasen onderscheiden: de konceptie, de voorbereiding, de uitvoering, en de exploitatie.

Tijdens de konceptie onderzoekt men welke informatie men wil doorgeven, en hoe het bedrijfsbezoek hier als medium kan fungeren.

De voorbereiding onderstelt een verantwoorde keuze van de onderscheiden middelen, door het bedrijfsbezoek ter hand gesteld. Men houdt hierbij het oog open voor het detail, en men bestede de nodige zorg aan de sfeerschepping rond het bezoek.

De uitvoering is het in werking stellen van de gekozen middelen. Men kan er evenwel over waken, dat men door middel van het direkte kontakt met de bezoekers een zekere wederzijdse kommunikatie met hen verkrijgt.

De exploitatie is de ruimere kontekst van het bedrijfsbezoek; die door het bedrijf zelf rond het bezoek wordt gegeven, en die de bezoekers in staat stelt het vertrouwen te bestendigen en het geschapen bedrijfsbeeld af en toe te herwaarderen. Het gaat hier om een voortgezette follow-up, met als doel een vorm van permanente wederzijdse kommunikatie met de bezoekers.

"La visite d'entreprise est donc, vis-à-vis de l'entreprise, une source d'exigence vers soi-même. Vis-à-vis des visiteurs, une forme d'engagement. Elle ne peut ressortir que d'une politique d'ensemble. Elle ne doit être ni le fait d'une caprice de la direction, ni une initiative d'un service de Relations Publiques désireux de se faire valoir, mais vraiment être l'expression d'une politique de Relations Publiques et d'information. C'est pourquoi la visite institutionnelle reste la meilleure, excepté des formules pour les entreprises qui n'ont à faire visiter que des travaux de faible durée" (1).

(1) LEROY, G., Les visites d'usines (Relations Publiques Actualités n° 152), Paris, technique Relations, 1966, blz. 80.

ONDERZOEK NAAR DE INVLOED OP DE JEUGD
VAN MISDAAD EN GEWELD IN DE TELEVISIE

Hubert DE MEULDER

(1)

Ongeveer gelijktijdig met de algemene opmars van de T.V. in de vijftiger jaren verspreidde zich voornamelijk in de opvoedersmilieus de bezorgdheid over mogelijke nefaste invloeden van geweld- en misdaadscènes, door dit medium uitgebeeld (2). Deze klacht bracht een zeer omvangrijke en heterogene stroom van publikaties met zich.

Bij de behandeling van dit onderwerp waren wij derhalve genoodzaakt ons een aantal beperkingen op te leggen: alleen effecten van de televisie worden expliciet besproken; het gaat over jongeren tussen ongeveer 5 en 18 jaar; hoofdzakelijk Angelsaksische bronnen werden geraadpleegd.

Ten einde een enigszins bruikbaar uitgangspunt te verkrijgen werd beroep gedaan op de categorieën voorgesteld door W. Schramm en collega's (3). Dit leidde tot volgend schema:

1. angst- en vreesgevoelens bij jeugdige T.V.-kijkers;
2. kennis van misdaadtechnieken en invloed op levenshouding;
3. invloed op de jeugdmisdadigheid.

§ 1. Angst- en vreesgevoelens bij jeugdige televisiekijkers

Zonder volledige eensgezindheid te manifesteren gaan de meeste auteurs akkoord over het feit dat slechts een minderheid der kinderen met duidelijke angstgevoelens heeft af te rekenen (4). Meer dan de kinderen zelf zijn ouders en opvoeders daarover bekommerd (5).

-
- (1) DE MEULDER, Hubert, Onderzoek naar de invloed op de jeugd van misdaad en geweld in de televisie, Centrum voor Communicatiewetenschappen, Leuven, september 1968, 168 blz.
 - (2) Cfr. KLAPPER, Joseph T., Children and television, New York, 1954.
 - (3) SCHRAMM, Wilbur, LYLE, Jack, PARKER, Edwin B., Television in the lives of our children, Stanford, 1961.
 - (4) Zie b.v. HIMMELWEIT, Hilde, OPPENHEIM, A.M., VINCE, Pamela, Television and the child, Londen, 1958.
 - (5) BOGART, Leo, The age of television, New York, 1958, blz. 258-259.

Van meer belang evenwel zijn de situaties die jongeren angst aanjagen. Vastgesteld werd dat geweld dat volgens een conventioneel patroon verloopt (d.w.z. met gelukkige afloop) slechts weinige kinderen bang maakt. Dit is duidelijk het geval bij de westerns (1).

Anderzijds zijn kinderen zeer bevreesd wanneer zij situaties te zien krijgen die hen herinneren aan ogenblikken uit hun eigen verleden, waarop zij zelf zeer angstig zijn geweest (b.v. bij mysterieuze scènes). Eveneens wanneer personen waaraan zij zeer gehecht zijn in gevaar komen. Ten slotte wanneer zij te jong zeer spannende stukken voorgeschoteld krijgen, zij hebben dan nog onvoldoende ervaring om afstand te nemen van de gebeurtenissen op het scherm (2).

Ook de toestand waarin kinderen zich bevinden wanneer zij naar de televisie kijken oefent een invloed uit op hun angst. Zo zullen jonge kijkers meer angstsymptomen vertonen wanneer zij naar de televisie kijken in een totaal duistere plaats, wanneer zij alleen kijken en zich op sociaal gebied niet erg op hun gemak voelen (3).

De wijze waarop de conflicten worden uitgevochten schijnt een andere relevante factor te zijn voor de intensiteit van de angst. Gevechten met vuurwapens en met de vuisten verwekken minder vrees dan letsel toegebracht door messen en dolken; fysieke agressie minder dan verbale (4).

Kinderen van verschillende leeftijd en van verschillend geslacht vertonen niet dezelfde graad van gevoeligheid ten opzichte van de uitbeeldingen van geweld. Oudere kinderen schijnen vlugger bevreesd dan jongere, meisjes erger dan jongens (5).

Deze schaarse gegevens maken zeker geen vergaande conclusie mogelijk. Met zekerheid mag vermoedelijk alleen gezegd worden dat de mate waarin jonge kijkers angst- en vreesgevoe-

-
- (1) KLAPPER, Josepg T., The effects of mass communication, Illinois, 1961, blz. 143; GLUCKSMANN, André, Rapport sur les recherches concernant les effets sur la jeunesse des scènes de violence au cinéma et à la télévision, in Communications, nr. 7, 1966, blz. 86.
- (2) SCHRAMM, W. e.a., op.cit., blz. 140 en 148-149.
- (3) WRIGHT, Charles Robert, Mass communication, New York, 1959, blz. 50.
- (4) DE VOLDER, Prof. Dr. N., Psycho-sociologie van radio en televisie, onuitgegeven nota's bij de cursus, Leuven,
- (5) HIMMELWEIT, H. e.a., op.cit., blz. 31-33 en blz. 205-206.

lens krijgen, bepaald wordt door een complex geheel van factoren. Daarvoor dienen zowel de aard van de programma's, de aard van de agressie, de persoonlijke gesteltnissen van de kinderen e.a. factoren in rekening gebracht te worden. Al deze elementen werden nog onvoldoende bestudeerd.

§ 2. Kennis van misdaadtechnieken en invloed van geweldscènes op de levenshouding der kinderen.

Ondanks de ongerustheid van de publieke opinie en van de populaire literatuur in verband met de invloed van geweldprogramma's op de kennis van de misdrijven, leren slechts weinige jonge kijkers misdaadtechnieken uit de televisieprogramma's. Er zijn vele andere manieren om deze kennis op te doen (bvb. andere massamedia) (1). Bovendien dient men rekening te houden met de selectiviteit van de kijkers. Zij kijken en absorberen niet louter passief, maar kiezen en onthouden overeenkomstig hun gesteltnissen (2). Jonge en gefrustreerde kinderen blijken het gemakkelijkst vatbaar voor dergelijke invloed (3).

Voor de smaak der kinderen blijken geweldscènes al evenmin een beslissende factor te zijn. Alhoewel de kinderen een bijzondere voorkeur aan de dag leggen voor dergelijke materie, en vooral voor volwassenenprogramma's, is de televisie alleen hiervoor slechts in geringe mate verantwoordelijk (4).

De visie van het leven der volwassenen, die de televisie aan de jonge kijker meegeeft, strookt niet met de werkelijkheid. Dit kan enkele nefaste gevolgen meebrengen: artificieel opwekken van conflicten enz. (5). Ook versnelt de televisie het rijpwordingsproces der kinderen. Volgens sommige auteurs is dit echter geen nadeel, doch oorzaak van een gunstig socialisatieproces (6). Anderen zien er evenwel de grondslag in

-
- (1) GLUCKSMANN, A., op.cit., blz. 36-38.
 - (2) FEARING, in DEXTER, Lewis, A. en WHITE, Davis M., People Society and mass communication, New York, 1964, blz. 65.
 - (3) BANAY, R.S., "Testimony before the Subcommittee to investigate juvenile delinquency", in Social Research, nr. 62, april 1955, blz.83.
 - (4) BAILYN, Lotte, "Mass media and children", in Psychological Monographs, vol. 73, nr. 1, 1959, blz. 1-48.
 - (5) SIEGEL, Alberta E., "The influence of violence in the mass media upon children's role expectations", in Child Development, nr. 29, 1958, blz. 35-36.
 - (6) RILEY, Mathilda W. en RILEY, John, W. jr., "A sociological approach to communication research", in Public Opinion Quarterly, 15, nr. 3, blz. 445-460.

van een gevaarlijke vroegrijpheid (1).

Inzake beïnvloeding van de opvattingen en van de waarden der jeugdige kijkers, zijn vele vage gegevens voorhanden. Wel mag men aannemen dat doorgaans hun voorafbestaande opinies worden versterkt. Nochtans kunnen de gesteltenissen der kinderen met de hulp van televisieprogramma's, in bepaalde gevallen het tot stand komen van afwijkende meningen en waarden in de hand werken (2).

Ten slotte bestaat geen eensgezindheid over de problemen van de toenemende of verminderende agressiviteit. Argumenten en onderzoeken pro en contra kunnen geen duidelijk inzicht brengen. De meeste kritiek wordt echter geschreven op rekening van de zogenaamde Feshback-hypothese. Volgens deze idee zouden geweld en misdaad in de televisieprogramma's de kinderen een onschadelijke uitweg verschaffen voor hun vijandige neigingen, waardoor zij na de vertoning minder agressief zouden zijn (3).

§ 3. Invloed van geweld- en misdaadprogramma's op de jeugdmisdadigheid

Zekere populaire geschriften zijn van oordeel dat misdaadprogramma's van de televisie een nadelige invloed uitoefenen op kinderen, zonder dit verder te specificeren (4). Andere achten het mogelijk dat kinderen misdaden die zij op het scherm zagen onmiddellijk in realiteit gaan omzetten (5). Nog andere zien er een school van misdadigheid in (6). Toch bestaat er onenigheid in de publieke opinie (7). De bezorgd-

(1) BAILYN, L., op.cit., blz. 1-48.

(2) KLAPPER, J., op.cit., blz. 2-9.

(3) FESHBACH, Seymour, "The drive reducing function of fantasy behavior", in Journal of abnormal and social Psychology, vol. 50, nr. 1, 1955, blz. 3-12.

(4) LOGAN, Clara, S., "What our children see", in OLSEN, Joe O., uitgever, Education on the air, Columbus, 1950, blz. 170-174.

(5) COUSINS, Norman, "The time trap", in Saturday Review of Literature, 24 december 1949, nr. 32, blz. 20.

(6) MIRAMS Gordon, "Drop that gun", in Quarterly of Film, Radio and Television, vol. 6, nr. 1, 1959, blz. 1-19.

(7) STEINER, Gary C., The people look at television, New York, 1963, blz. 82.

heid ervan en deze van de populaire literatuur zijn echter onvoldoende gefundeerd (1).

Eveneens bestaat onenigheid onder specialisten inzake jeugdproblemen. Een groot aantal van hen toont aan dat misdaduitzendingen bijna niets anders doen dan bestaande neigingen versterken (2).

Andere onderzoekers achten de televisie één der voornaamste oorzaken van jeugdmisdadigheid. Deze conclusie trekken zij uit de constatering van een gelijktijdige toename van de verspreiding van het aantal televisieapparaten en van de jeugdcriminaliteit (3). Dergelijke redenering is simplistisch. Evenmin is het verantwoord zich te baseren op slechts enkele individuele gevallen om te besluiten tot een nefaste invloed van de televisie (4).

Specialisten in de communicatiewetenschappen hebben aangetoond dat geweld- en misdaduitzendingen geen voldoende oorzaak zijn van jeugdmisdadigheid (5). Wel kunnen zij een secundaire rol spelen bij minder goed aangepaste jongeren: de televisie versterkt immers meestal de bestaande neigingen. Belangrijke factoren daarbij zijn o.m. de aangeboren karaktertrekken der kinderen, hun familiaal milieu en de relaties met hun vrienden (6).

Conclusies

Bij dit alles is het duidelijk dat de invloed van de televisieprogramma's op kinderen niet op zichzelf moet beschouwd worden, maar in samenhang met vele andere factoren.

Toch bestaat er geen reden om bijzonder enthousiast te zijn over de verkregen onderzoeksresultaten. De meeste vaststellingen blijven immers vaag en kunnen moeilijk aangewend worden

-
- (1) KLAPPER, J., op.cit., blz. 134 e.v.
 - (2) U.S. CONGRESS, SENATE COMMITTEE ON THE JUDICIARY, Television and juvenile delinquency, Washington, 1956.
 - (3) U.S. GOVERNMENT, Social Security Bulletin, mei 1959, blz. 12.
 - (4) CHAZAL, J., Verklaring op de Journées de Défense Sociale, Bordeaux, juni 1956, in Revue de Science Criminelle, januari-maart 1957, blz. 214 e.v.
 - (5) UNESCO, L'influence de la télévision sur les enfants et les adolescents, Parijs, 1965, inleiding.
 - (6) SCHRAMM, W. e.a., op.cit., blz. 163 e.v.

om nauwkeurige en genuanceerde aanduidingen te geven over de effecten van misdaad- en geweldprogramma's. Het algemeen karakter van deze vaststellingen brengt mee dat de praktische besluiten die eruit afgeleid worden eveneens dikwijls vaag en meerzinnig zijn. Bovendien worden de meeste partiële resultaten van sommige onderzoekers aangevochten door andere studies.

Al deze moeilijkheden hoeven geen verwondering te wekken. Zij vloeien voort uit de ontzettende complexiteit van het communicatieproces. Deze complexiteit en verwarring hebben trouwens aanleiding gegeven tot heel wat pessimisme. Ontgoocheld zijn vooral de opvoeders: zij krijgen immers geen antwoord op hun theoretische en praktische vragen.

De jongste jaren poogt men allerlei nieuwe methoden aan te wenden om de invloed te bestuderen van de televisieprogramma's in het algemeen, en van de gewelduitzendingen in 't bijzonder. Deze nieuwe richting wijst op het feit dat de vertegenwoordigers der communicatiewetenschappen zich met taai optimisme blijven inspannen om een uitweg te vinden uit de verwarring, ondanks het bewustzijn dat zij nooit tot een volkomen bevredigend resultaat zullen komen.

Lijst van lopende eindverhandelingen.

- Katelijne Janssens, Het amusements-kijkspel in de 19e eeuw.
 - N. Breuval, De educatieve jeugdpastoraal van het filmgesprek.
 - G. Ponsaerts, Sociologie van de film.
 - F. Brattinga, TV-amusement.
 - A.J. van der Ven, De Britse documentaire filmschool: Esthetische beweging of sociaal-ethische bewogenheid.
 - Marie-Thérèse Crabbé, De vrouwelijke filmsterren.
 - R. Verhagen, Moderne Roman en Moderne Film.
 - L. Menten, De Western.
 - R. Patteet, Het naakt in de audio-visuele massamedia.
 - Ingrid Mortiers, Het vertellen in de film.
-

STEMMEN EN FEITEN
UIT DE
INTERNATIONALE MEDIWERELD

Oktober - december 1969

P E R S
=====

"La Wallonie" vijftig
248 bladzijden
en 1,650 kg.

Naar aanleiding van haar 50-jarig bestaan heeft het blad "La Wallonie" op 1 oktober 1969 een extra-editie afgeleverd die zo maar eventjes 248 bladzijden omvat: 32 gewone pagina's en een encyclopedisch bijvoegsel dat 80 verschillende onderwerpen behandelt. De editie woog 1,650 kg. en is in plastic verpakt. Ze werd tegen de gewone prijs verkocht.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Dagblad en satelliet

Eenzelfde dagblad zou tegelijkertijd door de lezers in gans de wereld kunnen worden gelezen, dank zij een nieuw systeem dat in de Sovjet-Unie is uitgewerkt het belinogram langs satelliet.

Het persagentschap Tass meldt inderdaad dat dit systeem met goed gevolg werd beproefd tussen Moskou en Khabarovsk, een Russische stad in het Verre-Oosten, op meer dan 8.000 km. van de hoofdstad.

Deze belino-verbinding werd verwezenlijkt dank zij de Russische satelliet voor verreverbindingen "Molnia I". Op die manier kon een nummer van de "Pravda" tegelijkertijd worden gedrukt te Khabarovsk en te Moskou.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Trouw wordt van 1971 af gedrukt bij Het Parool

Het dagblad Trouw wordt met ingang van 2 januari 1971 gedrukt op de persen van Het Parool.

Trouw komt tot eind 1970 nog van de persen van het Algemeen Handelsblad, onderdeel van de Nederlandse Dagblad Unie, maar heeft het contract met de NDU niet verlengd.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

The Times lijdt 2 mln. pond verlies

In een circulaire aan het personeel van de Times heeft de directeur van de Times en Sunday Times-groep Hamilton - in een overzicht van de ontwikkeling van de Times sinds de overneming door Lord Thomson drie jaar geleden een soort vijfjarenplan voorgesteld.

In de afgelopen drie jaren is de oplage van de Times met 60 procent gestegen, zo staat in de circulaire (het blad heeft nu een oplage van 430.000) en het advertentierevenue is met 90 procent gestegen. De gemiddelde omvang van de nummers is van 22 pagina's drie jaar geleden tot 32 pagina's thans toegenomen. Nochtans werd in het afgelopen jaar twee miljoen pond sterling verlies geleden en voor het jaar 1970 wordt een verlies van een miljoen pond sterling verwacht, ondanks de juist verhoogde nummerprijs met 8 pence. Er moet nu worden gestreefd dit verlies in 1971 weg te werken.

Tot dat doel stelt Hamilton meer stroomlijning en reorganisatie van het bedrijf voor zonder dat dit tot afvloeiing van personeel leidt. Hij wil hogere produktiviteit bereiken door meer en beter gebruik van arbeidskrachten zowel als machines. Er zullen personeelscomités worden ingesteld voor advies en overleg over de verwezenlijking van die plannen.

In een radio-interview zei Hamilton dat de toekomst van de Times bleef verzekerd en dat er, indien nodig, het geld voor zou worden gevonden. Maar het was noodzakelijk na de afgelopen drie jaren van ontwikkeling even stil te staan om na te gaan wat er tot nog toe was bereikt en nieuwe plannen voor de komende jaren te ontwerpen.

Bron: Algemeen Handelsblad.

Trouw en Kwartet naar nauwere samenwerking

Het bestuur van de stichting Christelijke Pers in Nederland - Het Kwartet (de Rotterdammer, de Nieuwe Haagse Courant, de Nieuwe Leidse Courant en het Dordts Dagblad) en Trouw - heeft besloten te zoeken naar vormen van nauwere samenwerking tussen deze bladen.

Overeengekomen is dat de betrokken ondernemingen deze samenwerking in principe op elk gebied waar het mogelijk en nuttig wordt geoordeeld, het redactionele inbegrepen, zullen nastreven. Doel daarbij is tot een sterkere exploitatie-eenheid te komen welke zich ook in de toekomst tegenover de groeiende concurrentie kan handhaven en tevens verdere ont-plooiingsmogelijkheden biedt.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Weekblad Spiegel staakt verschijning

Het Nederlands geïllustreerde weekblad Spiegel zal met ingang van januari 1970 zijn verschijning staken.

Aangezien het advertentie-aanbod tot ver beneden het reële minimum was gedaald, waardoor de redactie over onvoldoende middelen zou komen te beschikken om de kwaliteit van het blad, die haar voor ogen stond, te handhaven, is de exploitatie van het weekblad niet langer verantwoord.

Sinds enige tijd maakte Spiegel een verjongingskuur door. De eerste fase begon in 1968 toen het etiket "nationaal christelijk" verdween. Een tweede fase luidde het overschakelen op een ander (kleiner) formaat in. De derde fase: het opvoeren van de kwaliteit door redactionele uitbreidingen en een groter budget, gepland in 1970 kon niet doorgaan doordat de advertentiebron opdroogde als gevolg van de tv-reclame, die harder toesloeg onder de publieksbladen dan onder de bladen met een gericht publiek.

Daarbij kwam dat de verjongingskuur tot gevolg had dat veel oudere abonnees het blad opzegden terwijl er naar verhouding te weinig jongere lezers bijkwamen. Het abonneebestand dat voortdurend inschropelde, bedroeg op 1 januari jl. 195.000. Een tussentijdse koerscorrectie zou het blad misschien hebben kunnen redden, maar de redactie wilde beslist niet terugkeren naar het "nationaal christelijke" tintje van voorheen.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Tekst nieuwe Griekse perswet

De Griekse regering heeft maandag 17 november 1969 de volledige tekst van de nieuwe perswet gepubliceerd. Er staan straffen op "overtredingen" als het publiceren van nieuws of commentaar dat gericht is tegen de koninklijke familie, de nationale veiligheid en de economie van het land.

Voorts is de publikatie verboden aan artikelen waardoor twisten of hartstochten kunnen worden opgeroepen, alsmede van beschouwingen waarin melding wordt gemaakt van binnen- of buitenlandse geheime diensten.

Voor de publikatie van overzichten van rechtszaken en parlementaire debatten bestaan restricties. De wet, die op 1 januari 1970 van kracht werd, voorziet ook in bescherming van de Griekse jeugd tegen verderf door de pers.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant
De Standaard.

The Sun overgenomen door Australische krantenmagnaat

The Sun, het voormalige blad van de Britse vakbonden, dat nu al enige jaren onder toenemende verliezen door de Daily Mirror-groep (de International Publishing Corporation) in het leven is gehouden, werd na lange onderhandelingen, op 15 november 1969 door de Australische krantenmagnaat Ruppert Murdoch (die ook al president-directeur van het zondagsblad News of the World is geworden) overgenomen.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant
De Standaard.

Britse Sun in nieuwe gedaante

The Sun, het blad dat in 1964 zelf de opvolger werd van Labours Daily Herald toen een maand voor de verkiezingen die de Labourregering aan de macht brachten de Daily Mirror-groep het noodlijdende partijblad na een kostbare en intense advertentiecampaigned een nieuwe naam en een nieuw leven gaf, verscheen vanaf 17 november 1969 in een nieuwe gedaante.

Het blad heet nog wel The Sun, maar wordt nu niet meer door de Daily Mirrorgroep, maar door de Australische krantenmagnaat Rupert Murdoch uitgegeven. Nadat hij een leidende positie in het zondagsblad News of the World had verworven, heeft Murdoch onlangs - met Robert Maxwell als onfortuinlijke tegenspeler - van de International Publishing Corporation (de Daily Mirror-groep) The Sun overgenomen.

The Sun wordt nu niet meer op de persen van Odhams maar op die van The News of the World gedrukt (die door de week stilstonden). Hoewel het blad dus niets meer met de Daily Mirror uitstaande heeft, heeft het wel van de vroegere eigenaar het "tabloid"-formaat over genomen; en ook de oude Mirrorleuze van: "Forward with the People". Van de oude radicale Daily Herald is echter praktisch niets meer over.

Het eerste nummer telt 48 pagina's, tegen 32 van de Mirror (men zegt in Fleet Street dat er 3 miljoen exemplaren van gedrukt moeten zijn).

Voor zover The Sun een politieke lijn heeft zal deze links van het midden zijn. En de nieuwe hoofdredacteur, Larry Lamb, noemde onlangs "eer, waardigheid en rechtvaardigheid" als zijn deviezen.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant
De Standaard

l'Auto-magazine

Vier jaar na "l'Express" stapt nu ook het befaamde Franse autoblad l'Auto-Journal over van kranteformaat op de handzamere magazinevorm. Mede naar aanleiding van een lezers-enquête - 91 oct. vóórstemmen - hebben directie en redactie besloten het formaat in te krimpen. Van 420 x 590 mm naar 270 x 365 mm. Dat is de orde van grootte van een Paris-Match of een Elegance. Het formaat is nu handelbaarder geworden en "kan nu ook zonder moeite in trein, autobus of metro worden doorgebladerd," schrijft de redactie. Stijl en opzet alsmede prijs blijven gehandhaafd. De krant wil de grootste nieuwsjager op autogebied blijven met een overvloed aan kleurenreportages.

Bron : Elseviers Weekblad

Soviet-Pers

Een definitie van persvrijheid

In het mei-nummer van de Soviet Studies wordt beschreven welke vrijheid de Russische schrijvers hebben, en hoe de Westerse commentatoren niet in staat zijn te begrijpen dat deze richtlijnen 'geen censuur zijn'. De hoofdredacteur van Literaturnaya Gazeta Chakovskiv schrijft: "Wanneer men in het Westen spreekt over partij of regeringsdruk op de Russische schrijvers, dan is er sprake van een weloverwogen verdraaiing van de feiten en van een elementair onbegrip van de aard ervan. In feite ontwikkelt de Soviet-maatschappij zich in de richting van het doel dat zij zich gesteld heeft. Zij verkondigt bepaalde idealen, zij streeft welomschreven politieke doelen na om te komen tot de opbouw van de nieuwe maatschappij. De politieke eenheid van onze maatschappij vormt een geestelijk klimaat dat vanzelfsprekend tot uiting wordt gebracht door de mensen die aan het hoofd van onze pers staan, d.w.z. de redacteuren, leden van de redactie, colleges en raden enz. Wanneer daarom een werk verschijnt dat op duidelijke wijze afsteekt van dit morele klimaat en van politieke en esthetische zienswijze van de leden van onze maatschappij, dan verwerpen deze het desbetreffende werk of worden het met de schrijver eens over aan te brengen veranderingen. Onze ideologische tegenstanders hebben er plezier in deze toestand te zien als de een of andere vorm van staatsinmenging, waarbij normen worden voorgeschreven voor wat betreft de onderwerpen en de wijze van schrijven. Ik geloof dat we hier te maken hebben met een nieuw voorbeeld van hun onvermogen de realiteit van de feiten te begrijpen."

Bron : NAVC MAANDBLAD.

Kleuterblad

In een oplage van 80.000 exemplaren is in Frankrijk het eerste nummer verschenen van Bisou, tijdschrift voor kleuters. Behalve de volwassen hoofdredacteur Bielec telt de redactie louter persoonlijkheden van nog geen zes. Bielec wil ieder nieuw nummer door een andere kleuterschool laten voorbereiden.

Bron : Elle.

O M R O E P
=====

Nederlandse Jeugd kijkt veel minder televisie dan ouderen

De Nederlandse jeugd kijkt veel minder naar de televisie dan de ouderen, zo blijkt uit een onderzoek dat is ingesteld door de afdeling studie en onderzoek van de NOS. Als een van de oorzaken wordt het feit genoemd dat de jeugd uit meer vormen van vrijetijdsbesteding kan kiezen dan de ouderen.

De jongeren blijken in verhouding een grotere voorkeur te hebben voor speelfilms, tienerprogramma's, buitenlandse filmseries, voetbalreportages en sportribrieken. Gelijke waardering als de ouderen hadden zij voor de amusementsprogramma's.

Voor het journaal, actualiteitenrubrieken, informatieprogramma's, religieuze en kunstuitzendingen hebben zij duidelijk minder belangstelling.

Bron : Studie en onderzoek Nederlandse Omroepstichting.

Mies Bouwman schrijft persoonlijk boek

Als in 1971 de Nederlandse televisie twintig jaar bestaat, zal waarschijnlijk door de uitgeverij Bruna te Utrecht een boek in de handel zijn gebracht, dat mevrouw Mies Bouwman over haar ervaringen bij de televisie zal schrijven.

Zoals bekend is zij een van de medewerksters van het eerste uur aan het televisie-wezen. Bij de experimentele uitzendingen in Eindhoven was zij al betrokken. Bij Bruna leeft het idee "dat het een erg persoonlijk boek zal worden", waarin mevrouw Bousman tal van belevenissen uit haar twintigjarige carrière zal optekenen.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Televisie en publiciteit

In de Verenigde Staten werd vastgesteld, dat het water- en elektriciteitsverbruik aanzienlijk toenam op geregelde tijdstippen van de avond. Verwonderd over dit nieuwe verschijnsel werd een onderzoek ingesteld. Wie schetst de verbazing van de overheid toen bleek, dat televisiepubliciteit er de oorzaak van was ?

De Amerikaanse televisie heeft inderdaad de gewoonte om tussen de programma's in een kwartiertje publiciteit uit te zenden, wat voor het overgrote deel van de 57 miljoen kijkers het geschikte tijdstip is om even de handen te wassen, een bad te nemen, een stukje te eten of iets te drinken. Het kwartiertje gaat zo vlugger om.

Bron : Het Laatste Nieuws.

In VN radiozender tegen Zuid-Afrika voorgesteld

De algemene vergadering der Verenigde Naties heeft medio december 1969 secretaris-generaal Oe Thant verzocht een VN-radiostation in het leven te roepen voor het uitzenden van een anti-apartheidsprogramma voor de volkeren van Zuid-Afrika. Men veronderstelt in New York dat dit station in Kongo-Kinsjasa zou komen.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Luxemburg met Nederlands programma tussen 18 en 19.30

De Nederlandse uitzendingen van Radio Luxemburg (208 m) zullen vanaf 1 januari te beluisteren zijn tussen zes uur en half acht 's avonds. De ochtenduitzendingen in het Nederlands komen te vervallen. Het nieuwe programma van de popzender zal een hitparade-achtige opzet krijgen, afgestemd op de leeftijdsgroep 15-40 jaar.

Vanaf maart zal een luisterkringonderzoek plaatsvinden waarvan de resultaten medio augustus zullen vrijkomen.

Bron : Revue der Reclame.

Probleem eterreklame moet tegen '71 in België worden opgelost.

Tussen nu en 1971 zal het vraagstuk van de eterreklame moeten opgelost worden op een bevredigende wijze voor de gemeenschap, voor de adverteerders, voor de uitzendingsinstituten en voor de pers. Wellicht zal dat een rijke kastanje zijn die ons in de schoot zal vallen. Dat zei minister Van Mechelen, naar aanleiding van de plechtige opening van het Antwerps Radio- en Televisiesalon.

Bron : De Standaard.

Luister- en kijkgedrag in Nederland

Volgens een onderzoek naar het luister- en kijkgedrag in Nederland in 1968, had 90 t.h. van de Nederlandse bevolking een televisietoestel in huis.

Van deze TV-bezitters kan 85 t.h. beide Nederlandse zenders ontvangen, 15 t.h. alleen Nederland 1.

Ongeveer de helft van de Nederlandse TV-bezitters kan een of meer buitenlandse zenders ontvangen : 43 t.h. Duitsland en 18 t.h. België.

De beide Belgische zenders en Duitsland 3 worden nauwelijke bekeken.

Op tijden dat de Nederlandse televisie in de lucht was, stemde 5 t.h. af op Duitsland 1 of 2 en 32 t.h. op Nederland.

Op momenten dat de Nederlandse TV-zenders niet in de lucht waren, liep de belangstelling voor Duitsland op tot een kijkdichtheid van 30 t.h. van degenen die Duitsland kunnen ontvangen.

Voor voetbalreportages blijkt de grootste belangstelling te bestaan: gemiddeld 68 t.h.

Daarna volgen amusementsprogramma's (44 t.h.), sportrubrieken (40 t.h.) en Nederlandse TV-series (40 t.h.).

De geringste belangstelling bestaat voor kuntsprogramma's (13 t.h.), klassieke muziekprogramma's (11 t.h.) en godsdienstige uitzendingen (9 t.h.).

Overigens wordt betrekkelijk weinig naar buitenlandse zenders gekeken.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Ruim 2,5 miljoen radio- en tv-toestellen in ons land

Op 14 juli 1969 waren er in ons land 1 miljoen 979.000 radiotoestellen ingeschreven, waarvoor afzonderlijk luister- of kijkgeld betaald dient te worden.

Er waren 1 miljoen 322.000 toestellen waarvoor een gecombineerde taks dient betaald.

Tijdens de eerste tien maanden van 1969 werden reeds voor 1 miljard 582 miljoen 795.384 fr. radio- en televisietaksen geïnd.

Verleden jaar werd in het totaal 1 miljard 918 miljoen 857.194 frank aan kijk- en luistergeld geïnd. Toen waren er 1 miljoen 913.017 radiotoestellen en 607.195 televisietoestellen waarvoor afzonderlijk luister- of kijkgeld diende betaald. Het aantal toestellen, dat onder de gecombineerde taks viel beliep 1 miljoen 287.132.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Zuid-Afrika onderzoekt mogelijkheid om televisie in te voeren.

Zuid-Afrika, een van de weinig ontwikkelde landen ter wereld die geen televisie hebben, heeft een kommissie ingesteld om de mogelijkheid van het invoeren van televisie te onderzoeken.

De kommissie van 12 man zal verslag uitbrengen over de wenselijkheid of onwenselijkheid om televisie in te voeren in Zuid-Afrika, en - eventueel - over de aard van een televisieprogramma in Zuid-Afrika.

De kommissie moet zich uitspreken over negen factoren, onder andere de mogelijke schadelijke gevolgen van TV op de zeden van het land, de eisen op het gebied van technologie en mankracht en de invloed van TV op de pers en vermaakindustrie.

Bron : Gazet van Antwerpen.

Medewerkers Nederlandse radio en t.v. willen beroepsvereniging

Een aantal medewerkers van radio en televisie in Hilversum heeft het initiatief genomen tot oprichting van een beroepsvereniging voor radio en televisiemedewerkers.

Zij willen onder meer streven naar meer inspraak in het programmabeleid bij radio en televisie. Verder willen zij openbaarheid van de vergaderingen van het bestuur, de directies en de raad van beheer van de NOS.

Ook staat onder andere medezeggenschap bij de opleiding van het technische personeel, de studiobouw en bij de aankoop van technische apparatuur op het voorlopige programma van de initiatiefnemers.

De vereniging zou zich in drie secties willen splitsen: de programmamakers, de technici en het administratief personeel. Zij willen zich ook bezig gaan houden met kwesties als het auteursrecht en de toekenning van zendtijd.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

Teleaccursus, nascholing artsen

In samenwerking met het Nederlands huisartseninstituut gaat Teleac op zaterdag 25 april 1970 via de zender Nederland I het eerste televisieprogramma van een reeks van zes nascholingslessen voor huisartsen uitzenden.

De uitzendingen in zwart-wit zullen elke zaterdagmorgen om kwart voor negen voor iedereen te zien zijn. De herhalingen volgens 's maandags daarop van 22.40 tot 23.10 uur.

Geruime tijd geleden hebben een aantal huisartsen zich verzet tegen dit soort nascholing via de televisie, omdat iedereen daarvan zou kunnen kennisnemen.

Er is toen overwogen de uitzendingen te coderen zodat alleen de artsen met behulp van een decodeerapparaat het programma zouden kunnen volgen. Ook is gedacht aan het uitzenden van de programma's na het normale avondprogramma.

De reeks uitzendingen voor huisartsen in de periode april/mei 1970 zal door een tweede in het najaar worden gevolgd.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

Katholieke Televisie- en Radiocentrum

Vanaf 15 december 1969 zijn de kantoren van het Katholiek Televisie en Radiocentrum niet meer ondergebracht in het gebouw aan De Vergniesstraat 41 te Elsene (1050 Brussel), maar wel in het kantoorgebouw van de A.S.L.K. aan de Zwanenstraat 20-22 te Elsene (1050 Brussel). Telefonisch blijft het K.T.R.C. bereikbaar onder 02/48.90.80.

Bron : K.T.R.C.

Radio Nordsee International start midden december '69

Half december begonnen de proefuitzendingen van Radio Nordsee International, het nieuwe popstation voor de Nederlandse kust. De piratenzender, die wordt geëxploiteerd door twee Zwitsers Edwin Bollier en Erwin Meister bestrijkt met haar vijf kw. zender een groot deel van West-Europa. De programma's: 90 % popmuziek, reclame, nieuws, jingles 'met idealistische achtergrond', zijn te ontvangen op 186 meter middengolf en 49 meter Europaband. De reclametarieven van de zender zijn 200 dollar voor dertig seconden en 380 dollar voor een minuut zendtijd.

Bron : Algemeen Handelsblad.

TV-winkelen

In Amerika wordt hier en daar al gewinkeld per televisie. De klant draait het nummer van de supermarkt, kiest een bepaald kanaal op het televisietoestel en nadat woord- en beeldverbinding tot stand zijn gekomen, kan de man aan de camera in de supermarkt de artikelen die de klant wenst, aan haar tonen, waarop de huisvrouw (of de kopende man) beslist wat hij wil hebben. Midden 1970 hoopt men in Engeland ook zo ver te zijn.

Bron : De Tijd.

Partij-organisatie bij radio en t.v. in Praag vervangen

Kort nadat bekend was gemaakt dat zeven prominente journalisten "wegens schending van de statuten" uit de Tsjechoslowaakse communistische partij waren gezet, kwam medio november 1969 in Praag het bericht dat bij de televisie de gehele partij-organisatie is vervangen.

Tot deze maatregel werd volgens het persbureau CTK overgegaan omdat de organisatie niet in staat was gebleken de partij-politiek toe te passen. Reeds eerder was de partij-afdeling bij de radio in haar geheel afgetreden.

De verwijdering van de twee groepen wordt gezien als een aanwijzing dat sommige radio- en televisiemedewerkers de ideeën van vorig jaar (1968) niet wilden opgeven.

De commentatoren van radio en televisie speelden onder Dubcek een belangrijke rol bij het verbreiden van de liberalisatie-gedachte. De meesten hunner hebben thans hun werk verloren.

Geschat wordt dat thans 250 hervormingsgezinde Tsjechoslowaakse journalisten zonder werk zijn.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

F I L M

=====

Poppenfilmmaker Jiri Trnka overleden

Jiri Trnka, een Tsjechoslowaakse kunstenaar, schilder, maar vooral een van de grootste poppenfilmmakers ter wereld, is dinsdag 30 december 1969 in de leeftijd van 58 jaar overleden aan een chronisch hartgebrek. Jiri Trnka, wiens films bekendheid genieten in de gehele wereld, is talrijke malen onderscheiden voor deze werken.

Jiri Trnka kreeg zijn opleiding bij een directeur van een marionettentheater. Hij heeft de sprookjes van Grimm en Perrault geïllustreerd, de fabels van la Fontaine en folkloristische legenden. Hij is verder de maker geweest van tekenfilms en van spotprenten in de pers, voordat hij zich in het bijzonder ging toeleggen op poppenfilms, waarvan "de dappere soldaat Schwejk" een bekend voorbeeld is.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Conflit aux "Cahiers du Cinéma"

Un communiqué diffusé par le directeur de la publication, M. Filipacchi, et les responsables techniques des Cahiers du Cinéma fait état d'un conflit les opposant à l'ensemble de la rédaction, à laquelle ils reprochent d'avoir fait de la revue "une publication obscure et indigeste d'où est exclue toute objectivité".

Les mêmes responsables menacent de "se mettre en grève" si un accord n'intervenait pas lors d'une réunion exceptionnelle qui doit se tenir le 23 octobre. Les auteurs du communiqué assurent qu' "après consultation de la base au sommet" on envisagerait la création d'une nouvelle "société de dirigeants". Mais la rédaction des Cahiers réplique que la "base" n'a nullement été consultée et se désolidarise entièrement de cette action. La majorité du comité de rédaction, notamment les metteurs en scène Jacques Rivette, François Truffaut, Pierre Kast, Jacques Doniol-Valcroze, et les actuels responsables de la rédaction, Jean-Louis Comolli et Jean Narboni, affirment leur intention de préserver la totale liberté d'action et l'esprit critique d'une revue qui a été, il y a douze ans, le berceau de la nouvelle vague.

Bron : Le Monde.

De dag hierna verscheen in Le Monde een "tribune libre" van hoofdredacteurs Comolli en Narboni. Nummer 217 van de

Cahiers verscheen met vertraging en publiceerde een kort berichtje waarin de redactie meedeelde dat zij eenstemmig besloten had in afwachting van een definitieve regeding dit nummer, reeds ter perse bij het uitbreken van het conflict, toch te laten verschijnen.

J. V.H.

Media-nieuws

Van 10 tot 13 november had te Leuven de "Challenge International des Cinémas d'Art et d'Essai" plaats, een soort festival der festivals waarop filmen uitgenodigd worden die dit jaar reeds op andere festivals een prijs kregen (Cannes, Berlijn, Locarno, Mannheim en Venetië).

De Prijs van de Internationale Jury (evenals de Prijs van het Publiek) ging naar "Antonio das Mortes" van Glauber Rocha (Brazilië), terwijl de Belgische Jury eenparig "La Primera Carga al Machete" van Manuel Octavio Gomez (Cuba) bekroonde.

De keuze van "Antonio das Mortes" zal niemand willen aanvechten. Misschien getuigt zij juist daarom van weinig moed vanwege de jury. Heeft het zin een film voor het voetlicht te plaatsen waarvan iedereen reeds overtuigd is dat hij waardevol is (getuige hiervan dat hij reeds vóór het festival voor exploitatie te Leuven gecontracteerd werd) en die dus aan de supplementaire commerciële stimulans van een festivalprijs weinig behoefte heeft.

En marge van het festival : bij haar aankomst aan de festivalzaal werd Marguerite Duras (die haar Film "Détruire dit-elle" kwam voorstellen) in authentieke slapstickstijl een roomtaart in het gezicht geduwd. Eerst werd gedacht dat dit het werk was van een of andere "groupuscule de gauche" die op deze manier Mevrouw Duras als een salon-communiste wilde brandmerken. Tot bleek dat "La Meuse-La Lanterne" van donderdag 19 november een uitgebreid artikel, met twee foto's op de voorpagina, over het incident publiceerde. Eén van de foto's toont de dader met de taart in de handen vóór de aanslag. Er werd gefluisterd - maar zo'n gerucht is zeer moeilijk te controleren - dat de taartengooier en de steller van het artikel in "La Meuse" één en dezelfde persoon zouden zijn....

J. V.H.

Geen centrale filmkeuring in België

De Belgische minister van justitie, Vranckx, heeft zijn plannen opgegeven om te komen tot een centrale commissie voor filmkeuring in België.

Door een dergelijke commissie, waarin vertegenwoordigers van het bioscoopbedrijf en de overheid zitting zouden krijgen, zouden bioscoophouders in twijfelgevallen films kunnen laten keuren. Minister Vranckx heeft zijn plannen opgegeven, omdat bij het vooroverleg is gebleken dat men in de eerste plaats zou gaan streven naar opheffing van het wetsartikel, dat de plaatselijke gerechtelijke autoriteiten in staat stelt op eigen gezag films in beslag te nemen, die in strijd worden geacht met de goede zeden.

Bron : Belgische Pers.

Dutch film

Het ministerie van cultuur heeft een door Charles Boost samengesteld boekwerk uitgegeven met foto's en gegevens over alle tussen 1966 en 1968 uitgekomen Nederlandse speelfilms, en ook wat van de korte films. Het in het Engels gestelde boek is primair bedoeld voor het buitenland. Zij kunnen voor f 9,60, plus porti bij de staatsdrukkerij (Christoffel Plantijnstraat 1, Den Haag) terecht.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Nederlandse jeugd bezoekt veel en vaak de bios

Cinescope gaf met ingang van 1969 aan Intomart NV opdracht tot levering van continu gegevens betreffende het bioscoopbezoek uit het pakket van actuele media-informatie. Het bioscoopbezoek wordt door de paneldeelnemer eenmaal per vier weken gerapporteerd; deze noteert dan of en hoe vaak hij/zij de bioscoop bezocht in de afgelopen vierwekelijkse periode.

Inmiddels is een rapport verschenen met de voornaamste uitkomsten van het onderzoek over de periode van 30 december 1968 t/m 5 juni 1969. Uit dit rapport blijkt dat : Per week worden in de bioscoop circa 306.000 bezoeken gebracht door in gezinnen levende personen van 15 jaar of ouder. Behalve de hogere sociale klasse, het westen van het land (inclusief de drie grote steden) en de mannen, zijn met name de leeftijdsgroepen t/m 24 jaar sterk in het bioscoop-

publiek vertegenwoordigd. In de gemiddelde week is 72 % van de bezoekers jonger dan 25 jaar. Dit betekent dat per week 13 % van alle 15-19-jarigen en 8 % van alle 20-24 jarigen wordt bereikt. Door een snelle cumulatie is het bereik onder mannen resp. vrouwen van 15-24 jaar na vier weken gestegen tot 33 % resp. 22 %, en na 12 weken tot resp. 45 % resp. 35 %.

Bron : Revue der Reclame.

Ernstig gevaar voor Italië's filmindustrie

De Italiaanse filmindustrie wordt plotseling door een ernstig gevaar bedreigt. Natuurlijk wordt ook in Italië het bioscoopbezoek, zij het in veel geringere mate dan in andere landen, nadelig beïnvloed door de televisie. Maar toch is het aantal betalende bezoekers aan bioscopen in Italië nog steeds groter dan in Frankrijk, Engeland, Duitsland en de Beneluxlanden bij elkaar.

Dat is voornamelijk te danken aan de eigen Italiaanse productie. Duitse films ziet men praktisch nooit; Amerikaanse hebben heel zelden succes. Franse en vooral Engelse films daarentegen vindt het publiek in de Italiaanse grote steden, stellig het best onderlegde bioscooppubliek dat we in Europa vinden kunnen, vaak beter dan zelfs de Italiaanse.

Maar nu is het bericht vrijgegeven dat de grootste eigenaar van bioscooplokalen in Rome, Giovanni Amati, al zijn theaters binnenkort zal overdragen aan een Amerikaanse onderneming, de Trans Beacon uit New York. Amati bezit ruim vijftig van de ongeveer tweehonderd Romeinse bioscopen en het zijn vrijwel allemaal bioscopen van de eerste rang.

De Trans Beacon houdt zich echter niet alleen bezig met de cinematografie. Het is de bedoeling dat verscheidene van de zalen zullen worden verbouwd tot grote supermarkets.

Maar veel erger wordt het gevaar geacht, dat in de overblijvende bioscopen meer Amerikaanse en minder Italiaanse films zullen worden vertoond. Omdat er al geruchten gaan dat ook tal van grote bioscopen in andere steden, Milaan, Turijn, enz. aan Amerikanen worden verkocht, is die zorg zeer gewettigd.

De Italiaanse filmindustrie kan bestaan dankzij het Italiaanse publiek. Door in de bioscopen voornamelijk Amerikaanse films te gaan vertonen zou men niet alleen het publiek van de bioscoop vervreemden, maar ook de Italiaanse filmindustrie totaal torpederen.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

R E C L A M E
 =====

Dali-Reclame

De Franse bladen France-Soir en Paris-match zijn op 18 november 1969 verschenen met een advertentie voor een merk mineraalwater, in zeven kleuren afgedrukt op aluminiumfolie in zeven letterlijk schitterende kleuren. Het geheel was ontworpen door de bekende Spaanse surrealistische kunstenaar Salvador Dali, die er 50.000 dollar voor kreeg. In het geheel was 20 ton aluminium verwerkt.

Bron : Algemeen Handelsblad.

'Reclame in trefwoorden'

Bij NV Uitgeversmaatschappij A.E. Kluwer verschijnt op 12 december van de hand van L.P.A. Soeterboek, stafdocent van het Instituut voor Sociale Wetenschappen het boek 'Reclame in trefwoorden'. De prijs van dit 263 pagina's tellende, overzichtelijk uitgevoerde vademecum bedraagt f 17,50.

Bron : Revue der Reclame.

Nederland gaf 12 pct. meer uit aan reclame in Media

De bestedingen aan reclame in pers, televisie en radio zijn in de eerste zes maanden van 1969 in Nederland met 12 pct. tot ruim f 219 mln. gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 1968. Bij de dagbladen zijn volgens het Bureau voor budgetten-controle de gemeten budgetten in alle zes maanden toegenomen, waarbij de stijgingen het grootst waren in april en mei.

Bij de familiebladen werden de dalingen in januari, februari en juni meer dan gecompenseerd door stijging in de overige maanden. Was in 1968 de daling van de familiebladen 27 pct. ten opzichte van 1967, in het eerste halfjaar van 1969 werd enige winst geboekt.

De daling in de advertentiebestedingen in de damesbladen in de maanden februari, april en juni werd ruimschoots gecompenseerd, waardoor deze bestedingen met 7 pct stegen. In de radio/

tv-bladen werd ongeveer 40 pct meer geadverteerd.

Aangezien de radioreclame pas in maart 1968 werd ingevoerd is hier alleen een vergelijking voor de maanden maart t/m juni 1968 en 1969 mogelijk, waarbij een stijging van 32 pct is geconstateerd.

De stijging van de reclamebestedingen was bij de verschillende mediagroepen als volgt: dagbladen +8 pct; familiebladen +4, damesbladen +7; radio/tv-bladen +40; overige tijdschriften +17; televisie +11; radio (maart t/m juni) +32 pct.

Het marktaandeel van de dagbladen en damesbladen is in de eerste helft van 1969 gedaald ten gunste van radio en tv-bladen en de STER-radio. Het aandeel van de televisie bleef onveranderd 19,1 pct. De desbetreffende cijfers (in procenten) luiden :

	Eerste halfjaar	
	1969	1968
dagbladen	47,6	49,2
familiebladen	3,2	3,4
damesbladen	15,7	16,4
radio/tv-bladen	7,2	5,7
overige tijdschriften	5,3	5,1
TV	19,1	19,1
STER-radio	1,8	1,0

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

V A R I A

=====

Nieuwsdienst van universiteit

De Nijmeegse universiteit beschikt over een telefonische nieuwsdienst. Een automatisch antwoordapparaat geeft dagelijks een kort overzicht van actuele universitaire zaken.

De "nieuwsdienst universiteit" verstrekt o.m. het laatste nieuws over de ontwikkelingen aan de universiteit met betrekking tot de structuurvernieuwing en geeft informatie over colleges, promoties, en dergelijke. Bovendien verstrekt hij een agenda over gebeurtenissen in het komende etmaal aan de universiteit.

De "nieuwsdienst universiteit" is tevens een proef voor een toekomstige universitaire omroep. De voorlichtingsdienst van de Nijmeegse universiteit heeft de technische plannen voor een eigen omroep al gereed. Onderwerp van bespreking vormen nog de vergunning van het ministerie van c.r.m. en de financiering van een dergelijke omroep. De omroep van de Nijmeegse universiteit zal alleen in Nijmegen op radiotoestellen ontvangen kunnen worden. Via deze omroep wil men behalve allerlei informatie o.m. ook reportages van grote universitaire bijeenkomsten en gastcolleges gaan uitzenden.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant.

Agnew valt "censuur" van Amerikaanse nieuwsmedia aan

De Amerikaanse vice-president, Agnew, heeft zijn gram geuit over de Amerikaanse radio- en televisiemaatschappijen. Volgens Agnew zijn de omroepen een kleine en gesloten broederschap die impliciet het nieuws censureren.

Met name de behandeling door de nieuwsmedia van Nixons Vietnamspeech werd door Agnew afgekeurd. "Ik vraag niet om regeringscensuur of enige andere vorm van censuur. Ik vraag of er al niet een vorm van censuur bestaat als over het nieuws dat 40 miljoen Amerikanen elke avond krijgen, wordt beslist door een handjevol mannen die slechts aan hun maatschappijdirecties verantwoording verschuldigd zijn en dat wordt gezegd door een handjevol commentatoren die toegeven aan hun eigen vooringenomenheid.

Agnew richtte zich vooral tegen ABC (American Broadcasting Company), CBS (Columbia Broadcasting System) en NBC (National Broadcasting Company). Hun machtsconcentratie zou volgens hem niet getolereerd kunnen worden door de regering.

Bron : Nieuwe Rotterdamse Courant
De Standaard

De partijdigheid van de televisie

Volgens een opiniepeiling is 52 procent van de Amerikanen het eens met vice-president Spiro Agnew, dat de televisiecommentaren in de VS vaak partijdig zijn; 33 procent is de tegenovergestelde mening toegedaan.

Wat de Amerikaanse kranten betreft was 36 procent van oordeel dat zij partijdig zijn, 34 procent meent van niet en dertig procent heeft geen mening.

Bron : De Tijd.

De 25ste verjaardag van CIP

Het Centrum voor Informatie aan de Pers (C.I.P.) viert dit jaar (1969) zijn 25-jarig bestaan. Als gespecialiseerd agentschap bekleedt C.I.P. momenteel een plaats, waarvan het uitzonderlijk belang tot uiting komt in de ruime ontwikkeling van de religieuze berichtgeving.

De jubelviering had plaats op 10 november te Brussel. Talrijke personaliteiten alsmede de verantwoordelijken en specialisten in religieuze berichtgeving waren daarbij aanwezig.

Bron : Gazet van Antwerpen
De Standaard.

Massa-media streven naar berichtgeving via kunstmanen

Op een vergadering van regeringsdeskundigen inzake internationale overeenkomsten op het gebied van persverbindingen via de ruimte heeft de Internationale raad voor persberichtenverkeer (IPTC) concrete voorstellen gedaan voor de exclusieve toewijzing van frequenties aan de massa-media voor

het overbrengen van berichten in woord en beeld via kunstmanen. Aan de conferentie, die in Parijs is gehouden en een week heeft geduurd, hebben deskundigen uit 47 landen van alle werelddelen deelgenomen.

De IPTC vertegenwoordigt ongeveer 7.000 kranten in Europa en daarbuiten en bijna alle grote persbureaus ter wereld.

De voorstellen van de IPTC zijn gedaan in het algemeen belang van de internationale publiciteit. Zij moeten waarborgen dat krantelezers en televisiekijkers voortdurend op de hoogte gesteld kunnen worden van alle belangrijke gebeurtenissen in de wereld en dat het uitwisselen van nieuws tussen alle landen intensiever wordt.

Bron : Algemeen Handelsblad.

Journalistiek wordt steeds gevaarlijker

Een Poolse studie heeft aangetoond dat journalistiek een van de meest gevaarlijke beroepen aan het worden is met betrekking tot de kansen op een lang leven en een goede gezondheid, zo berichtte het Poolse nieuwsagentschap PAP dinsdag.

"Veel jaren lang is er reeds sprake van een hoge tol aan doden onder jonge journalisten" aldus Wojciech Brozowski, voorzitter van de Poolse pers, radio en televisie-vereniging in een interview met PAP.

"Van de 225 verslaggevers, die in de afgelopen 15 jaar in Polen zijn overleden, was de gemiddelde leeftijd 53", zo voegde hij eraan toe. "Slechts 20 op de 100 journalisten hebben kans hun pensioengerechtigde leeftijd te bereiken".

"Storingen in de bloedcirculatie, het ademhalingssysteem, maagklachten en neuroses nemen hand over hand toe onder de werknemers van nieuwsagentschappen, radio- en televisiestations", zo ging hij voort.

Volgens Brozowski waren de redenen "nerveuze spanningen, konstante haast, een ongeregelde levenswijze, lange tijden van huis en een overmatig gebruik van koffie en sigaretten.

Bovendien leidt het geluid van telexen tot doofheid voor de redakteuren bij nieuwsagentschappen en oogklachten onder televisieverslaggevers worden veroorzaakt door hun werk onder sterke lampen, zo besloot Brozowski.

Bron : De Standaard.

BIBLIOGRAFIE

I. KORTE RECENSIES EN AANKONDIGINGEN (1)

ALGEMENE WERKEN

"Volksontwikkeling" : Catalogus documentatiebibliotheek algemene directie jeugd en vrijetijdsbesteding

Van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur, Algemene Directie Jeugd en Vrijetijdsbesteding ontvingen wij de Catalogus 'Volksontwikkeling' van de bibliotheek van deze directie (Brussel 1969, 165 blz.).

Het door deze catalogus bestreken terrein is bijzonder ruim. Men vindt er een systematisch gegroepeerd overzicht van wat er aan literatuur aanwezig is over volksontwikkelings- en jeugdwerk, over de hulpwetenschappen, de massamedia, de sport, de vrijetijdsbesteding en andere randgebieden die voor hen die reeds in de praktijk staan en langs een bezinning en herdenken van wezen en functie van het vormingswerk met jeugdigen en volwassenen tot een eigentijdse aanpak wensen te komen én voor studerende van belang zijn.

Het publiceren en het ter beschikking stellen van dit literatuuroverzicht is een niet genoeg te prijzen dienstverlening van de rijksoverheid aan velen.

V.P.

Lysbeth TONCKENS, Spelregels voor Sprekers,
UPR - Nijgh & v. Ditmar, NIVE, SWU, 1969, 191 blz.

Binnen een bestek van 191 bladzijden vindt men in dit boek een aantal uitgewerkte tips en spelregels voor sprekers. Deel I behandelt vrijwel alle aspecten van het spreken vanaf een podium tot een zaal met toehoorders. De autrice - Lysbeth Tonckens geeft sinds een tiental jaren bedrijfscursussen in vergadertechniek en spreekvaardigheid - geeft daarin uit haar rijke praktijkervaring vele aanwijzingen omtrent het voorbereiden, instuderen en houden van redevoeringen, zowel in de formele als in de informele sfeer.

In deel II gaat zij nader in op de spelregels van de vergadertechniek.

V.P.

(1) De redactie houdt zich het recht voor uit ter recensie ontvangen publicaties een keuze te doen ter bespreking.

"Massamedia en Politiek" - 24 Essays ter nagedachtenis aan Prof. mr. L.G.A. Schlichting.
Uitgeverij Ambo N.V., Utrecht 1968.

In de nacht van 18 op 19 augustus 1968 overleed geheel onverwacht prof. mr. L.G. A. Schlichting. De Nijmeegse hoogleraar genoot in zijn land en ver daarbuiten in brede kring bekendheid.

Na een journalistieke loopbaan, die bekroond werd met het hoofdredacteurschap van "De Tijd" (1937-1946) en vier jaar diplomatieke dienst, werd Schlichting in 1950 benoemd tot hoogleraar in de politieke wetenschap te Nijmegen (de leer der nationale en internationale politieke strevingen). Spoedig werd daaraan ook de leeropdracht voor de publicistiek, die intussen radio en televisie was gaan omvatten, toegevoegd. Met veel élan heeft hij beide jonge wetenschappen gestimuleerd.

Als potshume hulde schreven leerlingen en oud-leerlingen, collega's uit de sfeer van het wetenschappelijk onderwijs en mannen uit de praktische politiek een gedachtenisboek met 24 essays onder de titel "Massamedia en Politiek". Het vriendenboek bevat verschillende uitschieters die men in de toekomst zeker in literatuuropgaven tegen zal komen.

Het eerste opstel is van dr. J.G. Stappers, naaste medewerker van prof. Schlichting, die zowel de sterkte als de zwakke kanten van de veelbesproken en stuk geciteerde theorieën van Marshall McLuhan aantoot. De voorlichtingsfunctionaris van de Nijmeegse Universiteit, J. Th. Funneman behandelt de openheid in de (overheids)voorlichting als aspect van verantwoordelijke politiek en prof. dr. M. Rooij schrijft beharrenswaardige dingen over de stromen van internationale informatie. Zijn aandacht gaat daarbij o.a. naar de journalistieke selectie en de factoren waarvan de kwaliteit van de informatie afhankelijk is.

Het Kamerlid Th. Westerterp levert een pleidooi voor uitgebreide televisiereportage van kamerzittingen en van integrale uitzending van Kamerdebatten per radio. Zijn geschrift en het opstel van B. Manschot, L. Niemantsverdriet en T. Noldus over de televisie-uitzendingen van de politieke partijen zijn interessante bijdragen in een discussie die ook in ons land nog wel even actueel zal blijven.

Van de vele andere opstellen in deze bundel noem ik die van Prof. dr. H.J. Prakke, die onlangs afscheid genomen heeft van zijn Institut für Publizistik in Münster, over de symbiose van publicistiek en politicologie; van Jan Nieuwenhuis over de relaties van de journalist en van K.H. Cerney over "Television as a source of campaign information in the United States.

De bundel "Massamedia en Politiek" is met het bovenstaande niet besproken. Ik wilde enkele van de bijdragen, waaruit overduidelijk blijkt hoe groot Schlichtings' invloed en betekenis voor journalistiek en politiek is geweest, alleen bij U aankondigen.

V.P.

Gerth VAN ZANTEN, De Veronica Sage, Teleboek N.V., Bussum, 1968, 144 blz., 110 fr.

Bij Teleboek N.V. te Bussum verscheen een oppervlakkig maar leuk foto-paperback "De Veronica Sage" van de geschiedenis van het Nederlandse reclame-piratenschip "Veronica", dat binnen één jaar na de oprichting (21.4.1960) met zijn luchtig pop-amusement bij velen populairder was dan alle Hilversumse zenders bij elkaar en nog altijd door gaat met zenden.

Auteur Gerth Van Zanten schetst in dit boekje (100 afbeeldingen) een vriendelijk beeld over de hoofdpersonen Dirk, Jaap en Bull Verwey en hun medewerkers, hun durf, hun fantasie en hun ondernemingsgeest.

Persoonlijk heb ik "De Veronica Sage" niet als iets briljants of opwindends ervaren ondanks de grappige ontdekkingen erin. Maar hoe men over dit boekje ook moge denken, door het initiatief van Gert Van Zanten zijn toch wel enige aspecten van de "etherpiraat" in het licht gesteld. Ik hoop dat zijn werk tot verdere en diepere studie zal stimuleren. En in dit opzicht is "De Veronica Sage" een goed boekje.

V.P.

K. KOSZYK - K.H. PRUYS, Wörterbuch zur Publizistik, Deutscher Taschenbuch Verlag, München, 1969, 412 blz., 117 fr.

Over massacommunicatie zijn de jongste jaren zoveel werken verschenen op de internationale markt dat men stilaan aan een moeilijk te volgen editietempo gewoon is geraakt. Indien er bij al dit koren veel kaf is, dan dient toch erkend dat de meest recente Duitse edities, die ons voornamelijk uit München, Münster en Berlijn worden toegestuurd zeer degelijk zijn.

In samenwerking met K.H. Pruys - een radiojournalist die een belangrijke rol schijnt gespeeld te hebben bij het totstandkomen van de hier voorliggende editie - slaagde de bekende

hoogleraar uit de Ruhr Universiteit, K. Koszyk, er thans in een soort lexicon van de massacommunicatie samen te stellen. Het belang van een dergelijk initiatief is evident: voor de eerste keer wordt hiermede een overzicht gegeven van de voornaamste technische, juridische en sociaal-wetenschappelijke begrippen uit de leer van de massacommunicatie (ongeveer 500 in totaal), die telkens worden uitgelegd, gesitueerd en besproken. Het feit dat een groot aantal trefwoorden gecommuniceerd worden onder de vorm van korte artikels, geeft aan dit woordenboek zelfs een encyclopedisch karakter. Een ander positief punt is het opnemen van een bondig literatuuroverzicht (bijgewerkt tot 1968) bij een aantal begrippen en een register.

Het belang van dit werk wordt nog duidelijker wanneer men bedenkt hoe groot de terminologische verwarring is in de communicatiewetenschap. Men kan zich vanuit zijn persoonlijke, regionale, nationale of eigen wetenschappelijke gezichtshoek al dan niet akkoord verklaren met de definities en omschrijvingen die in dit woordenboek voorkomen, maar men zal moeilijk kunnen loochenen dat men hier met een reeks klare stellingnamen te doen heeft waarnaar steeds - zelfs met het oog op aanvulling of correctie - zal kunnen verwezen worden.

Treffend in deze publicatie is de uitgesproken geschiedkundige inslag - wat men van K. Koszyk overigens kan verwachten - en een vrij sterke orientatie naar de geschreven pers toe. Zo vindt men onder het trefwoord "Belgien" alleen een geschiedkundig overzicht van de Belgische pers. Specialisten in perswetenschap zullen aan dit werk beslist een vettere kluijff hebben dan bvb. zuiver sociologisch of sociaal-psychologisch gevormde navorsers. Men zoekt - om het concreter uit te drukken - tevergeefs in dit lexikon naar een apart stukje over effectentheorieën, cognitieve dissonantie, gate-keeper, opinion-leaders, enz. Dergelijke begrippen worden vaak op een o.i. inconsequente wijze onder een enkele noemer geplaatst, zoals Publikum of komen soms helemaal niet aan bod. Het feit dat de uitgevers in een voorwoord verklaren dat zij "sicherlich kein vollständiges und umfassendes Kompendium" konden voorleggen, kan in dit opzicht moeilijk als een geldig excuus aanvaard worden.

Druk en presentatie zijn sober maar zeer goed, de algemene conceptie uitstekend. Voor een zeer matige prijs wordt hier in elk geval een schat van gegevens geboden, die niemand zal willen missen die betrokken is bij of belangstelling heeft voor de studie van de massacommunicatie.

A. DELOBELLE, Les techniques de diffusion dans la civilisation actuelle. L'exemple de Belgique, in Les Dossiers, 1969, nr. 4, blz. 270-293.

Na een korte analyse van de begrippen "ontvangen", "boodschap" en "medium" in de menselijke communicatie, omschrijft de auteur op een meer grondige wijze het probleem van de kwantitatieve evolutie van de massamedia in België. De cijfers welke de auteur vond voor België, worden telkens (dagbladen, radio, bioscoop, T.V.) vergeleken met de situatie in de Verenigde Staten. Tot zover blijft de uiteenzetting van Delobelle zeer klassiek en brengt zij in feite weinig nieuws. Het artikel wordt echter bepaald interessant wanneer de auteur een typologie van psycho-sociologische functies, nl. de primaire functies ("fonctions affectives"), secundaire (l'information proprement dite) en tertiare (utilisation culturelle), gaat toepassen op de verschillende soorten massamedia, en het resp. belang van deze functies kwantitatief gaat onderzoeken.

Deze bijdrage werd op een opvallend vlotte wijze geschreven. De auteur is zonder de minste twijfel geslaagd in zijn pogingen om een complex onderwerp in een zeer bevattelijke taal aan de man te brengen.

Elkeen die betrokken is bij de wetenschappelijke studie van de massamedia zal beseffen dat dit geen alledaagse prestatie is.

G.F.

Paul HALNOS (ed.), The Sociology of Mass-media communicators, The Sociological Review Monograph, University of Keele, 1969, nr. 13, 248 blz.

De communicator was steeds en is nog in de massacommunicatiewetenschap een minder druk beoefend voorwerp van onderzoek. Over bepaalde items als de invloed van het publiek op de communicator, de "gate-keeper", de formele en informele relaties in het filmbedrijf, bestaat weliswaar een vrij uitvoerige literatuur, maar - globaal gezien - blijft het volume van dergelijke studies vrij beperkt in vergelijking met wat verschijnt in onderzoeksrichtingen als het publiek, de effecten, enz.

De publicatie van het hier voorliggende boek is dus een belangrijk feit op zich zelf. Speciaal dient ook vermeld dat hier de aandacht getrokken wordt op de "higher levels" van de besluitvorming in de wereld van de massacommunicatie: economische planning, politiek, de plaats van de massacommunicatie in een netwerk van sociale relaties, enz.

De media-managers hebben een bekangrijke invloed op de research, aldus de uitgever, en zij bekijken studies als deze niet steeds met een goed oog, maar dat is geen reden om geen poging te ondernemen het vraagstuk fundamenteel te onderzoeken, althans in zover dit mogelijk is.

Na een inleiding, waarin J.D. Halloran een status questionis maakt van de research over de "communicator", situeert J.W. Carey de professionele communicator in "the communications revolution". Asa Briggs levert een historische bijdrage: de communicator in de Britse radio beschouwd over de jongste 30 à 40 jaar. Tom Burns en J. Blumler geven een overzicht van de "communicator"-research in Engeland, terwijl D. Macquail de houding van de producer tegenover zijn radio-publiek in verband brengt met de inhoud van de programma's. R. Brown en Lord Windlesham analyseren de houding van de media-practici tegenover research. Ook het conflict tussen creativiteit en controle in de radio wordt door Windlesham onder de loep genomen. C. Shaw bekijkt vanuit professioneel standpunt het probleem van de rol van de televisie t.o.v. de "popular morality". Twee andere bijdragen tot dit verzamelwerk zijn deze van M. Warner en J. Scupham. De eerste heeft het over het "gate-keeper"-onderzoek in het politieke nieuws op de Amerikaanse televisie, terwijl Scupham enkele bladzijden wijdt aan de educatieve rol van de BBC en daarbij een pleidooi houdt voor meer samenwerking met de overheid. Hetzelfde thema wordt ook behandeld door Hilde T. Himmelweit, die er de nadruk op legt dat de opvoeder en niet de televisie centraal moet staan in de educatieve televisie. G. Gerbner tenslotte sluit het werk af met een merkwaardige studie over de institutionele druk op de communicatoren. Aan de hand van een aantal interviewers onderzocht hij de relaties tussen de pers en de officiële educatieve instanties in de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk en de Sowjet-Unie, waarna hij een zeer interessant overzicht geeft van de bronnen en functies die de communicatoren in hun besluitvorming beïnvloeden.

Wij menen dat in globo beschouwd deze publicatie zeer goed het algemeen kader beschrijft waarin het probleem van de communicator zich stelt. Zoals in veel "readers" het geval is ontbreekt hier een duidelijke samenwerking tussen de verschillende bijdragen. In een quasi braakliggend wetenschaps-terrein zoals dat van de communicator is dit misschien wel jammer voor de lezer, maar aan de andere kant, door het feit zelf, onafwendbaar.

Elke bijdrage wordt gevolgd door een kort literatuuroverzicht. Het geheel is fraai uitgegeven en gesteld in een vlotte en gemakkelijk leesbare taal. Aanbevolen lectuur.

Ter recensie ontvangen :

Prof. mr. dr. M. ROOY en Jan NIEUWENHUIS, Gemeentelijke voorlichting, Vuga Boekerij, 's Gravenhage, 1969, 330 blz.

Gedenkboek Bert Leysen : 1959-1969, E. Story-Scientia, Gent, 1969, 113 blz.

Mediabegripsomschrijvingen, uitgegeven door de Stichting Reclame-Onderwijs, Amsterdam 1969, 43 blz.

II. UIT DE TIJDSCHRIFTEN

Samenstelling : Gysels, Jozef Van der Biesen, Wim
 Wylín, Willem Van Heddegem, Johan
 Van Poecke, Luc

BELGIË en NEDERLAND

De Pers - La Presse,

uitgegeven door de Belgische Vereniging van de Dagbladuitgevers v.z.w., Belliardstraat, 20, Brussel IV.

jg. 16, nr. 1 (nr. 61), april 1969 :

- X, Nationale Overeenkomst tussen de Dagbladuitgevers en de Beroepsjournalisten van 1 januari 1969, blz. 2-33.
- X, "La Nouvelle Gazette" de Charleroi a cent ans, blz. 34-35.

jg. 16, nr. 2 (nr. 62, juni 1969 :

- X, A l'Occasion du 75e Anniversaire des Journaux Anver-sois Le Matin - La Métropole. Journalisme d'hier, d'aujourd'hui, de demain, blz. 23-26.
- Jean-Yves MISSION, La Presse et les Techniques de Gestion, blz. 27-31.
- X, La Situation de la Presse dans le Monde, blz. 32-33.
- X, Dr. Joan Hemels bestudeerde Dagblad. De Pers in Nederland staat op vrij hoog Niveau, blz. 34-35.
- X, De erkende Beroepsjournalisten (lijst), blz. 37-55.

jg. 16, nr. 3, (nr. 63), juli-september 1969 :

- Marc VAN DEN BROUCKE, Krantensterfte en Persconcentraties. Informatie : Voorlichting of Wapen ?, blz. 1-9.
- VAN DEN BRINK, Uit Nederland. Fusies zijn nog niet afgelopen bij Dag- en Weekbladen of Periodieken, blz. 10-11.

- L.H., 75 Jaar geleden werd "De Werker" een Dagblad. Een brok voorgeschiedenis van "Volksgazet", blz. 13-16.
- X, La Wallonie (Siège) - Journal cinquantenaire 1919/1969, blz. 17-20.
- Jan-Otto MODIG, Recrutement et Formation du Personnel des Agences de Presse, blz. 21-24.
- X, Les Stages d'Agent d'Information en Belgique, blz. 25-27.
- Stanford SMITH, La Technologie des Communications et la Presse Mondiale, blz. 28-37.
- GRAFICUS, De moderne communicatiemiddelen dagen uit !, blz. 38-39.
- X, Les Conséquences de la Radiodiffusion spatiale en direct, blz. 40-41.
- Jozef DE COSTER, De Jeugd en de Pers, blz. 42-44.
- Werner NAASTENS, De Krant in het Onderwijs, blz. 45-46.
- Maurice HERR, Les Magazines - T.V., blz. 47-49.

G a z e t t e

International Journal for Mass Communication Studies,
 Uitgeversmaatschappij E.E. Kluwer, p.o.b. 23, Deventer
 (Nederland)

vol. XV, nr. 1, 1969 :

Roland E. WOLSELEY, The American Periodical Press and its Impact, blz. 1-8.

Kurt KOSZYK, The "Illustrierten" - German Reader's favourite Glossies, blz. 9-20.

John A. LENT, Magazines in the Philippines, blz. 21-42.

Wilmont HAACKE, The Origin of the Word "Zeitschrift", blz. 43-47.

vol. XV, nr. 2, 1969 :

Wilfred KESTERTON, A short History of the Press of Canada, blz. 85-92.

Vincent PRINCE, La presse canadienne-française, blz. 93-104.

Ronald G. ATKEY, The Law of the Press in Canada (I), blz. 105-124.

Earle J. BEATTIE, Canadian Mass Media: Development and Economic Structure, blz. 125-137.

John H. SMITH, The Canadian Broadcasting Corporation, blz. 139-143.

T.J. ALLARD, Canadian Private Broadcasting, blz. 145-149.

Gillis PURCELL, The Canadian Press, blz. 151-158.

T. Joseph SCANLON, Journalism Education in Canada, blz. 159-165.

R.M. FOWLER, The Canadian Newsprint Industry, blz. 167-172.

vol. XV, nr. 3, 1969 :

Ronald G. ATKEY, The Law of the Press in Canada (II), blz. 185-200.

Jos. van SPRINGEL, Trends in Belgian Newspaper Ownership Concentration, blz. 201-206.

Eldert WILLEMS, Sociological Aspects of the Literary System, blz. 207-221.

WEST-DUITSLANDC o m m u n i c a t i o S o c i a l i s

Zeitschrift für Publizistik in Kirche und Welt,
Verlag Lechte, D - 4407 Emsdetten, Schulstrasse 16-18,

jg. 2, nr. 1, januari-maart 1969 :

Konrad W. KRAEMER, Für ein Gesamtkonzept katholischer
Publizistik, blz. 1-5.

Alfred PAFFENHOLZ, Katholische Filmbewertung in der Dis-
kussion, blz. 5-12.

Elmar Maria LOREY, Überlegungen und Befragungsergebnisse
zum ZDF- "Tagebuch", blz. 12-20.

Heinz-Dietrich FISCHER, CDU-nahe Lizenzzeitungen (I):
"Aachener Volkszeitung", blz. 21-25.

Karl HOLLER, Kommentar zu einem Kommentar über "Inter
mirifica", blz. 25-35.

H.T. MACLIN, Christliche Rundfunkarbeit in Afrika, blz.36-
40.

jg. 2, nr. 2, april-juni 1969 :

Albert H. VAN DEN HEUVEL, Rundfunkübertragung von Gottes-
diensten ?, blz. 99-106.

Ulrich SAXER, Massenkommunikation als Mittel christlicher
Verkündigung, blz. 106-118.

Michael SCHMOLKE, Publizistische Predigerkritik in Wien
zur Zeit Joseph II, blz. 118-129.

Fritz FISCHER, Fernsehen und Elternbildung, blz. 129-135.

Heinz-Dietrich FISCHER, CDU-nahe Lizenzzeitungen (II):
"Rheinische Post", blz. 136-141.

jg. 2, nr. 3, juli-september 1969 :

Jan JOCS, Anfänge katholischer Rundfunkarbeit in Peking
1946-1949, blz. 199-210.

Konrad W. KRAEMER, Kirchen auf neuen Fernseh-Kanälen ?,
blz. 211-216.

Edmund PLAZINSKI, Orthodoxe Kirchenpresse in der Bundesrepublik Deutschland, blz. 217-223.

Hanns GORSCHENEK, Zur Praxis des Nachrichtenredakteurs beim Hörfunk, blz. 224-229.

Heinz-Dietrich FISCHER, CDU-nahe Lizenzzeitungen (III): "Westfalen-Blatt", blz. 230-234.

Jörg SCHEIBE, Religiöse Plakatwerbung: Ziele, Analyse, Kritik, blz. 235-244.

F i l m

Friedrich Verlag, 3001 Velber bei Hannover.

Redaktion : Werner Kliess, Ilke Porath.

"Film" erscheint jährlich dreizehnmal, ein Heft am Anfang eines jeden Monats, ein Sonderheft "Chronik und Bilanz des internationalen "Films" jeweils zu Beginn einer neuen Verleih_saison.

jg. 6, Heft 12, december 1968 :

Werner KLISS, Wanderkino für Technologen, blz. 1.

Harim FAROCKI, Köln : Polizeiterror gegen Filme, blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Briefe, blz. 3-7.

Werner KLISS, "Mr. Freedom" von William Klein; Bild-Kritik, blz. 10-17.

Werner HILDENBRAND, Gespräch mit William Klein, blz. 18-19.

Horst KÖNIGSTEIN, Das Recht auf Lust; Sex-Report (II), blz. 20-24.

Joachim von MENGERSHAUSEN, Film des Monats : Roman Polanski : "Rosemaries Baby", blz. 27.

Alf BRUSTELLIN, Thema des Monats: Drei deutsche Debutfilme dieses Herbstes : "Sommerprozen" von Helmüt Förnbacher, "Neun Leben hat die Katze" von Ula Stöckl, "Scarabea" von Hans-Jürgen Syberberg, blz. 28-30.

Reinhold E. THIEL, "Eine Ehe" von Hans Rolf Strobel und Heinrich Tichawsky"; Plädoyer für Strobel Tichawsky, blz. 37-38.

Elke KUMMER, "Eine Ehe"; Protokoll des Films, blz. 39-56.

N.N., Register des 6. Jahrganges, blz. 58-60.

Besprochen Films :

"Shalako" (E. Dmytryk); Boom (J. Losey); "Giulietta e Romeo" (F. Zeffirelli); "Bübchen" (R. Klick); "Bis zum Happy End" (Th. Kotulla); "Un soir... un train" (A. Delvaux); "Die Söhne" (V. Vogeler).

Besprochen Boeken :

"Curt-Goetz Album" (Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart); Reihe "Cinemathek" (Filmkritik, Frankfurt); Carlos Clarens "Horror Movies" (C. Secker & Warburg).

Jg. 7, Heft 1, januari 1969 :

- Heinz UNGUREIT - Wolfram SCHÜTTE, Bilanz der Filmförderungsanstalt, blz. 1.
- Werner KLIESS, Krise an der film- und Fernsehakademie, blz. 1.
- Hans P. KOCHENRATH, Die Zentrale der "unabhängigen Film-
macher", blz. 1.
- N.N., Tabellen, Programme, Briefe, blz. 2-7.
- Günter HERBURGER, Der Fernsehkolosz, blz. 10.
- Mario DEVENA, De Sica und der Neo-Realismus; Gespräch
mit dem Regisseur und Schauspieler Vittorio
De Sica, blz. 13-15.
- Horst KÖNIGSTEIN, Das Recht auf Lust; Sex-Report (III),
blz. 16-19.
- Peter B. SCHUMANN, Materialien zum Cinema Nôvo; Bericht
über den neuen brasilianischen Film, blz. 20-
24.
- Peter KOCHENRATH, Einer, der filmt: Lutz Mommartz, Ein
Porträt, blz. 26-27.
- Joachim von MENGERSHAUSEN, Film des Monats, Pier Paolo
Pasolini : "Teorema", blz. 28.
- Michel DELAHAY, Jacques Femy drehte in Hollywood, blz. 34.
- Hans P. KOCHENRATH, Das Treffen der "unabhängigen Film-
macher" in München, blz. 34-35.
- Mario DEVENA, Italien: Gründung einer Filmakademie,
blz. 35-36.
- Mario CORTESI, Ungarn: Das Festival in Pecs, blz. 36.
- Klaus EDER, Wsewolod Pudowkin : Die Mutter; Protokoll
des Films, blz. 37-52.

Besprochen Films :

"Coogan's Bluff" (Don Siegel); "Les Gauloises Bleues" (M. Cournot); "Die Artisten in der Zirkuskuppel: ratlos" (A. Kluge); "Scarabea" (H.-J. Syberberg); "Heiligabend auf St.Pauli" (K. Wildenhahn).

Besprochen Boeken :

Enzo Muzii : "Sehen und Sichtbar Machen" (Hensel Verlag, Berlin).

jg. 7, Heft 2, februari 1969 :

Rénoald E. THIEL, Die Defekte der F.B.W. - ein "offener Brief", blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Briefe, blz. 2-8.

Günter ROHRBACH, Das einsame Alibi; Eine Antwort an Günter Herburger, blz. 10.

Peter WEIBEL, Kino klipp und klar: Viking Eggeling, blz. 13.

Peter WEIBEL, Ernst SCHMIDT, Der Dokumentarist Dsiga Wertow, blz. 16-19.

Horst KÖNIGSTEIN, Das Recht auf Lust; Sex-Report (V), blz. 20-29.

Wolfram SCHÜTTE, Film des Monats: Jean-Luc Godard: "One plus One", blz. 30-31.

Joachim von MENGERSHAUSEN, Film des Monats: Jacques Rivette: "Paris gehört uns", blz. 32.

Horst KÖNNIGSTEIN, Thema des Monats: Über die Zeichentrickfilme "Das Dschungelbuch" (Disney) und "Yellow Submarine" (George Dunning), blz. 34-36.

Micha GALLE - Franz RAUHUT, Interviews mit Franz Seitz und mit Alessandro Blasetti, blz. 40.

Birgit HEIN - Hans P. KOCHENRATH, Der unabhängige Film; Europäische Gesamtkatalog, blz. 41-52.

Besprochen Films :

"Falstaff" (O. Welles); "If..." (L. Anderson); "The Lady in Cement" (C. Douglas); "Bengelchen liebt kreuz und quer" (M. Gosov); "High" (L. Kent); "Thomas Crown ist nicht zu fassen" (N. Jewison); "Hang'Em High" (T. Post).

kg. 7, Heft 3, maart 1969 :

Günter P. STRASCHEK, Gegen Moralismus, für Konsum, blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Briefe, blz. 2-8.

Peter HANDKE, Dummheit und Unendlichkeit, blz. 10-11.

Vera SPOERRI - Werner HILDENBRAND - Bernard PAUL, Marina Vlady, Schauspielerin, blz. 12-21.

Uwe NETTELBECK, Wer gerade geht wird vorgebeugt; Polizei, Justiz, Massenmedien, blz. 22-27.

Peter WEIBEL, Kino klipp und klar : Sidney Peterson, blz. 28.

Klaus KREIMEIER, Film des Monats; Ingmar Bergman "Schande", blz. 30.

Werner KLIESS, Film des Monats: Peter Zadek: "Ich bin ein Elefant, Madame", blz. 32-34.

George ALEXANDER, Film des Monats: Jean-Luc Godard : "Zwei oder drei Dinge, die ich von ihr weiss", blz. 34-35.

Joachim von MENGERSHAUSEN, Thema des Monats : Party-Filme: "Der Schwimmer" (Frank Perry), "Der Partyschreck" (Blake Edwards), blz. 35.

Hans R. MINOW - Hartmut BITOMSKY - Harun FAROCKI, Film in der Opposition; Analysen und Vorschläge, blz. 41-52.

Besprochen Films :

"Agilok & Blubbo" (P. Schneider); "Bullit" (P. Yates);
 "The Trip" (R. Corman); "Graf Porno und seine Mädchen" (G. Hendel); "Eine Frau sucht Liebe" (R. Azderhall);
 "Engelchen macht weiter - Hoppe und Hoppe Reiter" (M. Verhoven); "Week-end" (J.-L. Godard).

jg. 7, Heft 4, april 1969 :

Klaus KREIMEIER, Filmkritik und Klassenkampf, blz. 1-2.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 2-7.

Reinold E. THIEL, Wie eine Panzerbrigade, blz. 10-11.

Georg ALEXANDER, Gedanken zum New American Cinema (I),
blz. 12-18.

N.N., Die Kunst der Massen ist eine Idee der Kapitalisten;
Gespräch mit Jean-Luc Godard, blz. 20-26.

Werner KLISS, Ich bin das ganz andere Kino, blz. 27-29.

Hans C. BLUMENBERG, Film des Monats: Sergio Corbucci:
"Leichen Pflastern seinen Weg", blz. 30-32.

Alf BRUSTELLIN, Film des Monats: Rudolf Thome: "Detektive",
blz. 32.

Heinz UNGUREIT, Wider die Puristen und Idealisten -über
Filmaustrahlungen im Fernsehen, blz. 36.

Harold PINTER, Accident - Zwischenfall in Oxford; Film-
text von Harold Pinter, blz. 37-52.

Besprochen Films :

"Witchfinder General" (M. Reeves); "Secret Ceremony"
(J. Losey); "Funny Girl" (W. Wyler); "The long day's
dying" (P. Collinson); "La Prisonnière" (H.G. Clouzot);
"Ordet" (C.T. Dreyer).

jg. 7, Heft 5, mai 1969 :

George ALEXANDER, Otto Mühl - der Bürger als Amokläufer,
blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 4-8.

Harun FAROCKI, Die Rus und die Egs, blz. 10.

Werner KLISS, Hhmm... das schmeckt !; Das Fernsehspiel
"Rotmord" von Tankred Dorst und Peter Zadek,
blz. 11-13.

- Wolfgang VOGEL, Oberhausen 2001; Bericht über die 15. Kurzfilmtage, blz. 14-16.
- George ALEXANDER, Verliebt in das Inhumane; New American Cinema (II), blz. 17-23.
- Mario DEVENA, Sergio Corbucci, der Onkel des Italo-Western; Corbucci im Gespräch mit Mario Devena, blz. 24-27.
- Horst KÖNIGSTEIN, Film des Monats : Sergio Corbucci "Mercenario der Gefürchtete", blz. 28.
- Werner KLIESS, Film des Monats : Peter Fleischmann: "Jagd-szenen aus Niederbayern", blz. 30-31.
- Sebastian FRANZ, Film des Monats : François Truffaut : "Geraubte Küsse", blz. 32.
- Volker SCHLÖNDORFF, Film des Monats : Anstelle einer Kritik Volker Schlöndorff über "Michael Koolhaas, der Rebell", blz. 30-32.
- Werner KLIESS, Carl Theodor Dreyer: "Das Wort", blz. 34-35
- Federico FELLINI, Federico Fellini über "Satyricon", blz. 36.
- N.N., Jagdszenen aus Niederbayern von Peter Fleischmann (Filmtext), blz. 37-52.

Besprochen Films :

"La Chamade" (A. Cavalier); "La vie, l'Amour, La Mort" (C. Lelouch); "Candy" (C. Marquand); "Finian's Rainbow" (F.F.Coppola).

jg. 7, Heft 6, juni 1969 :

Werner KLIESS, Wie links steht "film" ?, blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 2-7.

Edgar REITZ, Das Elend des kulturellen Wettbewerbs, blz. 10-11.

Werner KLIESS, Die Kultur der Schwarzen Amerikas; über "Harlem Theater" von Klaus Wildenhahn, Das 10-Punkte-Programm der Black Panther, blz. 12-14.

Werner HILDENBRAND, Filme sind vollkommen unwirksam; Gespräch mit Jacques Rivette, blz. 16-19.

George ALEXANDER, Aktive politische Passivität; Gedanken zum new American Cinema (III), blz. 20-34.

Klaus EDER, Die Linken und die Ästhetik, blz. 39.

Axel GÖRG, Polit-Filmer organisieren sich, blz. 40.

Mario DEVENA, Gespräch mit Piccioni, blz. 40.

Eldridge CLEAVER, Der Todeswunsch der schwarzen Rasse, blz. 41-44.

N.N., Filmtext : Harlem Theater von Klaus Wildenhahn, blz 44-52.

Besprochen Films :

"Oh What a Lovely War" (R. Attenborough); "Frankenstein created Woman" (T. Fisher); "The Wreking Crew" (Ph. Karlson); "Häschen in der Grube" (R. Fritz); "Der Himmel drückt ein Auge zu" (Ake Falck).

jg. 7, Heft 7, juli 1969 :

Werner KLIESS, Blinde Seher - Zur Krise der Zeitschrift "Filmkritik", blz.1.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 2-7.

Reinold E. THIEL, Wider die Untugend der Loyalität, blz. 10.

Hans C. BLUMENBERG, Ophüls und Renoir in Hollywood, blz. 14-23.

Christian RITTELMEYER, Porträt Adolf Winkelmann, blz. 24-27.

Rosa von PRAUNHEIM, Rosa von Fraunheim, blz. 28-29.

Axel GÖRG, Underground in München, blz. 40.

Dorit E. BIEHL, Film ist schön - Film tut weh, blz. 40.

N.N., Nelo Risi: Das Tagebuch einer Schizophrenen;
Filmtext, blz. 41-52.

Besprochen Films :

"The Sergeant " (J. Flynn); "Death of a Gunfighter" (R. Tot-
ten); "Der Porno - Graf von Luxemburg" (A. Lefert);
"The Bastard" (D. Tessari); "Auf Sch^h.SSer schießt
man nicht" (H. Pohland); "The Sorcerers" (M. Reeves).

Jg. 7, Heft 8, augustus 1969 :

Werner KLIESS, Brecht die Macht der Synchronisateure,
blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 3-7.

Harun FAROCKI, Minimale Variation und "semantische
Generalisation", blz. 10-11.

Hans C. BLUMENBERG, Die frühen Filme von Alfred Hitchcock;
Hitchcocks englische Periode, blz. 12-17.

Joachim von MENGERSHAUSEN, "...eine Wut, wie ich sie habe";
Gespräch mit Rainer Fassbinder und Peer Raben,
blz. 19-22.

Werner KLIESS, Liebe ist kälter als der Tod. Besprechung
des Films von Rainer Werner Fassbinder, blz. 22.

N.N., Film in Berlin; Report über ein Festival: Jean-
Luc Godard: "Die fröhliche Wissenschaft";
Louis Bunuel: "Die Milchstrasse"; Zelimir
Zilnik: "Frühe Werke"; Filme von Werner
Schröter, blz. 25-33.

Joachim von MENGERSHAUSEN, Film des Monats: Pier Paolo
Pasolini: "Edipo Re - Bett der Gewalt", blz. 34.

Horst KÖNIGSTEIN, Thema des Monats: Gegenwelt - Bemerkun-
gen zu Barry Shears "Wild in den Strassen",
blz. 38-40.

N.N., Rainer Werner Fassbinder: Liebe ist kälter als
der Tod, blz. 41-52.

Besprochen Films :

"Midnight Cowboy" (J. Schlezinger); "The Bed Sitting Room" (R. Lester); "Le grand Amour" (P. Etaix); "Un Tranquillio di Campagna" (E. Petri).

fg. 7, Heft 9, september 1969 :

Werner KLIESS, Ein Beispiel bundesdeutscher Kulturpolitik, blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 3-8.

Reinold E. THIEL, Die autoritären Medien, blz. 10.

Horst KONIGSTEIN, Gesetzt den Fall...; Gespräch mit Lindsay Anderson über "If", blz. 12-15.

Alfred BEHRENS, Die Leere danach; Über den Western-Regisseur Budd Boetticher, blz. 17-20.

Hans C. BLUMENBERG, Die frühen Filme von Alfred Hitchcock; Hitchcocks englische Periode, Teil 2, blz. 22-30.

Dieter PROKOP, Plädoyer für eine soziologische Filmkritik, blz. 38-39.

N.N., Bertolt Brecht / Slatan Dudow : "Kuhle Wampe"; Protokoll, blz. 41-52.

Besprochen Films :

"La Sirène du Missisipi" (François Truffaut); "Hook, Line and Sinker" (G. Marshall); "Besessen" (P. de la Parra); "Oggi, Domani, Dopodomani" (M. Ferreri); "Once upon a Time in the West" (S. Leone).

fg. 7, Heft 10, oktober 1969 :

Werner KLIESS, Adorno/Eisler, "Komposition für den Film", blz. 1.

N.N., Tabellen, Programme, Leserforum, blz. 2-7.

- Edgar REITZ, Hoffnungen in acht Millimeter ?, blz. 10-12.
- Cene YOUNGBLOOD, Zwei Arten von Gewalt; Gespräch mit Michelangelo Antonioni über die militante Jugend Amerikas anlässlich seines neuen Films "Zabris-kie Point", blz. 14-18.
- Hans C. BLUMENBERG, Die frühen Filme von Alfred Hitchcock; Hitchcocks englische Periode, Teil 3(Schluss), blz. 20-27.
- Wolfram SCHÜTTE, Rückblick aufs Venedig-Festival, blz. 37-38.
- Reinold E. TIEL, Bericht aus Prag, blz. 38-40.
- N.N., Schreiben fürs Kino; Texte und Gespräche von/mit Niklas Frank, Hans Stempel und Martin Ripkens, Theodor Kotulla, Haro Senft, Hans Rolf Strobel und Heinrich Tichawsky, Max Zihlmann, Vlado Kristl, blz. 41-52.

Besprochen Films :

"The Wild Bunch" (S. Peckinpah); "Die Unterdrückung der Frau ist vor allem an dem Verhalten der Frauen selber zu erkennen" (H. Costard); "Sinful Davey" (J. Huston); "Staircase" (S. Donen); "The Model Shop" (J. DEMY); "Once upon a Time in the West" (S. Leone).

Besprochen Boeken :

"JahrbuchVIII der Filmkritik".

jg. 7, Heft 11, november 1969 :

- Werner KLIESS, Gigahertz-Fernsehen, blz. 1.
- N.N., Tabellen, Programm, Leserforum, blz. 2-7.
- Harun FAROCKI, Primär-Kommunikation und sekundär-Kommunikation, blz. 10-11.
- Hans J. SYBERBERG, Geschäft mit Pseudo-Pornografie; Gespräch mit Alois Brummer, blz. 12-16.
- R. BOLDT, Die Filmmacker-Cooperative; Eine Selbstdarstellung, blz. 18-19.

Werner KLIESS, Die falsche Liebe zum Schöpferischen;
Gespräch mit Edgar Reitz, blz. 20-25.

Werner KLIESS, Verdorben Geschmack; Über einige Filme,
die auf der Mannheimer Filmwoche liefen,
("Alabama" von Wim Wenders, "Katzelmacher"
von Rainer Werner Fassbinder) und ein Ge-
spräch mit Rosa von Praunheim und Werner
Schroeter, blz. 26-28.

Axel R. OESTMANN / Detlef ROSSMANN, Die Werbung, die
Linke und die Agitation, blz. 34-39.

Günter P. STRASCHEK, Pesaro, Kino und Politik, blz. 40.

Peter WEIBEL, Expanded Cinema; Ein "moderner Essay",
blz. 41-52.

Besprochen Films :

"La Femme Infidèle" (Claude Chabrol); "Ice Station
Zebra" (John Stinger); "The Love Bug" (R. Stevenson);
"The Wild Bunch" (S. Peckinpak).

Vaste rubrieken :

Totale (met o.a. "Tabellen, Programme": Hinweise auf
filme in diesem Monat); Kolumne; Kritik ("Film des
Monats"; "Kritische Chronik"; "Diskussion");
Magazin; Anhang (gewoonlijk "filmtxt" of "Protokoll"
van een film).

P u b l i z i s t i k

Zeitschrift für Wissenschaft von Presse, Rundfunk, Film, Rhetorik, Öffentlichkeitsarbeit, Werbung, Meinungsbildung, Deutschen Gesellschaft für Publizistik- und Zeitungswissenschaft. Verlagsanstalt Konstanz, GmbH, D-775 Konstanz postfach 485,

jg. 14, nr. 1, januari-maart 1969 :

Emil DOVIFAT, Die Sprache unseres Faches, blz. 5-8.

Wilmont HAACKE, Methoden zur Erforschung der politischen Zeitschrift, blz. 9-15.

Eberhard NAUJOKS, Eine Abrechnung über den Welfenfonds, blz. 16-29.

Ulla OTTO, Massenkommunikation in den Entwicklungsländern, blz. 30-46.

Detlef BALD, Geschichte, Aufgaben und Probleme der Massenmedien im politisch-kulturellen Wandlungsprozess in Schwarzafrika, blz. 47-71.

Hansjürgen KOSCHWITZ, Grundlinien der kommunistischen Presse Chinas, blz. 72-82.

Rudolf HOFÄÄHS, Zur Entwicklung des Gewinne bei Tageszeitungen, blz. 83-89.

jg. 14, nr. 2, april-juni 1969 :

Johannes BINKOWSKI, Zeitungen und Anzeigenblätter, blz. 139-150.

Hans THIER, Das geschenkte Anzeigenblatt, blz. 151-153.

Kurt SONTHEIMER, Politische Berichterstattung im Fernsehen und gesellschaftliche Kontrolle, blz. 154-161.

Ludwig von FRIEDEBURG, Meinungsbildung durch aktuelle Magazinsendungen des Fernsehens, blz. 162-172.

Siegfried H. DRESCHER, Wirkung des Fernsehens als Quelle aktueller Information, blz. 173-184.

Manfres RUHL, Systemdenken und Kommunikationswissenschaft, blz. 185-206.

Heinz-Dietrich FISCHER, Die traditions-reichste Publizistik-Fakultät der Welt (School of Journalism of Missouri), blz. 207-222.

Winfried B. LERG, Der preussische Pressechef 1919-1932. Ein bio-bibliografischer Hinweis auf Hans Goslar, blz. 223-229.

R u n d f u n k u n d F e r n s e h e n

uitgegeven door het Hans Bredow-Instituut an der Universität Hamburg, 2, Hamburg 13, Heimhuder Str. 21,

jg. 17, nr. 1, 1969 :

Manfred JENKE, Kritik am Fernsehen: Motive und Tendenzen, blz. 1-9.

Jürgen HÜTHER, Fernsehen und Kulturpolitische Informiertheit Jugendlicher, blz. 10-19.

Klaus SCHÖNING, Tendenzen im neuen Hörspiel, blz. 20-30.

Karl Veit RIEDEL, Kulturhistorische Aspekte der Rundfunkentwicklung, blz. 31-42.

jg. 17, nr. 2, 1969 :

Fritz BRÜHL, Zur Hintergrund-Information in Rundfunknachrichten, blz. 105-111.

Helmuth O.BERG, Die Bedeutung der Zeit im Fernsehspiel, blz. 112-123.

Hansjürgen KOSCHWITZ, Das Fernsehen in der Sowjetunion, blz. 124-131.

Friedel THIEMANN, Das Bildungsfernsehen und die Erwachsenenbildung - Enrichment und Instruction, blz. 132-147.

Roland FREYBERGER, Zur Ästhetik des Fernsehbildes, blz. 148-152.

jg. 17, nr. 3, 1969 :

Günther DOHMEN, Studienreform durch Medienverbund,
blz. 221-229.

Hermann MEYN, Der Vormarsch der Parteien im Rundfunk,
blz. 230-239.

Joachim H. KNOLL, Beobachtungen zum Nachmittagsprogramm
des Fernsehens, blz. 240-247.

Helmuth O. BERG, Die Erzählfunktion des Bildes im Fernseh-
spiel, blz. 248-257.

FRANKRIJK

=====

C a h i e r s d u C i n é m a

Revue mensuelle du Cinéma,
63, av. des Champs-Élysées, Paris-8e

nr. 207, december 1968 :

div., Carl Th. Dreyer, blz. 8-74.

X, Liste des entretiens publiés depuis le n° 160, blz.88.

X, Table des matières des numéros 193 à 206, blz. 91-93.

Besproken Films : Rosemary's Baby (Polanski);
Il ne faut pas mourrir pour ça (Lefebvre).

nr. 208, januari 1969 :

Llya VEISSFELD, Mon dernier entretien avec Eisenstein,
blz. 18-21.

div., Roman Polanski, blz. 22-37.

div., Suty.jit Ray, blz. 38-51.

Jean Pierre LEFEBVRE, J'ai péché; la technique est absurde,
blz. 52-54.

Besproken Films : Les Deux Marseillaise (Labarthe/Comolli),
Chronik des Anna Magdalena Bach (Straub),
Les Contrebandières (Moulet), Le Règne du
jour (Perrault).

nr. 209, februari 1969 :

X, Les dix meilleurs films de l'année 1966,
blz. 6-7.

S.M. EISENSTEIN, Pauvre Salieri ! (en guise d'envoi),
blz. 20-21.

S.M. EISENSTEIN, Perspectives, blz. 22-31.

div., Walerian Borowczyk, blz. 30-47.

Jean-Louis COMOLLI, Le détour par le direct, blz. 48-53.

Besproken Films : The Navigator (Keaton), 2001 : A Space
Odyssey (Kubrick), Le Mandat (Ousmane).

nr. 210, maart 1969 :

S.M. EISENSTEIN, "Eh!" De la pureté du langage cinématographique, blz. 6-15.

Jean NARBONI, Sylvie PIERRE, Jacques RIVETTE, Montage, blz. 16-35.

Louis MARCORELLES, F.E. Solanas, blz. 36-45.

Michel DELAHAYE, L'insaisissable cinéma hongrois, blz. 46-52.

Besproken Films : Z (Costa-Gavras), L'Enfance Nue (Pialat), Silence et cri (Jancso), Freaks (Browning).

nr. 211, april 1969 :

S.M. EISENSTEIN, La non-indifférente nature (1): de la structure des choses, blz. 12-17.

Dominique NOGUEZ, Dusan Makavejev, blz. 18-25.

div., Louis Malle : "Calcutta", blz. 26-35.

Jean-Pierre OUDART, La suture, blz. 36-39.

Jean-Louis COMOLLI, Le détour par le direct (2), blz. 40-45.

Jacques AUMONT, Le concept de montage, blz. 46-51.

Besproken Films : Teorema (Pasolini), La Route de Corinthe, Les Biches, La Femme infidèle (Chabrol), L'Amour Fou (Rivette), Funny Girl (Wyler), La vie, l'amour, la mort (Lelouch), Commanche Station, Ride Lonesome (Boetticher).

nr. 212, mei 1969 :

Jean-Louis COMOLLI, Michel DELAHAYE, Jancso Miklos, blz. 16-33.

Jean-Pierre OUDART, Sylvie PIERRE, Jean NARBONI, Luis Bunuel: Simon du désert, La Voie Lactée, blz. 34-43.

Dominique NOGUEZ, Pierre PERRAULT, Les voitures d'eau, blz. 44-49.

Jean-Pierre OUDART, La suture (2), blz. 50-55.

Besproken Films : Goto l'île d'amour (Borowczyk), L'Ange Rouge (Masumura), Secret Ceremony (Losey), Teorema (Pasolini).

nr. 213, juni 1969 :

div., 58 nouveaux films. Comptes rendus des films vus à Hyères et Cannes, blz. 6-17.

div., Quatre entretiens: Carmelo Bec ("Capricci"), Elek Judit ("La Dame de Constantinople"), Mohamed Slim Riad ("La Voie"), Alain Tanner ("Charles mort ou vif"), blz. 18-30.

Luc HOULLET, Le Congrès de Cannes, blz. 31-35.

S.M. EISENSTEIN, La non-indifférente nature (2): encore une fois de la nature des choses, blz.-43.

Michel DELAHAYE, La Saga Pagnol, blz. 33-57.

Besproken Films : One plus one (Godard), Yellow Submarine (Dunning), Calcutta (Malle).

nr. 214, juli-augustus 1969 :

S.M. EISENSTEIN, La non-indifférente nature, blz. 14-21.

div., Entretien avec Glauber Rocha, blz. 22-41.

div., Entretien avec Emile De Antonio, blz. 42-56.

Besproken Films : Seven Chances (Keaton), Ma nuit chez Maud (Rohmer), Pierre et Paul (Allio), Rachel Rachel (Newman), Isadora (Reisz).

nr. 215, september 1969 :

S.M. EISENSTEIN, Hors Cadre, blz. 20-29.

Michel DELAHAYE, Entretien avec Abraham Polonsky, blz. 30-39.

Jacques AUMONT, Berlin 69, blz. 40-47.

div., Ingmar Bergman, blz. 48-59.

Besproken Films : Break up (Ferreri), La Rosière de Pessac (Eustache), Signes de vie (Herzog).

nr. 216, oktober 1969 :

Jean-Louis COMOLLI, Jean NARBONI, Cinéma (idéologie) critique, blz. 11-15.

S.M. EISENSTEIN, La non-indifférente nature (3), blz. 16-23.

Raymond BELLOUR, "Les Oiseaux": description d'une sé-
quence, blz. 24-39.

Michel DELAHAYE, Jean NARBONI, Entretien avec Luc Moullet,
blz. 40-49.

Besproken Films : La Sirène du Mississipi (Truffaut),
The Party (Edwards), Une femme douce (Bresson).

nr. 217, november 1969 :

Jean-Louis COMOLLI, Jean NARBONI, Cinéma (idéologie) cri-
tique (2). D'une critique à son point critique,
blz. 7-13.

S.M. EISENSTEIN, La musique du paysage: La nouvelle étape
du contrepoint du montage, blz. 14-23.

div., Trois entretiens avec Marco Ferreri, blz. 24-38.

Jean-Pierre OUDART, La couleur, blz. 39-44.

Jean NARBONI, Jacques RIVETTE, La destruction la parole,
entretien avec Marguerite Duras, blz. 45-47.

Besproken Films : La Pendaison (Oshima), The Devil's
Bride (Fisher).

Vaste rubrieken :

Petit Journal du cinéma, Le Cahier des lecteurs,
Le Cahier des autres (revue de presse), A voir absolu-
ment (si possible), Cahier critique, Liste des Films
sortis à Paris.

C o m m u n i c a t i o n s

Ecole pratique des Hautes Etudes. Le Centre d'Etudes de Communications de Masse (C.E.C.MASS), 10, rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e. Ed. du Seuil, 27 rue Jacob, Paris 6e.

nr. 13, 1969. Les Objets.

Abraham A. MOLES, Objet et communication, blz. 1-21.

Jean BAUDRILLARD, La morale des objets. Fonction-signe et logique de classe, blz. 23-50.

Abraham A. MOLES, Théorie de la complexité et civilisation industrielle, blz. 51-63.

Pierre BOUDON, Sur un statut de l'objet: différer l'objet de l'objet, blz. 65-87.

Henri VAN LIER, Objet et esthétique, blz. 89-104.

Abraham A. MOLES, Eberhard WAHL, Kitsch et objet, blz. 105-129.

Violette MORIN, L'objet biographique, blz. 131-139.

J o u r n a l i s m e

Centre International d'Enseignement supérieur du Journalisme de Strassbourg, 10 rue Schiller, 67 - Strasbourg.

nr. 31, 1969. Actes du Colloque réuni au C.I.E.S.J. du 5 au 10 juin 1967.

Jean LEAUTE, L'avenir de la presse écrite face aux concentrations et aux techniques électroniques, blz. 7-13.

Howard GREEN, Une réalisation britannique (The reading evening Post Operation), blz. 17-24.

WILSON, Le point sur les réalisations américaines. (The point about the american realizations), blz. 25-31.

Isamu SUZUKAWA, Les différents aspects des techniques de production des journaux. (Some aspects of newspaper production technology in Japan), blz. 33-48.

H. FORSMAN, Une expérience suédoise l'Expressen! ("Expressen" in Stockholm), blz. 51-55.

- ARDATOVSKY, L'état de la presse en U.R.S.S., blz. 57-59.
- Bernard BLIN, Vers la cybernéculture, blz. 63-64.
- François de CLOSETS, Faire face à la multiplication de l'information, blz. 65-67.
- Jean SCHWOEBEL, L'avenir des journalistes et les incidences de la technique sur la concentration des entreprises et les sociétés de journalistes et de rédacteurs, blz. 71-74.
- Roger BODIN, Point de vue de la fédération française des travailleurs du livre sur l'avenir des employés et ouvriers de presse, blz. 75-77.
- Serge BROMBERGER, Réflexions sur l'avenir de la presse, blz. 81-84.
- Hifzi TOPUZ, L'équipement en matière d'arts graphiques dans les pays en voie de développement, blz. 87-91.
- Jacques LEAUTE, Procédés classiques ou nouvelles techniques ?, blz. 93-94.
- Raphael SORIANO, La presse égyptienne d'hier et d'aujourd'hui, blz. 101-106.
- Ahmed TAHA, La planification des moyens d'information de masse en R.A.U. (Mass communication: Planning and following-up in the U.A.R.), blz. 113-116.
- Wilmont HAACKE, Les relations publiques ou la confiance de l'opinion publique, blz. 117-125.
- Hansjürgen KOSCHWITZ, La recherche du périodique, blz. 127-130.

VERENIGDE STATEN en GROOT-BRITTANNIË

F i l m Q u a t e r l y

University of California Press, Berkeley, California 94720.
 Editor Ernest Callenbach, Assistant of the Editor: Martina
 Flach-Agnar.
 Published quarterly.

vol. XXII, nr. 1, Fall 1968 :

- Ernest CALLENBACH, Looking Backward, blz. 1-10.
 David MADDEN, Harlequin's Stick, Charlie's Cane, blz. 10-
 26.
 David PALETZ, Judith Crist: An Interview with a Big-Time
 Critic, blz. 27-36.
 Dan BURNS, Pixillation, blz. 36-40.
 Gregg BARRIOS, Naming Names. The Film of Carl Linder,
 blz. 41-46.
 Elodie OSBORN, Animation in Zagreb, blz. 46-51.

Besproken Films : "Mouchette (R. Bresson); "Planet of
 the Apes" (F. Schaffner); "2001 : A space
 Odyssey" (S. Kubrick); "Therese and Isabelle"
 (R. Metzger); "Petulia" (R. Lester); "La Cina
 e Vicina" (M. Bellochio); "The Bride wore
 Black" (F. Truffaut); "A Dandy in Aspic"
 (A. Mann/L. Harvey), "The Green Berets" (J.
 Wayne); "Holy Ghost People" (P. Adair);
 "The Householder" (J. Ivory); "I love You;
 Alice B. Toklas" (H. Averbach); "The Odd
 Couple" (C. Saks); "Portrait of Jason"
 (S. Clarke); "Rachel, Rachel" (P. Newman).

Besproken Boeken : "Violence and the Mass Media (Edited
 by Otto N. Larsen, New York, Harper & Raw,
 1968);
 Bosley Crowther, "The Great Films" (New York,
 Putnam, 1967);
 Robert L. Snyder, "Parc Lorentz and the Docu-
 mentary Film" (Norman, University of Oklahoma
 Press, 1968).

vol. XXII, nr. 2, Winter 1968-1969 :

- Stephen FARBER, The writer II : An Interview with Alexander Jacobs, blz. 2-19.
- William PECHTER, Parts of Some Time Spent with Abraham Polonsky, blz. 19-19.
- Jacques BONTEMPS, e.a., Struggle on Two Fronts : A Conversation with Jean-Luc Godard, blz. 20-35.
- James Roy MACBEAN, Godard's Week-end, or the Self Critical Cinema of cruelty, blz. 35-43.
- Norm FRUCHTER, e.a., Newsreel, blz. 43-48.
- Leo BRAUDY, Newsreel : A Report, blz. 48-51.

Besproken Films : "Boom !" (J. Losey); "Les Oiseaux vont Mourir au Perou" (R. Cary); "Bullit" (P. Yates); "The Firemen's Ball" (M. Forman); "For the Love of Ivy" (D. Mann); "Ice Cream Soda" (K. Meyering); "The Legend of Lylah Clare" (R. Aldrich); "La Sixième Face du Pentagone" (C. Marker); "Tattoo" (J. Schaaf).

vol. XXII, nr. 3, Spring 1969 :

- Hans KONINGSBERGER, From Book to Film - Via John Huston, blz. 2-4.
- Richard T. JAMESON, Manhandling the Movies, blz. 4-11.
- Ian JARVIE, Media and Manners : Film and Society in Some Current British Films, blz. 11-17.
- James Roy MACBEAN, Politics, Painting and the Language of Signs in Godard's Made in U.S.A., blz. 18-25.
- Nancy Ellen DOWD, Popular Conventions, blz. 26-31.

Besproken Film : "Faces" (J. Cassavetes); "Rosemary's Baby" (R. Polansky); "Birth and Death" (A. Barron); "Trans-Europ-Express" (A. Robbe-Grillet); "La Religieuse" (J. Rivette); "Billabong" & "Chinese Firedrill" (W. Hindle); "Barbarella" (R. Vadim); "Les Biches" (C. Chabrol); "Funny Girl" (W. Wyler); "The Brotherhood" (M. Ritt); "Capricious Summer" (J. Menzel); "Charly" (R. Nelson); "The Extraordinary Seaman" (J. Frankenheimer); "Image, Flesh and Voice" (E. Einshwiller); "The Killing of Sister George"

(R. Aldrich); "Oliver" (C. Reed); "The Prime of Miss Jean Brody" (Q. Neame); "The Ruined Map" (H. Teshigahara); "Secret Ceremony" (J. Losey); "Up Tight" (J. Dassin).

Besproken Boeken : Karel Reisz & Cavin Millon :

"The Technique of Film Editing" (enlarged edition, New York, Hastings House, 1968).
 Raymond Durgnat, "Films and Feelings", (Cambridge, Mass., M.I.T. Press, 1967).
 Ivan Butler, "The Horror Film" (International Film Guide Series, London, A. Zwemmer, New York, A.S. Barnes, 1967).
 Andrew Sanis, "The American Cinema. Directors and Directions, 1929-1968" (New York, Dutton, 1969).
 Kemp R. Niver, "The First Twenty Years" (Los Angeles, Locase Research Group).
 "The Persistence of Vision"
 (Edited by Joseph McBride, Madison, Univ. of Wisconsin Film Society).
 Peter Bogdanovich, "John Ford", (Berkeley & Los Angeles, University of California Press).
 Charles Barr, "Laurel & Hardy" (Berkeley & Los Angeles, Univ. of California Press).
 Raymond Dingnat, "Franju" (Berkeley & Los Angeles, Univ. of California Press).
 Robin Wood, "Howard Hawks" (New York, 1968, Cinema World Series).

vol. XXII, nr. 4, Summer 1969 :

William JOHNSON, Face the Music, blz. 3-19.

Iris BARRY, The Film Library and How It Grew, blz. 19-27.

Chidananda DAS CUPTA, Indian Cinema Today, blz. 27-35.

Besproken Films : "Marketa Lazarova" (F. Vlácil);
 "I Am Curious (Yellow)" (V. Sjöman);
 "I Am Curious (Blue)" (V. Sjöman);
 "Isadora" (K. Reisz); "If" (L. Anderson);
 "Hell in the Pacific" (J. Boorman); "Stolen Kisses" (F. Truffaut); "Brandy in the Wilderness" (S. Kaye); "Pretty Poison" (N. Black);
 "The Strange Affair" (D. Green); "The Thomas Crown Affair" (N. Jewison).

Vaste rubrieken : "Articles" / "Features"; "Interview";
 "Reviews" & "Short Notices" (Filmkritiek);
 "Books".

J o u r n a l i s m Q u a t e r l y

Uitgegeven door Emery Edwin, University of Minnesota,
Minneapolis 55455.

vol. 46, nr. 1, Spring 1969 :

- Edward J. TRAYES, The Negro in Journalism: Surveys show low Ratios, blz. 5-8.
- De Wayne B. JOHNSON, Vietnam: Report Card on the Press Corps at War, blz. 9-19.
- Harvey K. JACOBSON, Mass Media Believability: a study of Receiver Judgments, blz. 20-28.
- Mary A. KOEHLER, Facsimile Newspapers: Foolishness or Foresight ?, blz. 29-36.
- Richard F. CARTER, Ronald H. PYSZKA and José L. GVERRERO, Dissonance and Exposure to aversive Information, blz. 37-42.
- David R. BOWERS, The Impact of centralized Printing on the Community Press, blz. 43-46.
- Richard L. BEARD and Cyril E. ZOERNER II. Associated Negro Press: its founding, ascendancy and demise, blz. 47-52.
- Robert N. PIERCE, Public Opinion and Press Opinion in four Latin American Cities, blz. 53-60.
- Vernon A. STONE, & Harrogadde S. ESWARA, The Likability and Self-Interest of the Source in Attitude Change, blz. 61-68.
- Abraham Z. BASS, Refining the Gatekeeper Concept: a Un Radio Case Study, blz. 69-72.
- Darold D. WAX, The Image of the Negro in the Maryland Gazette, 1745-75, blz. 73-80.
- Lamar W. BRIDGES, Zimmermann Telegram: Reaction of Southern, Southwestern Newspapers, blz. 81-86.
- David E. CARTER, The changing Face of Life's Advertisements, 1950-66, blz. 87-93.
- Joseph C. PILEGGE, What American Government Course Texts say about the Press, blz. 94-99.

vol. 46, nr. 2, Summer 1969 :

- Christopher H. STERLING, Newspaper Ownership of Broadcast Stations, 1920-68, blz. 227-236.
- M. Timothy O'KEEFE, The first Heart Transplant: a Study of Diffusion among Doctors, blz. 237-242.
- Donald L. SHAW and Stephen W. BRAVER, Press Freedom and War Constraints: Case testing Siebert's Proposition II, blz. 243-252.
- John D. STEVENS, Press and Community Toleration; Wisconsin in World War I, blz. 255-259.
- Guy HALVERSON and William E. AMES, The Butte Bulletin: Beginnings of a Labor Daily, blz. 260-266.
- Vernon A. STONE, Individual Differences and Inoculation against Persuasion, blz. 267-273.
- Kenneth E. SHEWMAKER, The Mandate of Heaven VS. U.S. Newsmen in China, 1941-45, blz. 274-280.
- Guido H. STEMPERL. III and Paul H. WAGNER, An Analysis of Newspaper Editorial Pay, 1954-66, blz. 281-286.
- Jack MCLEOD and Garrett J. O'KEEFE, The Use of Aggregate Data in Analyzing primary Elections, blz. 287-293.
- Hugh M. GULBERTSON, The Effect of Art Work on Perceived Writer Stand, blz. 294-301.
- Michael HOOPER, Party and Newspaper Endorsement as Predictors of Voter Choice, blz. 302-305.
- James B. LEMERT, Components of Source Image: Hong Kong, Brazil, North America, blz. 306-313.

vol. 46, nr. 3, Autumn 1969 :

- Robert K. THORP, "Marse Henry" and the Negro: a new Perspective, blz. 467-474.
- Michael J. PETRICK, The Press, the Police Blotter and Public Policy, blz. 475-481.
- James F. EVANS, Clover Leaf; the Good Luck Chain, 1899-1933, blz. 482-491.
- Irving L. ALLEN, Social Relations and the Two-Step Flow: a Defense of the Tradition, blz. 492-498.

- Melvin MENCHER, Journalism: the Way it is, as seen black Reporters and Students, blz. 499-504.
- Mark W. HALL, The San Francisco Chronicle: its fight for 1879 Constitution, blz. 501-510.
- C.R. HILL, Christmas Card Selections as Unobtrusive Measures, blz. 511-514.
- Charles K. ATKIN, The Impact of Political Poll Reports on Candidate and Issue Preferences, blz. 515-521.
- Charles B. BROWN, A Woman's Odyssey: the War Correspondence of Anna Benjamin, blz. 522-530.
- Maurice R. CULLEN, Middle-Class Democracy and the Press in Colonial America, blz. 531-535.
- Ronald HOFFMAN, The Press in Mercantile Maryland: a Question of Utility, blz. 536-544.
- John B. ADAMS, James J. MULLEN and Harold M. WILSON, Diffusion of a Minor Foreign Affairs News Event, blz. 545-551.
- Philip ANAST, Blaming the Nation- Fad or Maturity ?, blz. 552-557.
- Schley R. LYONS, The Labor Press and its Audience: the Case of the Toledo Union Journal, blz. 558-564.

S i g h t a n d S o u n d

The International Film quarterly,
British Film Institute, 81 Dean Street, London, W.I.

vol. 37, nr. 4, Herfst 1968 :

Tom MILNE, The Difference of George Axelrod, blz. 164-169.

Stephen FARBER, The Outlaws, blz. 170-176.

div., Festivals 68: Berlin, Karlovy Vary, Pesaro, Venice, blz. 177-181.

Penelope HOUSTON, Hitchcockery, blz. 188-189.

Gilles JACOB, The 400 Blows of François Truffaut, blz. 190-191.

Joel GREENBERG, War, wheat and Steel: an interview with King Vidor, blz. 192-197.

David ROBINSON, Tom MILNE, John Russell TAYLOR, Twenties Show People, blz. 198-202.

Besproken Films : Hour of the Wolf (Bergman), Yellow Submarine (Dunning), Playtime (Tati), The White Bus (Anderson), The Swimmer (Perry), Charlie Bubbles (Finney), Interlude (Billington), Facest (Casavetes), The Strange Affair (Greenø), A. question of Raper (Doniol-Valcroze), Decline and Fall (Foxwell).

Besproken Boeken : Horror Movies (Carlos Clarens), Shakespeare on Silent Film (R.H. Ball).

vol. 38, nr. 1, Winter 1968/69 :

Marc GERVAIS, Pier Paolo Pasolini: Contestatore, blz. 2-7.

Joel GREENBERG, Interview with Robert Aldrich, blz. 8-13.

Colin McARTHUR, Polanski, blz. 14-17.

Beverle HOUSTON, Marsha KINDER, Rosemary's Baby, blz. 17-19.

Marsha KINDER, Zabriskie Point, blz. 26-30.

David ROBINSON, Case Histories of the Next Renaissance, blz. 36-40.

William David SHERMAN, David Goodis/Dark Passage, blz. 41.

Jan DANSON, The Acid Test, blz. 49-51.

Besproken Films : The Immortal Story (Welles), One plus One (Godard), Les Biches (Chabra), Partner (Bertolucci), If... (Anderson), Finian's Rainbow (Coppola), The Lion in Winter (Harvey), Bullitt (Yate), Black on White (Donner), The Firemen's Ball (Forman), Barbarella (Vadim), The Wild Angels/The Trip (Corman).

Besproken Boeken : Walt Disney (Schickel), Sight, Sound and Society (White/Anderson), Film Essays (Eisenstein/Legda), A Technicological History of Motion Pictures and Television (Fielding).

vol. 38, nr. 2, Lente 1969 :

Rui NOGUEIRA, "I am not going to write my memoires" : an interview with Gloria Swanson, blz. 58-62.

Tom MILNE, L'Amour Fou, blz. 63-66.

- Lily VAN DEN BERGH, Alice's Restaurant, blz. 67-69.
 John Russell TAYLOR, John Huston and the Figure in the Carpet, blz. 70-73.
 Philip STRICK, Mice in the Milk, blz. 77-79.
 Gavin MILLAR, Hitchcock versus Truffaut, blz. 82-88.
 Jan DAWSON, Shame, blz. 89-92.
 Daniel MILLAR, Fires Were Started, blz. 100-104.

Besproken Films : Oh! What a Lovely War (Attenborough), Isadora (Reisz), The Secret life of an American Wife (Axelrod), Funny Girl (Wyler), Coogan's Bluff (Siegel), The Stalking Moon (Mulligan), War and Peace (Bondarchuk), Sweet Charity (Fosse), The Runaway (Sinka), The Night of the Following Day (Cornfield), Pretty Poison (Black).

Besproken Boeken : With Eisenstein in Hollywood (I. Montagu), Word and Image (I. Nemeskürty), Michel Balcon Presents... A Lifetime of Films (M. Balcon).

vol. 38, nr. 3, Zomer 1969 :

- John Russell TAYLOR, Baching Britain, blz. 112-115.
 Penelope HOUSTON, The Horizontal Man, blz. 116-120.
 Richard ROUD, Memories of Resnais, blz. 124-129.
 George LELLIS, Recent Richardson - Cashing the Blank Cheque, blz. 130-133.
 Penelope HOUSTON, Richard ROUD, Cannes Festival, blz. 136-138.
 Colin McARTHUR, Everything for Sale, blz. 139-141.
 Gilberto Pérez GUILLERMO, Jacques Becker: two films, blz. 142-147.
 Kevin BROWNLOW, Chasing the Parade, blz. 148-152.

Besproken Films : Baisers Volés (Truffaut), Simon of the Desert (Bunuel), The Guruv (Ivory), The Fixer (Frankenheimer), Hell in the Pacific (Boorman), The Heart is a Lonely Hunter (Miller), La Collectionneuse (Rohmer), Otley (Clement), Support Your Local Sheriff (Kennedy), The Illustrated Man (Smight).

Besproken Boeken : The Parade's Gone By (K. Brownlow),
The Picture Palace (D. Sharp).

Vaste rubrieken in "Sight and Sound" :
In the Picture, Film Clips, Correspondence,
Film Guide.

INTERNATIONALE TIJDSCHRIFTEN

Revue de l'Union Européenne de Radiodiffusion

B. Informations générales et juridiques.

L'Office administratif de l'union européenne de radiodiffusion. Centre internationale 1, rue de Varembe, CH - 1211 Genève, 20, Suisse.

nr. 113, januari 1969 :

Ernst P. BRAUN, Mexico 68 : le bilan, blz. 12-15.

Helmut DRUCK, De l'assistance à la collaboration. Le rôle joué par le Westdeutsche Rundfunk dans la coopération allemande avec les jeunes organismes de radiodiffusion, blz. 16-20.

Frank GILLARD, L'expérience de stations de radio locales en Grande-Bretagne, blz. 21-26.

Eduard ZIMMERMANN, Téléinterpol en Europe. Succès d'une série de télévision allemande dans la répression du crime, blz. 27-30.

Fachtna O HANN RACHAIN, Les droits des artistes interprètes ou exécutants dans la république d'Islande, blz. 44-47.

Régis de KALBERMATTEN, Vers l'introduction dans la Constitution suisse d'un article sur la radio et la télévision, blz. 47-53.

Bénigne MENTHA, En marge de la Convention instituant l'Organisation mondiale de la propriété intellectuelle, blz. 53-57.

nr. 114, maart 1969 :

N. Tj. SWIERSTRA, Naissance de la radiodiffusion, blz. 10-15.

René DOVAZ, L'université radiophonique et télévisuelle internationale est-elle sortie de l'adolescence ?, blz. 16-17.

A. JERGER, La répartition des charges dans les organismes de radiodiffusion allemande de droit public, blz. 20-23.

Ursula EASON, Télévision pour les sourds, blz. 24-30.

- Anibal Arias RUIZ, Le 3e programme radiophonique en Espagne, blz. 31-32.
- Tarcissius TEVOEDJRE, Une action éducative par la radio au Dahomey, blz. 35-37.
- Albert SCHARF, Situation juridique de la radiodiffusion dans la république fédérale d'Allemagne, blz. 49-51.
- Mihailo STOJANOVIC, La nouvelle loi yougoslave sur le droit d'auteur, blz. 52-55.

nr. 115, mei 1969 :

- Karl HOLZHAMER, Télévision universitaire (ZDF), blz. 10-11.
- F.E. WERMER, Regarde un peu ce que je dis, blz. 12-15.
- W.S. HAMILTON, La jungle de l'information, blz. 16-22.
- X, Radio Bantou (South African Broadcasting Corporation), blz. 22-26.
- Claude MASOUYE, Problèmes de droit d'auteur et de droits voisins dans l'utilisation de communications, blz. 44-47.
- Egon WAGNER, Nouvelles de la république fédérale de l'Allemagne, blz. 48-50.
- Abdallah CHAKROUN, Quelle position les pays en voie de développement devront-ils adopter au lendemain de la Conférence sur le droit d'auteur tenue à Paris en février ?, blz. 51-54.
-

AGENDA

CONGRES OVER OMROEPZAKEN

Wat bezielt de jongens van Hilversum ? is het thema van een congres van het Nederlands Cultureel Contact, dat op 10 januari 1970 in de glazen zaal van het RAI-congrescentrum in Amsterdam wordt gehouden en bedoeld is als een contact tussen kijker en programmamaker. De congresleiding berust bij de voorzitter van het Nederlands Cultureel Contact, drs. L.J.M. van de Laar. Na een inleiding door televisieregisseur Milo Anstadt (De opdracht van de televisiemaker) volgt een gedachtenwisseling tussen de congressisten en een forum. Daarin hebben zitting Jan van Hillo, Ad Langebent, Netty Rosenfeld en Hermon Wigbold.

VAN 8-12 JUNI IN NEW YORK "WORLD ADVERTISING WEEK"

Tijdens de 'World Advertising Week' van 8-12 juni 1970 zal in New York de oprichting plaatsvinden van de International Council of Advertising. Onder auspiciën van de International Advertising Association zal het ICA programma's opstellen en uitvoeren om door een betere voorlichting te komen tot meer begrip voor de reclame. Er zullen in deze week in New York nog verschillende andere vergaderingen plaatsvinden die het karakter zullen hebben van een workshop. Begin 1970 zullen hierover nadere gegevens bekend worden.

RECLAMEFESTIVAL 1970

Het zeventiende Internationale Reclamefestival zal van 15 tot 20 juni 1970 te Venetie worden gehouden. Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij het SAWA-secretariaat, 35 Piccadilly, London W1V 9 PB.

BERICHTEN UIT HET CE.CO.WE.

B E R I C H T E N U I T H E T C E - C O - W E .

Samenstelling Drs. A. HENDRIKS.

P u b l i c a t i e s :

Boek : Prof. Dr. J.M. PETERS, De Montage bij film en televisie, Focus, Amsterdam, 1969, 150 blz.

Artikelen :

- Prof. Dr. J.M. PETERS : Het gezichtspunt in film en roman, in Ons Erfdeel, jg. 13, nr. 1, sept. 1969, blz. 92-102.
- " Film tussen toneel en roman, in Film 7de Kunst 10de Muze (uitgave van Cedoc-film, v.z.w. Brussel en Plantijn n.v. Antwerpen), 1969.
- Prof. Dr. A. BREYNE is onder zijn pseudoniem A. Van Haverbeke, de auteur van een grote reeks hoofdartikelen, die bijna dagelijks in De Nieuwe Gids en de Antwerpse Gids verschijnen.
- Prof. Dr. L. MEERTS is de auteur van een reeks belangrijke artikelen die regelmatig in Gazet van Antwerpen verschijnen.
- Prof. J. FLORQUIN : Bij de dood van Stijn Streuvels. De ruischaard ligt geveld, in Gazet van Antwerpen 18 aug. 1969.
- " De oase van Het Lijsternest, in De Nieuwe Gids, 18 aug. 1969.
- " Getuigenissen rondom Stijn Streuvels, in De Nieuwe Gids, 20 aug. 1969.
- " Zagreb '69 : teater in de studentenstrijd, in De Standaard, 26 september 1969.
- " Voorwoord in Annie Van Avermaet en Fons Fraeters : Taalprikjes, Reinaert-uitgaven, Brussel, 1969.
- " Interview in Humo 27 november, 1969.

- Dr. L. BOONE: Burgerschapsvorming en massa-media, in Oost-West, jg. 8, nr. 8, 's Gravenhage 1969, blz. 305-310.
- " Ontwikkelingen op het gebied van de communicatie, in Oost-West, jg. 8, nr. 10, 's Gravenhage, 1969, blz. 387-391.
- Dr. L. BOONE en Drs. W. VAN DER BIESEN : De Concentratie in de Belgische Pers, in Media, nr. 66, Brussel, nov. 1969, blz. 3-6.
- Dr. G. FAUCONNIER : Reclame, in De Spectator, 13-14 dec. 1969.
- Dr. G. FAUCONNIER (e.a.): Massamedia en medische actualiteit, in Academische Tijdingen, 1969, nr. 8.
- Dr. G. PERSOONS : Meesterwerken der religieuze muziek, St. Pauluskerk, Antwerpen (bijdrage tot "live"-opname), (grammofoonplaat der muziekkuitvoering en album met originele bijdragen over de kunstschaten van de St. Pauluskerk te Antwerpen).
Algemene redactie en bijdrage over de muziek, Antwerpen, S. Pauli 020468/d.y. 111634, 1969.
- Drs. H. VAN PELT : Topsport in sociologisch perspectief, in Gazet van Antwerpen, weekend-bijvoegsel van 24 oct. 1969.
- " Marshall McLuhan : Spelen : Verwijdingen van de Mens, in Sporta, jg. 24, nr. 11, Antwerpen, nov. 1969, blz. 270-272.
- " Kerk mist begrip voor informatieve functie van publiciteitsmedia, in De Journalist, jg. 12, nr. 19, Amsterdam, 15 nov. 1969, blz. 29.

R a d i o e n T V - u i t z e n d i n g e n :

- Prof. Dr. J.M. PETERS, Dr. L. BOONE, Dr. G. FAUCONNIER,
Drs. H. VAN PELT en Drs. L. VAN POECKE :
- Samenstelling en presentatie K.T.R.C.-tv-uitzending
"Massamedia en Gezin" n.a.v. de dag van
de sociale communicatiemiddelen 1969.
(B.R.T. 26.9.1969).

Prof. J. FLORQUIN : (skripts, presentatie en regie van
de televisie-uitzendingen :)
Ten huize van Lea Daan, BRT, sept. 1969.
Ten huize van Bertus Aafjes, BRT, oct. 1969.
Ten huize van Louis de Meester, BRT, nov. 1969.
Ten huize van E.P. Prof. Dr. N. Wildiers,
BRT, dec. 1969.
Hier spreekt men Nederlands, BRT, 3 keer per
week.

Prof. J. FLORQUIN : (medewerking aan het televisie-
programma) :
Kijk en Kook, BRT.

Prof. J. FLORQUIN : (medewerking aan het radioprogramma):
In Memoriam Stijn Streuvels, BRT, 21 aug. 1969.

V o o r d r a c h t e n :

Prof. Dr. J.M. PETERS : Het kind en de voorstelling van het
geweld op de televisie. Voordracht gehouden
op de studiedag van het Bureau International
Catholique de l'Enfance te Brussel op 19 nov.
1969.

Prof. Dr. A. BREYNE : De regionale pers.
Feestrede bij opening van Tentoonstelling
te Kortrijk op 10 oct. 1969.

Prof. J. FLORQUIN : Dat Nederlands van ons.
Voordrachten gehouden in Niel, Sint-Kwintens-
Lennik, Hasselt, Aalst, Wachtebeke, Rekkem,
Heverlee (2) en Herentals.

" Stijn Streuvels.
Voordrachten gehouden te Mortsel en Brugge.

Prof. Dr. L. MEERTS : Publieke opinie en katholieke bericht-
geving.
Voordracht gehouden op de viering van het
25-jarig bestaan van het C.I.P.-Centrum
voor Informatie aan de Pers te Brussel op
10 nov. 1969.

" Activiteit van de Internationale Federatie
van de Katholieke Journalisten in verschil-
lende landen.
Voordracht gehouden op de Jaarvergadering van
de Raad van de Internationale Katholieke Unie
van de Pers te Fribourg (Zwitserland) van
15-17 nov. 1969.

Religieuze en kerkelijke berichtgeving en
publieke opinie.
Voordracht gehouden op het Studiecentrum van
de Paters Dominicanen te Tienen op 28 nov.
1969.

- Dr. L. BOONE : De Belgische Pers.
Voordracht gehouden op een colloquium in-
gericht door het Davidsfonds te Hasselt op
2 oct. 1969.
- " Inleiding tot de religieuze berichtgeving
en de algemene media.
Voordracht gehouden op het colloquium over
de religieuze berichtgeving ingericht door
de Universitaire Parochie van de K.U.L. te
Wijgmaal op 4 en 5 oct. 1969.
- " Jeugd en Massamedia.
Voordracht voor de Leden van de Interdio-
cesane Perscommissie te Brussel op 7 oct.
1969.
- " Jeugd en informatie.
Voordracht gehouden voor de opvoedingsoffi-
cieren van de Belgische Strijdmachten te
Brussel op 22 oct. 1969.
- " Rol van de communicatiemedië bij de vorming
van de politieke opinie.
Voordracht gehouden voor de seminaristen van
de Vlaamse Bisdommen en het C.K.S. te
Mechelen op 27 nov. 1969.
- " Jeugd en Massamedia.
Voordracht gehouden voor VKAJ-vrijgestelden
te Moerzeke op 4 dec. 1969.

Dr. jur. P. MARCK : Public Relations.
Voordracht gehouden voor de vereniging Agri-
Club, te Brussel op 22 oct. 1969.

Drs. H. VAN PELT : Sportsociologie : opening naar links.
Paper voorgebracht op het tweejaarlijks con-
gres van de Organisatie voor Vlaamse Socio-
logen te Koksijde op 10-11 nov. 1969.

Inleidingen gehouden op de Instuifvergaderingen van Ce-Co-We
over wetenschappelijk werk :

17 oct. 1969 : Drs. A. Hendriks: Opzet en methode van het
Onderzoek naar belangstelling voor het dag-
blad bij de jeugd.

21 nov. 1969 : Drs. D. Lauwaert : Structuralisme en
Communicatiewetenschap.

19 dec. 1969 : Drs. L. Lauwaert : Structuralisme en
Communicatiewetenschap (vervolg).

B e n o e m i n g e n , o p d r a c h t e n , e . d .

Prof. J. Florquin leidde in aug./sept. 1969 een cursus :
"Nederlands voor anderstaligen", in het
Instituut voor Levende Talen te Leuven.

Ir. T. Hermans werd benoemd tot Voorzitter van de Hoge Raad
voor Nederlandse Filmcultuur door Z.M. Koning
Boudewijn op advies van de Minister voor de
Nederlandse Cultuur, Prof. Dr. F. Van Mechelen.

Dr. jur. P. Marck werd door het Belgisch Centrum voor Public
Relations belast met de leiding van het onder-
zoeksproject "Toekomstige vorming van P.R.-
verantwoordelijken", dat door Ce-Co-We en
Cetedi werd ontworpen.

" werd belast met de cursus Communicatieweten-
schappen aan de Nederlandstalige afdeling van
het Instituut Marie Haps voor vertalers en
tolken te Brussel. De cursus loopt over 2 se-
mesteruren en wordt gedoceerd tijdens de
1ste licentie.

" werd door de Confédération Européenne de
l'Agriculture belast met een studie over de
agrarische public relations-realisaties en
mogelijkheden bij leraars en leerlingen van
het middelbaar en lager onderwijs.

D e e l n a m e a a n c o l l o q u i a , c o n g r e s s e n e . d .

Prof. Dr. J.M. Peters, Prof. Dr. A. Breyne, Dr. L. Meerts
en Drs. A. Hendriks namen deel aan het colloquium over de
betekenis van een katholiek persagentschap bij
gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het
C.I.P.-Centrum voor Informatie aan de Pers te
Brussel op 10 nov. 1969.

Prof. Dr. A. Breyne nam als Voorzitter van de Belgische Af-
deling deel aan het Congres van de Vereni-
ging der Europese Journalisten te Bordeaux
op 12-13-14 sept. 1969.

- Prof. J. Florquin nam deel aan het Tiende Festival van het Europese Studententoneel te Zagreb (Joegoslavië) van 7-13 sept. 1969.
- Dr. L. Boone nam deel aan het colloquium over Burgerschapsvorming en massamedia in de Tweede Kamer te 's Gravenhage op 10 nov. 1969.
- Dr. L. Boone en Drs. A. Hendriks namen deel aan het congres "Culture et Télévision", ingericht door de RTB te Brussel van 26-29 nov. 1969.
- Dr. jur. P. Marck nam deel aan de Public Relations-werkgroep van de Confédération Européenne de l'Agriculture te Rome van 5-8 nov. 1969.
- " nam deel aan de halfjaarlijkse vergadering van Europees Centrum voor Public Relations, als Voorzitter van de werkcommissie "Onderwijs en Research", te Barcelona van 19-22 nov. 1969.
- Dr. G. Persoons nam deel aan het internationaal colloquium "Muziekproductie in de technische media" ingericht door het Internationales Musikzentrum (I.M.Z.) te München, dec. 1969.
- Drs. H. Van Pelt nam deel aan het colloquium "Planning en Cultuurbeleid", georganiseerd door de Studiegroep voor Kultuurbevordering te Brussel op 10-11 nov. 1969, als verslaggever van de werkgroep Film, pers, radio en televisie.
- Drs. H. Van Pelt en een sterke studentenafvaardiging namen deel aan het colloquium "Televisie en Vormingswerk" ingericht door het Davidsfonds te Brussel op 29 nov. 1969.

M e d e d e l i n g e n :

In het voorjaar van 1970 verschijnt bij het Ce-Co-We een "Liber Amicorum" ter nagedachtenis van Prof. Dr. N. DE VOLDER onder de titel "Bijdragen tot de Communicatiewetenschap". Daarin zullen de volgende studies worden gepubliceerd :

L. BOONE, Toestand en "Filosofie" van de Journalistenin-spraak.

K. DOBBELAERE en J. LAUWERS, De godsdienstsociologie en -sociografie van N. De Volder.

G. FAUCONNIER, Een actueel vraagstuk: de ethiek van de reclame.

Walter GODDIJN, Enkele achtergronden van de moderne ontwikkeling van propaganda.

A. HENDRIKS, Inhoudsanalyse van dagbladen. Methode en proeve van toepassing.

J. KERKHOF, Theologie en sociologie.

Theo LUYKX, De aankondigingsbladen in de Oostenrijkse Nederlanden (1713-1792/94).

J.M. PETERS, Beeld en betekenis. Prolegomena voor een theorie van de beeldcommunicatie.

H.J. PRAKKE, Over de publicistiek van de religie.

M. ROOY, Enkele gedachten over persconcentraties.

W. VAN DER BIESEN, De dagbladpers in België 1958-1968.

H. VAN PELT, Vlaamse krantensportjournalistiek balanceert op rand van nietszeggendheid

Victor BACHY, Le ballet du XXe siècle, moyen de communication sociale.

Roger CLAUSSE, L'enseignement universitaire de la Communication sociale (Réflexions préliminaires).

Wilmont HAACKE, Die gesellschaftlichen Funktionen der Zeitung.

Kurt KOSZYK, Probleme der Presse in der Bundesrepublik Deutschland.

De prijs van deze uitgave, die ongeveer 325 pagina's zal omvatten zal ongeveer 250,- fr. bedragen.

Men kan zich de toezending van een exemplaar hiervan verzekeren door er nu al op in te tekenen bij : Ce-Co-We, Van Evenstraat 2A, Leuven.

Op zaterdag 28 februari en zondag 1 maart 1970 wordt te Leuven het eerste Belgisch colloquium over "Plastische Kunsten en Massamedia" georganiseerd.

Voorzitter : Prof. Dr. C. Heyman

Ondervoorzitter : Dr. G. Persoons

Secretaris : J. Machiels

Thema : het probleem van de overdracht van het medium kunst langs de massamedia.

Op vrijdag 24 april 1970 wordt te Leuven het derde Vlaams Congres voor Communicatiewetenschappen georganiseerd.

Voorzitter : Prof. Dr. J.M. Peters

Secretariaat : Ce-Co-We, Van Evenstraat 2A, Leuven.

De instuifvergaderingen over wetenschappelijk werk worden gehouden op elke derde vrijdag van de maand om 18.00 uur :
Ce-Co-We, Van Evenstraat 2A, Leuven.
